

Châng Thlàn: *Matthaia 28:19, 20.*

Zírlaite Tân:

Hriat Tûr: Kristâ taksa member-ten rawngbâwlna leh thúhrétûa tanna an hnâ târlanna inanna leh danglamna khâikhîn teh.

Vèi Tûr: Chanchín Thà thúchàh puân hmán hmàwh thlâkna leh, thlarau tinte tâna chantuân thlenga ngháwng nei a nihzia hriat.

Tih Tûr: Chanchin Thà puân chhuàhnaa mimal leh a hùho pàwha màhnî chàno thúeh hlén.

Thúpui Thèn:

I. Hriat Tûr: Hnâ Sawifiàhna

- A. Thúhrétû nihna leh rawngbâwlna hnâ hi engtiangin nge a thúhmùn a, engtiangin nge a danglam déuh bawk? Engati nge a pahnih chuan chanchin thà puân dàrh nân an pawimawh vê vê sî?
- B. Engtín nge kòhhran hmásà huna an thíl tàwnte khân mímála thúhrétûa tanna leh a hùhova rawngbâwl tlân pawimawhna chungchâng min hriattûr?

II. Vèi Tûr: Chatuan Chanchín Thà

- A. Engati nge chanchín thà chu mi dangte hnêna hrilh nghâl ngâi a nih?
- B. Engtín nge mimal testimoni sawi hian mìn hnèh riâu thín?

III. Tih Tûr: Mimal leh Hùho Hnâ

- A. Engtín nge tûnkâr chhûnga Pathianin thíl A tihsàk che chu midangte i hrilh vê ang? Engtín nge i chàncín chu midangte sawi vê thèih lòh a nih? Engati nge Pathian nêna in inlaichinnaa i thíltàwnte chu i thian te, chhûngte leh thàwhpúite hnêna hrilh a pawimawh?
- B. Midangte malsâwmsaktu i nih lâwmâwmna chu, engtín nge in kòhhran bèihpui thlâkna atân sâwt taka i hmán thèih ang?

KHÂIKHÂWMNA: Kristâ thíl mìn tihsàk tâkte midangte hnêna hrilhna hi mímála thúhrétûa tanna kawng pawimawh tak a ni. Chutianga mimal taka Pathian tâna kan lo chêt vèna pawh chu hún rei deuh zâwk atâna kòhhran rawngbâwlna hnâ atân pawh a pawimawh viâu bawk.

INZÌRTÎRNA KÀLPHÚNG

RÀHBÍ 1-NA—Chàwhphûr

Thlarau T̄hanna At̄ana Thú Bùlpui: *Isuâ kiànga hún eng emaw chén an hmán hnûin, A zirt̄irte khân an thilt̄awn chu midangte an hrilh chhâwng a. A búla hún an hmán tâk hmáng a midangte hnêna thúhrét̄ua t̄anna chuan nùn-danglamna a thlén t̄hîn. Chutianga ti t̄hîn t̄ur chuan Isua'n annî leh keinî hi min tí a ni.*

ZIRT̄IRT̄UTE PUÁL: ‘Thúhrét̄u’ at̄an t̄u emaw a t̄ang t̄ih kan hriat phat̄ hian kan r̄ilr̄uah thúbuai sawi rorêlna hmún, thil hmùh leh hriat chungchâng sawina a lo lang nghâl déuh mai t̄hîn. Rorêlna hmúnah chuan thúhrét̄u chu a thil hriat/hmùh sawi dân t̄ur dân khàuh angreng tak a awm a; mahnî thil hmùh leh hriat ngêi ni lo, zêldìn thúbâwl vêl a sawi a nih váih chuan, a testimoni sawi chu a bûk a r̄it vak ngai lo. Chutiang tho chu Isuâ tâna thúhrét̄ua t̄anna pawh a ni a, kan thil t̄awn ngêi chu kan sawi t̄ur a ni. Chutiang chuan thúhrét̄ua kan t̄anna chu p̄awm n̄ahawm tak a nih̄t̄ir a, thúhrét̄ua kan t̄an zúi zêlnaah pawh danglamna nasa tak a thlén t̄hîn.

Hawn N̄ana Tih̄t̄ur: In p̄awl member-te chu an hmêlhriat t̄hât lút̄uk lòh n̄en ink̄awp̄t̄ir t̄héuh la. Mahnî k̄awppuite t̄héuh chu mipui hmêlhriat̄irna nei t̄urin t̄i baw̄k la, k̄ar kal ta chh̄unga an chunga thilthlêng s̄awtpuiawm ber t̄ur t̄héuh sawi t̄ur a ni ang. Member-te chu an innêl t̄lâng viaw tawh a nih chuan, an chanchin lâwmawm th̄ar eng emaw ìnhriats̄ak t̄um ni ta se; chutah, mahnî k̄awppuite t̄héuh chu a ìnhh̄awkin mipui hnênah ìnhmêlhriat̄irna nêih ni teh se. Chutiang chu hl̄awkpuiawm taka t̄ih a nih thêih n̄an ch̄anchin ìnhriat lâwkte pawh a nḡaih d̄awn av̄angin sawihona (inz̄awhna) hunte pawh siam ni se.

RÀHBÍ 2-NA—D̄apchhuàh

ZIRT̄IRT̄UTE PUÁL: Helai hi in p̄awl member-ten Isua'n A t̄an thúhrét̄ua t̄ang t̄ura th̄u A p̄ek chungchâng ink̄awh̄hmùhna

leh, hlén chhuak tûra chêt dân tûr kawngte ìndàppui nân hmán ni teh se.

ZÌR ZÂUNA

- I. Isua'n 'Tì Mai Ràwh U' A Ti** (*Matthaia 28:1–20; Marka 16:15–18; Luka 24:47–49; Johana 20:2; Tìrhkòhte 1:6–8.*)

In pàwl member-te chu a chungá Bible chângte hi ríng taka chhiâr láuh láuh túrin tí la. Chutah, Isua'n khatìh lai hún leh hmalam hún atána hêng thúpêk hrang hrang zirtírte hnêna A pêk inánna leh danglamna, a ònhmùn khâikhínin, A chanchin in sàwitîr dâwn nia. Chanchin T̄hà bù lî-ah chuan, hêng thúpêkte hi a bù khârna a ni tângpui a: Isuâ thihna leh thàwhlehna kha A chanchin ropui lai ber niin, chutiang lo hmû leh hrétûte chuan, an hmùh leh an hriat ngêi chu midangte hnênah an hrìlh chhâwng vê tûr a ni tiin a khâr a. Chutiang thúpêkte chu Chanchin T̄hà bûten an târlan chanchín khârna ropui tak a ni ta a ni. A lehlamah, *Tìrhkòhte* bù lama thúpêk hmáng hian bùl'tán thâr ni tain, *Tìrhkòhte* bûa chanchin kal zêl leh, Thúthlúng Thár bù dangten an târlan tam ber ni ta pawh chu, khâng zirtír hmasâten hriatîrna an dâwn an chêtpuina chungchâng a ni ta ber rêng a ni.

Ngâihtuàh Tèh: A hmâa Bible châng pangâte danglamna aţangin enge kan zir chhuàh thèih ang?

»*Hêng chângte hian eng thil thúhmùn nge an târlan tlân a? Thil thúhmùn an sawi pawimawhna tak chu enge ni?*

- II. Thúhrétûte** (*Marka 5:18–20; Tìrhkòhte 4:8–13; 22:15, 16; 1 Johana 1:1–3.*)

Tìrhkòhte bûa chuâng thúhrétû nihna ropui tak kha zirtírte leh Kristian hmasâten Isua hnêna mimal taka an thiltàwna ìnnghàt hlîr a ni mai (*1 Johana 1:1–3*). Zirtírte khân Isuâ hnêna thil tàwn an ngàh hlê mai a; an hmû, an dèk bàkah A hnênah an chêng a nih

kha. Zirtîrten Isua an hriat tâkah kha chuan, an nùn a lo danglam a, midangte hnênah an thíl tâwn te chu an hrilh thei ta bawk a. Keiní pawhin Pathian hriatna kan nêih a, A chungchâng kan zir vê pháwt chuan, chuta kan thíl tâwn chu midangte hnêna hrilh chhâwn dân tûr kawngte chu kan hmù zêl mai dâwn a ni.

Ngàih tuàh Têh: Engati nge thúhrétûa òan nân Isua kan hriatna tak chu a lungphûm a nih zêl? »*Isua kan hriat thêihna tûr leh, midangte hnêna Amah kan hriatna kan hrilh chhâwn thêihna tûr kawng òhenkhat chu engte nge ni hlawm?*

III. Tîrhkòhte (Evangelists) (Tîrhkòhte 6:1–7; 13:1–49.)

Thúhrétûte leh ríngtûte kha an lo pùn tâk zêlah khân, mamàwh thár a lo awm ta zêl a, chûng mamàwhte ngàih tuah tûr chuan rawngbâwltûte an ruat a. Entîrnân, *Tîrhkòhte 6*-ah chuan Sawmpahnihten hmeithâite hnêna chàw sem dân ngàih tuahin, *deacon* hmasâte an ruat nghâl a. Mahse khâ khân a tùm tak chu Sâwmpahnihten rawngbâwl na ngáwt ngàih tuah tûra an zâlên thêih nân a ni zâwk a. Chutiang tho chuan, mimal thíl pèk dawng òhà tak tak, khâng Paula leh Barnaba-te ang kha rawngbâwl na ngáwt bei zúi tûrin an ruat a—anni kha kòhhran hmasa húna an hún zawng zawng Kristâ tâna thúhrétûte’ an ni ta a ni.

Ngàih tuàh Têh: Engtín nge ‘thúhrétû’ nihna leh ‘rawngbâwl na’ tih danglamna hi i sawifiah ang?

IV. Chhâna Nêm Pè Tûra Inpèih (1 Petera 3:15, 16.)

Petera kha Isua chanchin hriatpuitu leh rawngbâwltu hmasa berte zînga pakhat a ni a, mahse *1 Petera 3:15, 16*-a rawngbâwl na a sawi ang hi chu, han én thuâk hi chuan chuti luân a lang lêm lo. Chík leh zuala kan bìh zúi erawh chuan, thútâk bèlhchiân dâwl tak niin, Pathian zâhna, beisei chhân zâwttû apiangte chhâng tûra ònpèih sâ, nùnnêm taka chhân leh tàkna nùn chu hlâwkpuiawm tak a ni sí a ni. Isua’n A tâna thúhrétûa òang tûra min kòhna kan chhânaah

hian thúhril leh mîte a sâng têla pianthàrtîr hùm hùm a ni kher lo thei a, midangte hmâa ìngaitlâwm leh beiseina nei tak chungá, thàtna nùnpui a, chutiang beiseina keimahnâ awm min zâwttû apiangte hnêna nùnnêm taka a chhán hrilh zêl thèi nih chu a ni màh zâwk.

Ngàihtuah Têh: Chanchin thâ hi âtna leh búmna làka lo ìnvênna hmanráw tângkai tak a ni. Hetiang chungchângah hian Isua'n rêmna lèntîr tûra lo kal A nih lòh thû A sawi a. Chutianga A sawi awmzia an hrilhfiahna pawh, A Thû hi a nihna ang taka nùnpui a nih dâwn chuan, A hnúng zúitûte leh khawvêl zúitûte kârah ìnlaichinna a chhè dâwn a ni. Chuti chungin Petera chuan nùnnêm taka thû sawi thîn tûrin a râwn a. Kan rínna thûa chhânna tawngkam nêm hmáng tih awmzia hi sawifiah la. Thúdìk dèngkhâwng taka sawiin a hlén thèih ngái lòh tûr chu, engtín nge nêm leh dam diâia sawina chuan a tih thèih thúng ang?

»Rawngbâwlna thû-ah hian, engati nge 'nùn thuâng thà' taka nùn ngáwt a tâwk lòh?

RÀHBÍ 3-NA—Nùna Bèl

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Tûn kuartar chhúng hian rawngbâwlna kawnga tìhdân hmáng ìk leh ìk lo chu 'engtín nge' tih kan sawi ta nuâl a. Pathian mamawhtu سوالنا khawvêla rawngbâwl tûra tìrhkòhte chu kòh an nih thín avângin, hetiang chungchâng sawihona nèih hi a pawimawh a. Hetiang kòhna hi chik taka ngàihtuah te, zìr thiamna te, tawngtai te, ìnhрилh hriat tlan te, leh thàwhte a pawimawh a—chutiang chu tûn kuartar chhúng hian tih ngêi kan túm tûr a ni ang.

Nùnpui Atâna Zàwhnate:

❶ Isuâ zirtîr hmasâte tâna hriatpuitûa tàn kha thil pângngai a nih dân tûr chungchâng ngàihtuah la. Dodâlna kârah pawh thil pângngai leh tih áwlsam ni tûr angin a lang a, engati nge kan tân hian khìrh

riâu anga a lan ðhín a, engtín nge chutiang harsàtnate chu kan hnèh thèih ang?

② *Tirhkòhte* bûa kòhhran rawngbâwl dân kha engang chín nge kan éntáwn tûr ni ang? Engtiang kawngtein nge khâng lai hún kòhhran nên khân kan danglam? Engangin nge kan chènna khawvêl a danglam? Chutiang danglamna tâwk tûr chuan eng thúpui angahte nge kòhhran hmasâ kha éntáwnah kan hmán ang?

③ Thúhrétûa ðàn chungchâng kan sawiin, bèhchhána kan hmán tûr Pathian nêna kan ñlaichinna chu chàk tâwk lova ngaiin kan zâm déuh pawh a ni thei. Midangte hnêna kan Kristianna hriattîr tûrin engtín nge ñrintâwkna kan nèih thèih ang? Engtín nge thúhrétûa ðanna chu Pathian nêna ñlaichinna chàk nèihna hnâr a nih bawk?

④ Tûn kuartar zir lai bul lamah khân, thúhrétûa ðàn chungchâng a kâihhruaina sawi a ni tawh a. Thúhrétûa ðanna kan tih háuh lòh tûr thíl ðhenkhat chu engte nge ni? Engvâng nge?

⑤ Engtín nge thúhrétûa kan ðannate pawl sawi, tîbua emaw, tîlungni lo sí lova, Isua hriatna nèih pàwimawhzia kan lantûr thèih ang?

⑥ ‘Thúhrétû’ nihna leh ‘rawngbâwlna’ danglamna pawimawhna chu engte nge ni?

RÀHBÍ 4-NA

ZIRTÛRTÛTE PUÁL: Heta tihtûrte hi: 1) member tînten mimal leh an kòhhran huap pawha thúhrétûa ðàn an dùh nâna chàwhtàwhna leh, 2) chutiang hriatna an nèih chu tûn kuartar chhûnga hmâ an sâwnpui zêl dân éna atân a ni.

Tihtûr:

Mimalin: In pàwl member-te hnênah ziahna tûr hmanruâ sémin, an ðhian hmíng pathúm ðhéuh, an ðawngtâisak nghâl dùh tûr ziaik tûrin tí la. Chûng an ðhian pathúmte chu in pàwlten an hmêlhriat bâkah, Isua hria sê an tih emaw, kòhhran rawn záwm tûra an dùh emaw ni ngêi bawk teh se. Tûn thla thúm chhûng chu chûng mîte tâna nî tîna ðawngtâisakna hlân tûr leh, remchâna an nèih ang anga an hnêna thúhrétûa táng ðhîn tûrin chona siamsak bawk la.

An hmíng zìàhna lehkha chu an zirlaibû emaw Bible kârah emaw zèp thláp tûrin ti bawk la, an ƣawngƣaina Pathian chhâna chu tûn kuartar tâwpa report tûrin i sâwm lâwk dâwn nia.

A Huhovin: In pâwlah, in kôhhran thúhrétû ƣanna leh rawngbâwlna ‘audit’ nei tûrin ti la. Rawngbâwlna anga chhiâr tel theih tûr in pâwl member-te chêtna chi hrang hrangte ziak chhuak ula. Chutiang chêtna kawng hrang hrang hmánga Chanchin ƣha thúpêk an hlén chhuàh dân kawng hrang hrang in zìah chhuah hnûin, pawimawh tih dân indàwtin in thliâr dâwn nia. (Chêt thàt dân tèhna siamin, 1—10 thléng ni se, in thàwh hlâwk dân mahnî intèh tèh u.) A eng chíte chu nge sâwtpui awm deuh zual ngàih tuah tlâng ula, a sâwt tûr zâwng a tih théuh in tùm dâwn nia.

* * *

ZIRLAI 2-NA—Zirlai Kàih ƣâwi

April 14, 2012

Châng Thlàn: *1 Petera 2:9.*

Zirlaite Tân:

Hriat Tûr: Pathian nêna mimal taka inlaichîna ƣáng zêl nêihna tûra thíl tûl leh, chutiang inlaichîna ang chí midangte nêihtûr vê dân tûr kawngte chu sawiho teh u.

Vêi Tûr: Chhiàhhlâwh nihnaa Thlarau Thianghlím leh kôhhran thàwhpuina aƣanga lo chhuak lâwmna leh phûrna nêih.

Tih Tûr: Ràhséngnaa thàwhpuitu nihnaa Kristâ taksa [kôhhran] thíltùmte hlén tûra thàwh zêl.

Thúpui ƣhèn:

I. Hriat Tûr: Sengkhâwm Hnathàwktûte

- A. Engtín nge Sengkhâwmna LALPA nêna inlaichîna dùhawm nêihnain sengkhâwmnaa thàwktûah mìn ƣântîr ƣhín?
- B. Kristâ taksa [kôhhran] nêna tùm hlén tûr thúhmùn kan nêih chu engte nge ni?
- C. Hnâ tichàk tûra sengkhâwm hnâ thàwktûten hmâ an lâk tlân dân chu engte nge ni?

II. Vèi Tûr: Lâwm Tlânna

- A. Engtín nge rawngbâwl leh thúhrétúa tạn hmasâwn zêl dân report pêknain Pathian a châwimâwi bâkah, kòhhran a tìhphûr thín?
- B. Engati nge mimal leh a hùhova thàwhnaahte hian Thlarau Thianghlím thàwhpui nih hi a pawimàwh thín? Engtín nge Thlarau Thianghlím chuan thàwktûte zînga tạnrualna A siam thín?

III. Tìh Tûr: Tùm Thúhmùn Tlâng

- A. Mimala thúhrétúa tanna remchângah, engtín nge Krista nêna inlaichînna ațanga i dawn chu, midangte i chàn chhâwntîr zêl thèih ang?
- B. Engtín nge Kristâ tâna i thàwhpuite chu i fùih phûr thèih ang?

KHÂIKHÂWMNA: Kristâ taka pêngte kan ni a, kan tâna mìn tihsak tâk mimal taka puân tûr bîk kan nêih thêuh bâkah, kan tualchhûng kòhhran leh khawvêl púm huâp kòhhrana tihtûr màwhphùrhna pawh kan nei thêuh bawk.

INZÌRTÎRNA KÂLPHÚNG

RÂHBÍ 1-NA—Chàwhphûr

Thlarau Thànna Atâna Thú Bùlpui: *Tùm hnìh kòhna dawng, member tinte hian chhandamna chang tûr leh midangte rawngbâwlsak tûra Pathian ațanga sâwmna chu tum khat mai ni lo, tùm hnìh an dawng thêuh. A pawimawh ber chu, Pathianin Amah nêna inlaichînna nêihpui tûra mìn kòhna niin, chû inlaichînna nêih zâra mimal taka midangte tâna rawngbâwlsakna leh pâwnlam rawngbâwlna nei tûr pawhin min kò bawk.*

ZÌRTÎRTÛTE PUÂL: Mahnî ngáwt thúpui bera innêihna khawvêla kan chên avâng hian Kristianna hi *inhùhona* a ni ber zâwk tìh mangnghìlh mai hi a va áwl thîn êm! Thúthlúng Thár thú tam zâwk hi mi mal mai ni lo, hùho, pakhat âia tam ‘nangni’ tîa sawi thín—Pathian lalram dín leh midangte tâna thàwk

tlâng diâl diâl, ríngtu pâwlhote hnêna ziah a ni tlângpui. Eng emaw châng a mimal hmíng lam méuha a tháwn te tih lòh, Paula lehkhathawn hi mimal hnêna tháwn angin Kristâ taksa [kòhhrante] tân a ni thîn. Kan zâ hian Kristian ‘mi mal mal’ kan ni a, midangte hnâih chilh tak chung a kan thàwh cháuh hian, taksa pakhat pêngtea chhâl thèih kan ni thîn.

Hawn Nâna Tihtûr: Nùn pêng hrang hranga a hùhova thàwhna ang chí chí hrang hrangte chu eng eng nge an hriat in pâwlte chu zâwt la. Entîrna thênkhat atân chuan infiâm pâwl te, sumdâwng pâwl te, tlâwmngai pâwl leh thíl dang dang pawh a sawi thèih ang chu. Chûng pâwl tinte chuan mahnî pâwl thíl tùmte hlén chhuak tûrin thèihtâwp an chhuàh tlâng thèuh thîn. Chutiang ang pâwl an hriat lâp dèuh pakhat chu thlángin, sawihona nèihpui la, member tînten chàvo hrang hrang an nèih te in sawi tlâng dâwn nia.

Infiâm mîte pawh, team chhûnga awmte hian chàvo leh màwhphùrhna hrang hrang an nei tih chu thíl chiâng sâ a ni a, lang lêm lo lama lo tângkai tak tak midangte pawh an la tam mai thîn. Khawvêl hnêna Pathian hmángaihna leh chhandamna thúchàh kòhhran a puanna tûr kawngah pawh hian, kòhhran member tînten màwhphùrhna chàvo an lâk thèuh hi engang taka pawimawh nge ni ta ang le?

RÀHBÍ 2-NA—Dàp chhuàh

ZÌRTÌRTÛTE PUÁL: Helai hian Pathianin A mîte hnêna A pèk rawngbâwlna chêtna kawng a mimal leh a hùho pawha chêt dân tûr Bible châng ngâihtuah leh sawiho tûr min siamsak dâwn a ni.

ZÌR ZÂUNA

I. Pathian leh Mihringte Inremtûr (2 Korin 5:15–20.)

Kan tâna Pathian thíl mìn tihsakte thìnlunga a lo thàr châng hian, A thíl mìn tihsak chu keinî chungah leh keinî tân ngáwt a ni bîk mai lo tih kan manthiam thuai thîn. Chûbâkah, thíl pawimawh tak, midangte sém vè lòh thèih lòh chu kan nei tih kan inhré baw a.

Pathianin hmángaihnaa thíl mìn tihsak chúnga lâwmna chuan, keimahnî hmánga thíl ropui zâwk A tih zêl dùhna kan lo nei a. Amâ âiàw h a inremna palai leh beiseina thléntûte nih châkna kan lo nei ta zêl a. Pathian hnâ chu a la ni tho chungin, khawvêla chú hnâin hmâ a sâwn zêl thèihna tûra hmanruâah kan lo ƣang ta thîn a ni.

Ngâih tuàh Têh: Pathian hmángaihna leh thíl tihte lo hlùt thiâm lòhna tak mai hi, rawgbâwlnaa chêtna min hlâmchhiàhtirtu a nih hmêl. Engtín nge chú chu hlùt thiâm zâwk tûra ƣan kan lâk ang?

»Hêng châng a ‘inremna’ a tih pawimawhna tak chu enge ni? Engtín nge hei hian chanchin ƣhâ kan manthiamna leh mi dangte hnêna hriattîrna a bêlhchhàh ƣhín?

II. Pathian Hnâ Thàwk Tûra Inthuâm (Efesi 4:11–13.)

Paula’n zìn chhuak a, kòhhrante a dín zêl lai khân, kòhhran nihna rùhrêl pawimawhna târlangin, kòhhran mîte zînga mimal hrang hrangten màwphùrhna hrang hrang an chàn chu Pathian ruâhmàn dân a ni tih pawh a sawifiah nghâl a. Chutianga mi hrang hrangten chànvo leh màwphùrhna hrang hrang an lâk a, pàwla indín fel zêl chu, Pathian mîten A hnâ an thàw h a, kòhhran dín zêl nâna A mîte thuâmna tûr a ni tih pawh a chiâng hlê.

Ngâih tuàh Têh: Engtín nge thiamna bîk neite chêtna tûr kawng bîk ang chí leh, mì tinte hian rawngbâwlnaa chànvo kan nèih ƣhéuh kâr hi inchàwih tâwka kan hrilhfiah ang? Thiamna bîk nêna rawngbâwl leh a nâwlpuia chêtna kâr thliâr tùm lútùknaah eng hlàuhawmte nge awm thei tho baw k?

III. Chì Thèh leh Ràh Séng (Johana 4:35–41.)

Pâwnlam rawngbâwl na kan sawi hian, lian tham deuh taka rawngbâwl na program nèih ang chí hi rîlrûah a lo lang déuh tângpui a. Hei hi rawngbâwl dân kawng khàt chu a ni vê rêng a, mahse

hetiang hi rawngbâwlna hún dùh rei déuh zâwk atâna hmálâk òanna ang cháuh pawh a ni thei tho bawk. Tûnah chuan hetiang a lian thàm deuha chêtna hi ‘ràhséngna’ anga ngàih a ni chho ta màh máh zâwk a. Hún eng emaw chén, mimal leh kòhhran pawhin mahnî bial chhûnga hmâ a lo lâk tàwhna, pui tham deuh zâwka a hmâwr bâwkna anga ngàihthe pawh a ni ta zâwk màh a ni. Hêng châng a Isuâ thúsawi kalhmáng hi kan lo manthiam vê tiâl tiâl ni âwm tak a ni.

»Bèihpui kan thlákna [thênkhata] ràh tlêm tê kan séng anga a lán laiin, engtín nge hetiang a ‘chì thèh leh ràh séng’ tih ang hian min tìhphûr thèih thín?

IV. Thlarau Chàknain Khawvêl Púmáh (1 Thesalonika 1:5—8; Tìrhkòhte 14:27.)

Paula leh Barnaba-te kha Isuâ chungchâng chanchín thâ puâng dàrh tûrin ram chín la hriat lòh khawvêl zâu zâwka tìrhchhuàh an ni a. An rawngbâwlna aţanga an lo kîr leh khân, an zinna vèla anmahní hmánga Thlarau Thianghlímin A thàwh dân chu Antiokei khuua kòhhran member-te hnênah report an pê a. Hei hi tûnlaia ‘Rawngbâwlna Chanchin’ kan sawi tâk zêl bulţanna a ni. Chutiang report pêkna aţang chuan Pathian hnàthàwh hlàwhltlin zêlnate hmûin, kòhhran a lo phûr a, chona leh hmachhâwp la awmte rìnawm taka thàwh chhúnzawm leh zo tûrin phûrna an nei thín a ni.

Ngàihtuàh Tèh: Engati nge “rawngbâwlna chànchin” hi kòhhran núnna atân a pawimawh viau?

»Rawngbâwlna chungchâng kan sawi hian, engtín nge keiní lam chêtna leh Thlarau Thianghlím hnàthàwh hi ìnhàwih tâwka kàlpui tûr ni ang?

RÀHBÍ 3-NA—NÛNA BÉL

ZÌRTÌRTÛTE PUÁL: Kòhhran member tinte rawngbâwltu nìhna kan sawi hian, member tinte chu mahnî chènna vèla mîte zînga

phûr leh hlâwk taka chêt hi thúhrétû nihna a nihna âiin, mahnîa a fâla chêt ngáwt ngàih tuah tûra thlêmna kan tawng thei a. Lesslie Newbiggin min hrilh dân chuan kan kòhhran huâng chhông ngêi hi chanchin thâ kan hrilh nasàtna ber tûr a ni: “Engtín nge chanchin thâ hi âwihawm tak kan nihtîr ang a, kros chungá khâikân-ah khân khawvêl mîhringte awm dân tûr chu a inngàt a ni tih pawmawm taka kan siam thèih ang? Hê zàwhna chhâna awm chhùn nia ka ngàih chu, kòhhran chhônga a hmei a pâten chanchín thà thû an rîna, a taka an nùnpuì hi a ni.”—*The Gospel in a Pluralistic Society* (Grand Rapids, Mich.: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1989), p. 227.

Nùnpuì Atâna Zàwhnate:

❶ Engtín nge in tuâlchhông kòhhran khân, in chènna vêng vêla mîte hnên pàwh a, an mamawhte phùhrûk a, chanchin thâ in hrilh thín? Engtín nge tạn in lâk thà zêl ang?

❷ A khawi chu nge pawimawh zâwk a, engvâng nge: rawngbâwlna atâna kòhhran member-te training pêk, nge rawngbâwlna atâna an tângkai vê thèihna tûr kàwhhmùh?

❸ Isua’n *Johana 4*-a ‘chì thèh leh rành séng’ a sawina êng a tângin, engtín nge rawngbâwlna hi kan sawifiáh thà thèih ber ang?

❹ Chì thèh dân hmángá kòhhran mùtân ni thei chu enge ni ang? Chutiang mùtân nèihna ang chí chu min dâlsak tûra Thlarau Thianghlím pawimawhna chu enge ni?

❺ Engtín nge kòhhranin ‘rành séng’ thúpua a nèihna lamah ‘chì thèh’ lam hi a lo ngàihthàh thèih vê tho bawk? Engtín nge kòhhran member-te hi ‘chì thèhtu’ thà zâwk ni tûra kan zirtîr thèih ang?

❻ Member tinte hi rawngbâwltu leh chanchin thà hriltu an nih dâwnin, member-te chu rawngbâwlna atâna enganga màwhphùrtu ríntlâk ni tûr nge ni ang? Pathian tân chauha màwhphùrtu kan ni zâwk em? Bible bèhchhânin in chhâna sawifiáh ula.

❼ Rawngbâwlna chanchin kan sawi hian, kan chêt thàtna leh mahnî-infàkna lam ngáwt kan changchâwi thei tho. Rawngbâwlna chanchin sawi dân tûr tuanghrui engte nge kan zám thèih ang?

RÀHBÍ 4-NA

ZÌRTÍRTÛTE PUÁL: Helaia tìhtûr hi, Isua'n *Johana 4:35–41*-a chì thèh leh ràh séng chungchâng a sawi dân, mimal leh kòhhranin program an kàlpui inén nâna ruâhmàn a ni. Hei hi member-ten rawngbâwla chêt dân kawng hrang hrang an ngàih tuah leh phûr taka chêtna atâna tih a ni.

A Huhova Tih Tûr: In pâwl thènah, kòhhran tihlén leh thàn zêlna atâna pâwnlam rawngbâwlna kawnga chêt chhuah—chì thèh leh ràh séng chungchâng ngàih tuah tlâng ula. Ziakna tûra thlûr thùm-Chì thèh, Tui lèih leh Ràh séng' tih siamin, chutiang atâna chêtna kawng hrang hrangte leh program an hriat ang ang thàwh tûrin member-te chu sâwm ang che. Târlan tûr eng emaw zât in hre ngêi ang a, chûng chu rawngbâwlna ruâhmânaah in hmáng tel dawn nia. Kòhhran pui hmalâkna atân chutiang chu târlan tûr in nei tam vak lo thei bawk. Chutiang a nih chuan, Pathian lama mîte an lo thàn zêl thèihna tûrin enge tih thèih ni ang tih ngàih tuah ula. Chutianga chêt thèih dân tûr hrang hrangte in sawina chu, inngaitlâwm taka Pathian hnêna dîlna thlén la. Member-te chu A lalram tâna sengkhâwm tûr an nèih thèih nâna chì thèh hnâ an chhèhvêl mîte zînga an thàwh zêl thèih nân dîlsàknain khâr ang che.

* * *

ZÌRLAI 3-NA— Zirlai Kàihtâwi

April 21, 2012

Châng Thlàn: *Efesi 4:11, 12.*

Zirlaite Tân:

Hriat Tûr: Thlarau thîlpêkte hriat a, mahnî dawn thèuhte kòhhran hnàthàwhnaa hman remchân zêl.

Vèi Tûr: Kòhhran hi a chhûnga awm member thlarau thîlpêk rínchhân a nihna ngàihvèn bákah, kòhhran hnàthàwhnaa chûng thîlpêkte lantûrna tûra Thlarau Thianghlím kan rínchhàn a ngàihzia hriatna nèih.

Tih Tûr: Kristâ taksá [kòhhran] tihpuitlin nâna mahnî thîlpêk dâwn te phál taka hmán zui zêl.

Thúpui Thèn:

I. Hriat Tûr: Mahnê Thílpêk Dàwn Hriat

- A. Engtín nge thlarau thílpêk zìrhona nèih te, rawngbâwlnaa lo chàan vê tawhna te, leh kòhhran ațanga rawngbâwlina nei tûra ngènnate zârah, kan rawngbâwlina atâna thílpêkte ziarâng kan hriat thèih ang?
- B. Engtín nge thlarau chhandamna atâna kòhhranin a hùhova hmâlâknaah mimala thlarau rawngbâwlina hi hmèhbél remchâng a nih?

II. Vèi Tûr: Țanpui Nâna Siam

- A. Engati nge Thlarau Thianghlímin thílpêkte A pêk thín?
- B. Engtiang kawngtein nge kòhhran hnàhàwhna hi Thlarau Thianghlímin rawngbâwlnaa hmán tûr thílpêk A pêktea innghàt a nih?

III. Tìh Tûr: Phál Taka Midangte Sém

- A. Thlarau thílpêk kan dâwn te hi tûn àia thílpêk zâwka hmáng thín ni ta ilang, engang takin nge kan rawngbâwlnate hi a lo danglam ang?
- B. Kan thílpêk dâwn thèuhte hré tûr leh, kòhhran rawngbâwlnaa hmáng tûrin engtiangin nge Țan kan lâk tlân tâk ang le?

KHÁIKHÁWMNA: Thlarau Thianghlím hian mimala thúhrétua Țanna leh a hùhova kòhhran rawngbâwlnaa hmán atân thlarau thílpêkte min pe tain, chùng thílpêkte chu phal taka midangte hnèna sém chhuak vê tûrin min kò a ni.

INZIRTIRNA KÁLPHÚNG

RÁHBÍ 1-NA—Chàwhphûr

Thlarau Țanna Atâna Thú Bùlpui: *Thlarau Thianghlímin kòhhran hnèna thlarau thílpêkte a pèkna zârah, ringtu member tinte hi chanchin Țhà thèhdàrhnaa tel thèuh tûra thuâm an ni.*

ZIRTIRTUTE PUÁL: **Thlarau thílpêkte hi, kòhhranin thúhrétú nihna leh pâwnlam rawngbâwlina a kàlpui thuâm nâna Thlarau Thianghlímin Kristâ taksa ìnchâwk ngàh zúi nâna A pêk a ni**

tih member-te manthiamtîr nân a hnuaiia thû hi hmáng ang che.

Khawchhàk lam aṭanga lo zínin, Mífingte khân Remna Lalfa lo piang tân thípêk ropui tak takte an hlân a. Rangkachak te, Bêrâw leh Mura rímtuite chu Lalber hnêna lal upa fing tak takten thípêk an hlân chu a ni (*Matthaia 2:11*).

Kùm 2,000 chhûng chu, Pathian rínna zâra A khawngaihnaa ‘puithiam lal chí’ (*1 Pet. 2:9*) ni tûra lo pian thârnaah ringtûten an chhúnzáwm ta zêl ṭhîn a. Rínlòhna thímzîng aṭanga kòhchhuah, hêng puithiam lal chîte hian eng emaw chén an lo hêlsàn, Puithiam Lal leh thúneitu Pathian tân rawng an bâwl mêk a ni. Sawi tâk ang khân, zínkawng thúi tak zàwh lalte an awm a—chûng lalte chuan Nausên lo piâng hlim tân thípêkte an rawn hlân a. Mahse tûna thípêkte hi chu chunglam chhuak, chatuana Lalber hnên aṭanga dàwn—zahngaihna te, tihdamna te, zirtîrna te, hrìhlâwkna leh hruaitu nihna thípêkte a ni thúng.

Rangkachàk hi a hlùtna a inthlâk fo ṭhîn. Bêrâw leh mura rímtuite pawhin níkhaw reiah an hlùtna an hlòh vê tho bawk. Mahse vânlam, chatuan Lalber pathúmte thlarau thípêkte erawh chuan a hlùtna a hlòh vê ngai lo. Lalchungnungber hnên aṭanga thípêk chungchuâng bîk, ríngtu zawng zawngten thlarau chhandam nâna puithiam lal hnâ an thàwhna tûra thuâmna chu a ni.

Sawihô Tûr: Ríngtûte ‘puithiam lal chí’ nihna chu enge ni a awmzia? Chû chuan kan nî tin nùnah engtiang kawnga awmzia nei tûr nge ni ang? Isuâ lo pian laia khawchhàk mífingten an rawn tlàwha thípêkte an hlân ang khân, kan lo piânthâr hian, Pâ leh Fapa chu Thlarau Thianghlím hmángka kan hnêna lo kalin, vânlam thípêk hlú takte min rawn hlân tih hriatna chuan eng ngàihthuahna nge a siamsak che? Engtín nge chutiang rílrù pùtna chuan Pathian zàhna mìn nèihṭîr bâkah, A thlarau thípêkte ngaihlú tûra kan rílrù a khàwih tûr ni ang?

RÀHBÍ 2-NA—Dàpchuàh

ZIRTÏRTÛTE PUÁL: Helai hian midangte hnêna Isuâ chanchin hriattîr tûra, Kristian hmasâte húna thlarau thîlpêkte an hman dân anga hmáng vê tûra remchâna min kàwhhmùh dâwn a ni.

ZÌR ZÂUNA

I. Pathian Thîlphàlna Luântîr Zêl Phálin (*1 Petera 4:10, 11.*)

Bible min hrilh dân chuan kan zâ hian Thlarau Thianghlím chuan thlarau thîlpêkte min pè thêuh a, chú chu Pathian rawngbâwl nân, chanchin thà tân leh khawvêl [mîte] rawngbâwlsak nân a ni. *1 Petera 4:10* chuan ‘rawng inbâwlsak táwn’ nâna hmáng thêuh tûrin min tí a. Hê châng hi kan thîlpêk dâwn te, thèihnate leh remchâna nèihte vawngtû ni tûra kòhna a ni. Hê kòhna awmzia chu, kan thîlpêk dâwn te hriat thèih dân kawng zâwngin, chûng chu chhêr puitlîng a, Pathian hnâ thàwh nâna a remchân dân ang zêla hmáng thà tûr kan ni tihna a ni. Mahse chutiang chu Pathian ropuina tûr atân a ni tih hréngin, Pathian hnâ thàwh nân chuan keimahni hmángin a luâng chhuâk huâu huâu tûr a ni.

Ngàihthuàh Tèh: Pathian thîlthlâwnpêkte ‘enkáwl/hmáng’ tih hi enge a awmzia?

»Pathian thîlpêkte kan hman dân manthiamna tûrin engtîn nge enkawltu nihna chungchâng hi a sâwtpuiawm?

II. Thlarau Tîrhchhuàh (*Tîrhkòhte 13:1–5.*)

Tîrhkòhte bûa thîlthléng chanchinte hian ramthím rawngbâwlna hmasa ber atâna Tîrhkòh Paula leh Barnaba-te tîrhchhuàh kawnga Thlarau Thianghlím lo chêtna a târlang a. Kòhhran hruaitûte khân Thlarau Thianghlím âw an hriatin, chawnghéia tawngtâina an nei a, chûng mîte vêk chuan Paula leh Barnaba-te chungah kùt an nghàt a, chú chu *châng 4*-na chuan ‘Thlarau Thianghlím tîrhchhuàh’ angin a sawi tho a ni. Khâng hruatûte khân Thlarau nêna inzawmna an

nèih thàt êm vângin, an hmalákna chu Thlarau tih anga sawi a nih hmêl hlê.

Ngàih tuàh Tèh: Engtín nge mihríng thútłùkna siam emaw ruâhmàn emawte leh Thlarau Thianghlím hruaina kâr hi inchàwih tâwka kan kàlpui ang?

III. Tàksa Thípêkte (*1 Korin 12:27–31; Efesi 4:11, 12.*)

Thúthlúng Thár hmún tam takah tìrhkòhten thípêkte emaw nihna chànvò hrang hrangte emawte chu an târlang a. Chùngte chuan nihna chànvò hrang hrang kâra tùm thúhmùn nei an nihzia pawh an târlang bawk. Member tinte chu ‘ìnpêng tàwn thêuh’ an ni a (*1 Korin 12:27, NLT*), hetiang chanvo hrang hrang changte kan chêt sang sang hian kòhhran chuan a thàwk thà thei bér a ni. Kòhhran chhùngah hian nihna thúhmùn, tih thúhmùn emaw landân thúhmùn kher emaw chu kan beisei tûr a ni lo va, kan ni thei hêk lo. Dik takin, kan hrisêlna leh chàkna atân pawh hian thàwktu chì hrang hrang a awm rêng a ni.

Ngàih tuàh Tèh: Engtín nge kòhhran member chhùnga danglamna chi hrang hrang awm ngàihhlùtna thà zâwk nèih dân kan zìr thèih ang? Engtín nge chû chu chàkna hnâr angah kan pàwm thèih ang?

»*1 Korin 13— ‘Hmángaihna búng’ sawi dâwna búng 12-a hêng chângte sawi hmasak pawimawhna riâu chu enge ni?*

IV. Chìbaibûk, Thàwk leh Tháng Tlâng (*Tìrhkòhte 2:40–47, 6:1–7.*)

Tìrhkòhte a kòhhran hmásâte khân ìnpâwlhona leh rawngbâwlina an ngai thúpui hlê tih târlan a ni a. Member-te kha a takin an khawsa tlâng a, an thípêk dâwnte thà taka hmán a nih thèihna kàihhruaina thúhmùn hnuaiah an awm tlâng a (*Tìrhkòhte 6:1–7*). Chutianga khawsàkna chuan ríngtûte chu inhùhona chì thárin a àwmtîr a. Hei hi Pathian rínnaa khawsàk dân thar éntîrna pawh a ni bawk. Isuâ

chanchin thâ puâng chhuak tûra mi tinte tëlna inkhuârna hmúnpuì angin an hmáng a. Chibaibûk tlâng, nèih intâwm leh thàwh hona ang chí hmáng khân ríngtù hmasâte khân ríngtù dangte an híp khâwm a, thàn zêlna atâna hmanruâ berah pawh Pathian khân A hmáng a ni.

Ngàihtuàh Tèh: *Tirkòhte* bûin kòhhran hmasa chungchâng a sawi engang chu nge tûnlai kòhhranin a éntáwn tûr ni ang?

RÀHBÍ 3-NA—Nùna Bél

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Bible zirtírna leh entírna hian kan mimal rawngbâwna leh zâu zâwka a hùhova kan chêtna atân pawh eng awmzia nei tûr nge ni? A hùho nihna chu mi mal mal nihna ngáwt âi chuan a ropui zâwk ngêi ang a, ìnhùhona atang hian mi mal malte chàkna chu kan hmáng tangkai thei ber zâwk thîn.

Nùnpui Atâna Zàwnate:

❶ Kòhhran chhûngah hian mì mal malte thípêk dàwn hrang hrangte chu engang taka pawimawh nge ni? Engati nge Pathian hian thípêk thúhmùn hi mì tin hnênah A pêk lòh?

❷ Thlarau thípêkte leh mihringa thèihna awm vê rêngte danglamna chu enge ni? Pianthàrnaa pêk chu kan ni tho chúngin, engati nge thlarau thípêkte hi a taka hmán ngai emaw, chhèr hriâm/puitlìn chhòh zêl ngai a nih tho bawh?

❸ Engati nge thípêkte hi ìnzât lo déuh zùnga sèm a nih thín? Keinî âia midangte dawng hném déuh nia kan hriat chângin, engati nge lungâwi kan zir a pawimawh?

❹ Kòhhran hian a member-te zînga thípêk dàwnate hriatsàk, chhèr puitlìn, tãwiâwm leh hmántírna kawngah hmâ a lâkpui dân tûr thenkhat chu engte nge ni ang?

RÀHBÍ 4-NA

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Helai hi in pâwl member-te leh thlarau thîlpêk an dawn bîkte chu rawngbâwlna atâna remchâna ïnsiamsàk nân atàka hmán thiâm nân a ni.

Tìh Tûr:

Mimalin: In pâwl membrete chu eng tìhna kawng emawa mahnî an ïnsitna ang chî te, thiam leh zeï riauva an ïnhriatna thenkhat ngàih tuah tûrin sâwm la. Thîlpêk an dawn te midangte hnêna Pathian hmêlhriattîr nâna an hman remchân thèih tûr te ngàih tuahin, a taka an hlén thèih nâna ÷awngtaia dîl tûrin i sâwm dawn nia. (Zirlai 1-a én la).

A Huhovin: Rawngbâwlna bèihpui thlâkna tûr ruâhmanna nèih chângin, rawngbâwlna lam hi a lo lang hmasa deuh châwk a, chutah ruâhmanna a tûl dân anga mîte hman ÷angkai dân tûr ngàih tuah zúi a ni deuh tlângpui. Member tinte thîlpêk dawn hman ÷angkaipui dân tûr chu ngàih tuah ni ta zâwk se, tichuan rawngbâwlna atâna hman ÷angkai dân tûr chu ngàih tuah zúi ni ta zâwk se. In pâwl member-te chu member dangten thîlpêk an dawng nia an hriat ziaak chhuak tûrin sâwm la. In zàihchhuàh a ÷ang chuan in pâwla chutiang awm chu ngàih tuah tlâng ula. Chutiang hmáng chuan eng rawngbâwlna ang chîte nge in vêng vèla chêtchhuàhpui atân n ruâhmàn thèih ang? In thîlpêk dawn mìl tûr deuh chêt chhuàhna program duâng lâwk ula, a taka in hlén thèih nân Thlarau hruaina dîlin ÷awngtaï zúi ang che u.

* * *

Châng Thlàn: *Tirhkòhte 9:36.*

Zirlaite Tân:

Hriat Tûr: Pathian thiltihthèih nain mimal nùn a thlák danglam thèihzia chu nùnphúng hmánga thianté, chhúngte thenawmte leh thàwhpuite hnèna a lantîr thèih dân târlan.

Vèi Tûr: Mimal nùnphúng hmánga Pathian thàtna leh mâwina târlan châkna nèih.

Tih Tûr: Pathianin mihringte A hmángaihna leh lánàtna chu midangte chungá khawsák dân hmánga târlan.

Thúpui Thèn:

I. Hriat Tûr: Lèh khabû Ang

- A. Kan nî tin nùnphúnga eng thilte hian nge kan thianté leh thenawmte hnènah kan nùna Pathian thiltih tâkte chu târlang thîn?
- B. Engtín nge Krista'n chhandam A tùmte hnènah Mahnî a inlantîr thín a? Engtín nge an mamawh leh tlákchhamte hriain, anni chu an nih ang angá hmángaih leh páwmzia A lantîr thín?

II. Vèi Tûr: Thìnlung [Taka] Rawngbâwlna

- A. Ngàihsák taka enkawl nih inhriatnain engang rílrû nge a chàwhthàwh thín?
- B. Engtín nge thàtchhuàhnain rawng kan bâwlsakte chu Kristâ hnên lamah a híp thèih?
- C. Pathian thàtna leh mâwina eng thil dangte chu nge kan khawsák phúng hian târlang thîn?

III. Tih Tûr: Thàtchhuàh Rawngbâwlna

- A. Engtín nge kan thenawm vèl leh thàwhna hmúna midangte mamawhte kan hriatsák thèih ang?
- B. Kòhhran rawngbâwlna eng hian nge kan thìnlungte khàwih déuh ber thín a, engtín nge chutiang manthiamna chu midangte pàwh nân kan hmán thèih ang?
- C. Kan thìnlunga Thlarau Thianghlím hnàthàwh midangte hnèna târlang tûrin enge kan tih thèih ang?

KHÁIKHÁWMNA: Kan thìnlunga Thlarau Thianghlím hnàthàwh chu, midangte hmángaih leh lainàt taka rawngbâwlsakna hmánga lantír a ni thín.

INZIRTÍRNA KÀLPHÚNG

RÀHBÍ 1-NA—Chàwhphûr

Thlarau Thànna Atâna Thú Bùlpui: *Tihthianghlím tawh nùn ațangin thúhrétû thàwkhâwk nùnphúng chu a lo chhuâk mai thín.*

ZIRTÍRTÛTE PUÁL: Hê Zirlai a taka nùnpuì chî hian Kristian nùndân dik târlangin, kan nihna kan ìnchhâl mai ni lovin, kan nihna dik tak (kan nùndân chu) a ni zâwk. A hnuaiia thúfingte hi chîk taka ngàihțuah zúi tûrin in pâwl member-te chu sâwmin, a pawimawhzia manthiam tûr leh, Kristian kan nihna chu hmángaih rawngbâwlnaa lantír tûrin fùih ang che.

“Sawi ringáwtin châw a hmín thei lo,” Chinese thúfing.

“Thútiâm chu chhûm ang a ni a, a famkìmna chu ruàh ang a ni,” Arabian thúfing. Itali mìte chuan fìng takin “sawi chhuàh leh a taka hlén ìnkârah hian pheikhâwk bún tam tak bún chhiat a ni hmán thín,” tiin an sawi. “Thíl tihin thû a sawi a, thû mai chu engtìhna màh a ni lo,” African thúfing. Mìhring túng chhova kal zînga fìng ber pawhin tihian a sawi, “Mî, a hmûia tihmàwh, â bawk sî âi chuan, mirethei, rilrù thà tak pûa awm chu a thà zâwk,” (*Thúfingte 19:1, NKJV*).

Ngàihțuah Tèh: Engati nge thusawi mai âia thílțithe hi a pawmawm zâwk? Mî thú sawi leh chêtzia a ìnpersanin engtín nge ni ta thín? Enge a chhán nia i rín? Thúhrétûa i țanna khân midangten thúfing hmángin sawi chhuak dâwn se, eng thúfing nge an sawi ang?

RÀHBÍ 2-NA—Dàpchhuàh

ZIRTÍRTÛTE PUÁL: In pâwlte nèn, Bible thu târlan tinte hi chîk taka éhovin, enge an sawi ber hriat túm tlâng teh u. A hnuaiia

thèn V-na ‘Thú Thĩtĩthèihna’ hi chĩk deuh bĩk ula, nùn thianghlĩm nùna chĩbĩ a ni ber e.

ZÌR ZÂUNA

I. Lehkathawn Inháwng Sâ—A Dér nge A Tak? (*Johana 13:35; 2 Korin 3:2, 3.*)

Kristâ hnúngzúitu dik leh dik lo danglamna chu enge ni? *Johana 13:35*-ah Kristâ hnúngzúitu chhínchhiáhna chiáng tak pêk kan ni a—chũng mĩte chu hmasialna leh chàpona tel lo va Kristâ hmángaihna lantĩrtũte an ni. Hãwihhãwmna, dímdãwih thiãmna leh thĩlthã tihsák dùhna nêna mì tin én thei tũra hmángaihna a ni.

Korin khuaa ringtũte chu ‘lehkatháwn inhawng sã’ mĩ zawng zawngte chhiar thèih chu niin, dik taka thĩlung thlãk, pãwnlam lungphêkah ni lo, ‘mĩhrĩng thĩlung phêka’ Thlarau Thianghlĩmin a zĩahsák nih inphálte an ni (*2 Korin 3:3, NASB; Jeremia 31:33.*)

Ngàihtuah Tèh: Hêng chãngte hi chhiarin, zawhnate hi chhãng nghãl ang che: *Jeremia 17:1; 32:38–40; Exod. 31:18; Ezekiel 36:25–27.*

Sual hian kan thĩlunga zĩak tũrin zĩahna hmanrua thĩr, a hmãwra lunghlũ phũm chu a hmáng thĩn tih hria la (*Jer. 17:1, NASB*). “Chũng hmanruate chuan maichãm kĩahte chuan milĩm hmĩngte chu kera zĩah a ni a. Judate sualna chu lunga kera zĩah ang a ni. Thĩlunga Pathian Thũ zĩah nên chuan a ìnang lo hlê ang (*Jer. 31:33*).” —*The MacArthur Study Bible*, note on Jeremiah 17:1, pp. 1086, 1087. Pathianin A dân zĩah nãna hmanruã A hmán ang chĩ chu ngàihtuah la (*Exod. 31:18*). Thĩr hian misual thĩlung sãkzia a entĩr a. Chutih laiin Pathian zungtang khãn thĩlung sãk chu tĩsãa min thlãksak a, A dân chu kan dùhna rênga min zĩahsák a dùhzia a entĩr a ni. Engtĩn nge lung phêk a tangin Pathian dân chu kan thĩlunga sãwn a nih thĩn? Kan ‘thĩlunga Pathian dân zĩak’ (*Ezek. 36:25–27*) tih chu enge a awmzia ni ang?

II. Thàwktûte Tlêm (*Matthaia 9:36–38.*)

Isua'n A lalram tâna hnàthàwh tûr tamzia leh thàwktûte tlêmzia a hmû a. A tâna thàwktû tlêm tète chu rím lehzuala thàwk tûra tûr lo vin, 'bùhséng tûr LALPÀ hnêna thàwktûte tûr chhuak tûra ngên' tûrin a ti ta zâwk a ni (*Matthaia 9:38, NASB*).

Sawiho Ula: Engati nge Isua khân A zirtîrte kha rím taka thàwk tûra ti lo va, thàwktûte dîl bèlh tûra dîl tûra A tih zâwk? Kan thàwh leh kan dîl hi engang taka ìntam hlèih nge ni? Tawngtai leh thàwh—a khawi chu nge tih áwlsam zâwk, engvâng nge? Tawngtai leh hnàthàwh ìnkûngkàihna chu enge ni? Engangin nge tawngtai tlêmin kan hnâ a ng'háwng thín? Engtín nge thàwh tlêm lútùknain kan tawngtai nùn a ng'háwng thín?

Ngàihthuàh Tèh: “Thàwh tûr a lo pùn hian . . . mìhríng remruatna leh thàwh dân phúnga ìnng'hàh hlàuhthâwn awma awm a áwl hlê thîn. Tawngtai thlâhthlâm hrét hrétna a lo awm a, chumi rualin rínna a lo chàk lo hrét hrét bawk a. Zirtîrte ang khân Pathiana ìnng'hàt reng tûr kan nih kan thèihng'hil a hlauhawm khawp mai. Pathiana ìnng'hàhna kan nèih tàwh lòh chuan, kan thíl tih chu min chhandamtûa siam dân kan zawng mai dâwn a ni. LALPA hnâ thàwh nâna thílthihtheihna chu A thílthihtheihna a nih miâu avângin, englai pawha Isua thlîr kan mamawh takzet a ni. Kan rawngbâwl hnâ hi thàhnmngai taka tawngtaina avâng leh, Kristâ tlinnain a tihthianghlim avang chauhin rawngbâwlna thâ leh dùhawm a tling thei a ni.”—Ellen G. White, *Chatuân Nghàhfâk*, p. 346-347.

III. Hnam Thíl Nêna Inhmèh (*1 Korin 9:20–22; Hebrai 4:15, 16.*)

Paula khân a thú ngaithlâtûte mamawh, ngàihhlùt leh ìnhmùn hrang hrang a man hlê mai a. Amâ hriatna leh thíl paltlang hmánga tihlúngnih lòh emaw, tihchâi buai emaw a túm ngai lo. An thíl tùiipui zâwngte hriatsàkin, an nihna ang tâwk zêlin a dâwr thiâm thîn a, an manthiam thèih tâwk ang tûr zêlin an hnênah thûte a sawi

a, amâ nùn tuânghrui emaw a thlàhdúl ngai chuâng lo. Kristâ hnêna mîte hruai dân kawng hrang hrang a dâp zúi zêl a. Amâ dikna leh leh hriatna lam âiin a thúhril lama *thàwhhlâwkna* lam máwllh chu a engto thîn a ni.

Amah Isua ngei pawh khân chutiang tihdân chu A lo zúi tawh thîn a (*Johana 1:14; Hebrai 4:15, 16*). Mahnî chànvo leh thúnèihnate chu dàhthâin, Isua chu kan zînga pakhatah a lo ʔang a, kan tàwrh ang nùna tàwrhnate chu a lo paltlang vê vék a ni. Anî chu ‘kan chàklòhnate min lainàt thei’ leh ‘kawng engkíma thlêmna tâwk tàwh’ (*Hebrai 4:13, NASB*) a. Tûnah kan tân Puithiam Lalber hnâ mìn thàwhsak mêk a ni.

Ngàih tuàh Tèh: Ríng takin *1 Korin 9:22, 23* chhiar láuh láuh la. Engati nge Paula’n midangte pàwh nân hetianga a tih? Paula tihdân kha engang taka hlâwk nge ni? Engtín nge kan hriat? Engtiang kawngtein nge Isuâ entírna khân kan chàpo-uánna leh, eng emaw châng a rínglote làka inlâkhránna min zilh? Engtín nge Isua leh Paulate tihdân kha kan nùnah kan bél vê ang?

IV. Thiante leh Hmêlmâte (*Marka 5:1–20* .)

Helai Marka ziak Chanchin Thâah hian, thlarau bàwllhlâwhte chu an khêk a, vâwk rualte pawh an ngêk chuàh chuàh a, mîte chuan Isua kha kal bo tûrin an ngên bawk a. A hmêlmâte ni mai tûr chu thiana siam tûrin Isua’n ramhuai zâwl [A tihdam] kha A tîr chhuak ta thúng a ni.

Ngàih tuàh Tèh: Decapolis (“Khawpui Sâwm”), a Greco-Roman bial, Grik sumdâwnghote lo khawsàk tawh thínna hmún kha, Juda tlêm leh a tam zâwk Gentailte chênna bial a ni. Khâng mîte khân a tîrah Isua kha bengkháwn vak lo mah se, an zînga mi pakhat lo danglam tâkna zârah A lamah an inhawng leh ta a ni. Khâ pâ thúhrétûa ʔanna thàwh hlâwk dân chu, a hnûa Isua’n a tlàwh khân a lang chiâng hlê a, ‘mìpuite chuan Amah an bêl a, ní thúm A chàmchilh a, khawpui pakhata mî mai ni lo, a chhèhvêl bialte aʔanga

mipui sâng têlin chhandamna thúchàh chu an ngaithlâ a ni.”—Ellen G. White, *Chatuân Nghàh fâk*, p. 323.

Engati nge Isua khân ramhuai man kha a ÷hiante hnêna kîr lehngâh a, a chungâ Pathian thiltîh chu an hnêna puâng tûra A tîh? Engati nge Isua khân mîte hnêna a testimoni sawi tûra A tîr chhuah hmâa A zîrîr dangte bula training A pêk hmasak zét lòh?

V. Thú Thiltîhthèihna (*Ríng taka chhiâr tûr: Johana 17:11–19; Kolosa 4:2–6.*)

Chanchin ÷hâ Johana ziaka thînlunga khâtliam díla Isuâ ÷awngtâinaah hian, kan mamawh chàkna thúrûk chu kan hmù thèi a. Níngâni zirlaia târlan tâk angin, Isua ’n thil pawimawh tak tak A târlang a ni.

Khawvêl mî ni sî lova, khawvêla khawsàk dân tûr hriat hi thil pawimawh tak a ni a, chû chu Bible-a kan hmùh angin, thútàk hmánga tîhthianghlîm nih a ni. Engtín nge chû chu a lo thlèn ÷hín?

“Kristâ hnúngzúitû chu Pathian Thú (*Hebrai 4:12*) rínna leh âwihna zâra tîhthianghlîm (thil thianghlîma hmán atâna sèrh hràn) a lo ni ÷hîn.

Kristâ ìnhlána thîhna zâra (*Hebrai 7:26–27*) ngàihdam nihna chu a páwm tàwh a. Mahse nî tîna Pathian Thúa kan rílrû leh thînlúng tîhthianghlîm zêl chu kan ngai a ni. Pathian thú hian sual a târlang a, sual puang tûrin min tîphûr a, Krista nêna kan ìnlaichînna min tîhtharsàk bâkah, kawng dik lamah min hruai kîr leh bawh ÷hîn.”—*Life Application Study Bible* (Grand Rapids: Zondervan, 2000), noted on Johana 17:17, p. 1859.

Pathian Thú hmánga tîhthianghlîm niin, A lâwmnaa tîhkhâh, Amâ âiàwh tûra khawvêla tîrchhuah tûra ìnpèih sâ, midangte hnêna Isuâ chanchin puâna tûr remchâng díla ÷awngtâi ÷hîn kan ni ta a ni. *Kolosa 4:2–6* hian mîte hnêna Krista chanchin hlâwk taka puân dân a târlang a: 1) ÷hâh nemngai taka ÷awngtâina húbô hman ÷hín; 2) ngàihven reng chungâ, Pathian chungâ lâwmna thînlung pùt tùm tlát zêl; 3) Kristâ chanchin chiâng taka puâng thei tûra máhnî leh midangte tâna dílna hlán ÷hín; 4) midangte nêna ìnbiakna kawnga

fin bâkah, remchâna lâk thiam zêl; 5) khawngaihna tel ƣawngkam hmán a, fing leh hâwihhâwm taka mi tinte chhân ƣhín. Kan ƣawngka chhuak chu ‘châ àl’ a nih dâwn chuan ngàihthâk hrêhawm a ni ngai lo vang a, nùn tihàrh thártu a ni zâwk ƣhín ang.

Ngàihtuàh Tèh: *Johana 17* leh *Kolosa 4* hi rawngbâwlna leh thúhrétúa ƣanna tûr atâna thúpui pawimawh tak a ni. Engati nge Pathian Thû nî tìn nûna bél zêl hi a pawimawh viau? Engtín nge Pathian Thû chu kan nûnah kan bél ƣhín?

RÀHBÍ 3-NA—Nûna Bél

ZIRTÏRTÏTE PUÁL: Helai thû hi Isua’n mi chi hrang hrangte a dâwr dân kawng hrang hrang hriat thêihna tûr a ni. Ràh dùhawm tak takte an chhuàh hlawm laiin, thúhrétúa A ƣanna lo pàwmsàk dùh lo chu an awm vê tho mai. Hei hi member-ten midangte an dâwr kawnga ìnfùih phûrna tûr a ni.

Tihhûr: Whiteboard emaw lehkhaphêk hlâi tak emaw siamin, in pàwl memberte chu a hnuaiia thûte hi dàhkhàt tûrin ƣanpui ang che:

“A thú ƣòbùl ngàihtuahin: Isuâ tihdân”

An chungchâng enge kan hriat a, enge an mamawh, Isua’n enge A tìhsàk, Enge a ràhchhuah?

Baptistu Johana (*Luka 7:18–23*)_____

Tuichhúnchhuàha hmeichhia (*Johana 4:1–30*)_____

Zéng (*Johana 5:1–15*)_____

Hmeithai fapa vui (*Luka 7:11–17*)_____

Zakaia (*Luka 19:1–10*)_____

Juda Iskariota (*Johana 13:1–5, 21–30*)_____

Nikodema (*Johana 3:1–21; 7:50–52; 19:39, 40*)_____

Thoma (*Johana 11:14–16; 20:24–29*)_____

Pilata (*Johana 18:33–19:1*)_____

RÀHBÍ 4-NA

ZÌRTÌRTÛTE PUÁL: Hê a tâwpa tìhtûr hi in pâwlten an tìh thèih nân zìàhna hmanrua ngàih tuah lâwk ni se. (Hún rên nân, sem tûra lo pèih diâm ni se.) ‘Enge Ka Tìhsak Thèih’ hi tìhtûr zìàhna mai ni lovin, ataka hlén tûra tìh ngêi tûr a ni. Chûng atân chuan ‘an exam/test nèih tûr atâna dîlsak’ te, ‘chàw éi tûra sâwmna hmánga dùhsàkna lantîr’ leh thíl dang dangte pawh a ni thei ang.

Tìhtûr: ‘A thú ÷òbul ngàih tuahin’ tìh kha énin, Isuâ tìhdân aţang khân, mi chì hrang hrangte pawh thèih nân enge kan zir thèih ang? Mí in hriat thante hmágin chart hran siam vê teh u. ‘Isua’n enge A tìhsak’ tìh ang chí atân ‘Enge An Tân Ka Tìhsak Thèih’ tiin ziak la. Chûng mîte tâna eng emawti kawng zâwng tala rawng i bâwlsak thèih nâna remchâna dîlin ÷awngţai la, enge a rahchhuàh chu i ziak zêl bawk dâwn nia.

* * *

Châng Thlàn: 2 Korin 3:2.

Zirlaite Tân:

Hriat Tûr: Bèihpui thlâknaa thú thuângtlam, inlaichinna lam hawi thútâkte hmánga bultán a, chutah rínna fiáhna thútâkte hmánga inpêkna nei tûra hruai zêl pawimawhna chhán sawifiah.

Vèi Tûr: Mîte tîsa lam leh thlarau lam mamawhte phùhrûksàk dùhna nèih zêl.

Tih Tûr: Rawngbâwlina kan nèihnatea chanchin thà chí chu a lo thàn zêl nâna châwm puitlinna leh vênhimna boruak siamsak zúi zêl.

Thúpui Thèn:

I. Hriat Tûr: Inkûngkâihna Aţangin Inpêknaah

- A. Engtín nge Krista'n A zirîrte leh ngaihlâtu dangten chanchin thà chí an thèh lo thàn zêl nâna mamawhte chu A ngàih?
- B. Engati nge rínna fiáhna ang chîte sawia inpêkna leh danglamna nei tûra sâwmna kan siam hmâa Pathian nêna inlaichinna siam thèihna tûr thútâk ang chîte sawi hmásàk tûr a nih?
- C. Engtín nge rawngbâwlina kan nèihskákte thlarau lam dinhmun thàn zêl dân hriat nân, an dinhmun târlang thei zàwhna ang chîte zàwh a thàt thín?

II. Vèi Tûr: Berâmpu Béngvâr

- A. Engati nge rawngbâwlinaah hian mîte tîsà lam leh thlarau lam mamawhte phùhrûksàk thín hi a pawimawh? Engtín nge Isua'n chutianga A lo tih thín?
- B. Krista'n rawng A bâwlina an tîsà lam mamawhte A phùhrûksàk chung a Thlarau lam thútâk A zirîrte hnár tlát entîrna engte nge kan hmùh thèih?

III. Tih Tûr: Tháng Mêkte Húmhimin

- A. Kan chhûngzîngah leh khawtlâng vèla rínna lama naupang tháng mêkten chona chì hrang hrang an hmáchhâwn thín chu engte nge ni?

B. Engtín nge hêng rínna lama la naupang Kristiante hi, rínnaa an nghèh tlát thèih nân châwmpuitling a, kan vênhim thèih ang?

KHÁIKHÁWMNA: Míte hnênah Kristâ hmángaihna leh Amah nêna inlaichinna zâra chhandamna thû chu kan ðhèh hmasa ðhîn tûr a ni a, chumi hnûah ríngtu la naupang zâwkte tâna inpêkna leh thúâwihna kawng chu zàwh tûrin chona kan siamsak tûr a ni.

INZIRTÎRNA KÂLPHÚNG

RÀHBÍ 1-NA—Chàwhphûr

Thlarau Thànna Atâna Thú Bùlpui: *Míte tâna rawngbâwlsak a, Isua nêna inlaichinna ðùhawm zâwk nei tûra kâihhruai kawngah hian chhèl leh ruâhmànna fel tak nèih a ngai ðhîn.*

ZÌRTÎRTÛTE PUÁL: Bible zìrtîrna nèih leh thúhrétûa tàn kawngah hian Isua, Paula leh Petera-te tìhdân phúng zúi mai hi a sâwt a, an tlâkchhâm leh mamawhte hriat a, hmâlâkpuina hmángin Pathian hnêna hruai thèih an ni ðhîn.

Hàwnna Thàwnthû: I sikul lùh tìrh nî kha ngàih tuah leh vang vang teh. I phûr viau nân, rílrûah chuan i thíl tàwn tûr hlauhthâwnna deuh chu i nei tho mai. Classroom-ah i' n lût a, zìrtîrtûin hlím takin a lo dawngsáwng chein, ðhùtna tûrte a' n kàwhhmùh che a. Ríng taka dâr a rík hnûah, in zirlaibûte kêu tûrin a' n ti tâ che u a. In la chûlnêl vak lòh avângin in la kêu zèi vák lo va, rílrûah húphùrh rûk déuhnate pawh i nei a, zír puitling thei méuh lo tûra inngâiin i zâm deuh rùm rúm a ni maithei e.

Ngàih tuah Tèh: Sikul lût tîrtête chu college zirlaite anga ché zeì tûr chuan kan beisei ngai lo. Chutiangin thúhrétûa kan tàn tìrh lamah chuan Bible zìrtîrna bùlpuite chu zìrtîr kan nih ang diâk diâkin kan sawi thiâm vê kher lo vang. Inlaichinna bulfûk nèihpui hmâa Pathian thú sawi khúm maite kan chîng bawk ðhîn em le?

RÀHBÍ 2-NA—Dàpchuàh

ZÌR ZÂUNA

I. Kristian Rawngbâwlna (*Matthaia 25:35–40; Deuteronomi 15:7–11; Joba 29:12–16; Isaia 58:7.*)

Heta chêtna thiltih târlante chu—rîlțâmte hnêna èitûr pêk te, tuihâlte hnêna întûr pêk te, mikhualte chungangîlnêihna lantîr te, thàwmhnàw tlàchhâmte hnêna silh leh fên tûr pêk te, damlo leh tân ina awmte tlàwhchhuàh te a ni. Hetiang hmángaih rawngbâwlna atân hian ìnzîr thiam leh training nèih pawh a ngai hràn lo va, mamawh leh tlàkchham neite phùhrûksàk dùhna thìnlúng pùt a ni mai.

Chûbâkah, Isua khân chutiang chu mîte chungang kan tih chuan, Amâ chung ngêia tî kan ni tih min hrilh chiâng. Rethei leh tlàkchhâm neite ngàihlâk chu Pathian hmángaihtûte khawsàk phúng rêng a lo ni reng tawh thîin a. Mosia hún lai dáih tawhah khân, Israelte hnênah, “In ûnau te zînga rethei an awm chuan, in ûnau retheite làkah chuan in rîlrû tikhàuh sùh ula, kàwm hêk sùh u,” (*Deut. 15:7, NASB*) tîa hrilh an ni. Joba nùn kan én pawhin, “Tlàchhâmte tân pâ ka ni a, ka hmêlhriat lòhte pawh an thû ka buaipui” (*Joba 29:16, NASB*) tiin rethei te, fahràh leh hmeithâite a chhàwmdâwl thîin tih kan hmù thei.

Ngàihthuàh Tèh: *Isaia 58:6*-ah pawh Pathian dùhzâwng “chàwngheina” ang chî chu *Matthaia 25:35–40* lama a sawi ang tho a ni mai. Hêng châng hnihte hi chhiarin, khâikhín tàwn teh u. Engati nge hetiang hmángaih rawngbâwlna ang chîte hi Pathianin A ngàih pawimawh viau? Tlâkchham leh mamawh neite kan phùhrûksàk hian engati nge Isuâ tâna rawngbâwl kan nih? Mîte tîsa lam mamawh kan phùhrûk leh an thlarau lam mamawhte kan sawi hmâin enge ti hmasa thîin tûra Bible-in min hrilh?

II. Hnùtetui, Chutah Chàw rúm (*Chhiar tûr: 1 Petera 2:1, 2; 1 Korin 3:1–3.*)

Hêng châng hnihte hian hnùtetui chu rínna naupangte châwmna tûr a nih thû an sawi a. *1 Petera 2:2*-ah chuan, rínnaa la naupang

deuhthe chu ‘thlarau lam hnùtetui, engmah pàwllh lòh’ chu” châk tûra fùih an ni a, chû chu rínnaa châk tûra thànna a ni. Chutianga thànna chu nei tûrin, a hmâ châng hian bânsan tûr: ‘sualna zawng zawng te, búmna te, vervêkna te, îtsíkna te, sawichhiatna zawng zawng te’ tiin a târlang a ni. Vânduaithlâk takin, Korin kòhhran khân chutianga lamah chuan hársàtna an la nei vê tlát mai (*1 Korin 3:3*). Chutiang avâng chuan an Kristian thàn pawh a thú tlát a, chuvâng chuan Paula’n zirtûr a châk êm êm, thlarau lam thútàk ríl zâwkte zír hleitheì an la ni lo. Tîsa lam ang bawkin, thlarau lam thílâh pawh, a tîra ìnchâwmna chu hnùtétui mai niin, chuta tângin an lo thàn chhòh tâk zêlah chuan, chaw rúm lamah pàkâi zêl a ni thîn.

Sàwiho Tûr: Engati nge nausên piang hlimte hi châwm leh thàn tîrna atân, chàw pângngai âiah hnùtetuia châwm an nih zâwk thín? Engati nge Petera’n ríng thárte chu *1 Petera 2:1*- târlan thíl dùhawm lote bânsan a ‘thlarau lam hnùtetui’ chu ríng tawh zâwk tûra a tih? ‘Hnùtétui’ anga sawi thèih tûr Bible zirtîrna chu engangte hi nge ni ang a, chutiang bâk ‘chàw pângngai’ chu engangte hi nge ni bawk ang?

Ngàih tuàh Tèh: Korin khuua ringtûte kha, Kristâ thûa ìnchâwm zúi zêl lovin, thlarau lam hriatna lamah pawh an tháng lo rêng a ni. Paula sawi dânin, “Hnùtétúin ka châwm che u” tih a ni a, chû chu rínnaa la naupang zâwkte châwmna tûr thú tluàngt lam leh nê m a ni; puitlinna tak tak tûr châw erawh hi chu chunglam thílte hriatna ríl nêihna a ni thúng. Hniâm taka nùngin, thútàk pâwnlâng chín cháuh la hriain, thûk leh ríl zâwka hriatnaah an la chêng lo a ni.”—Ellen G. White, Manuscript 70, 1901.

III. Thú Khìrh (*Johana 6:54–66* .)

Heta ‘thú khìrh’ kan chhiar hian, *châng 41* vêl a tanga tana Isua zirtîrnate zâu zâwka hriat a pawimawh hlê a ni. Helai thû hian Isua’n thú hár deuh zâwk, *châng 54* a tanga a sawi zúite manthiam tûrin

min ʔanpui a. Chûng a sawi zînga tel chu: 1) Isua chu Pathian Fapa, Pâ hnên aʔanga lo chhuak ngêi a ni tih pàwm te; 2) Pathian hnên lama mìn hîptu chu Amah chu a ni tih manthiam te; 3) bénga hrétû mai ni lova, zîrtû nih zâwk te; 4) chatuan nûnna nèih nâna Isua chu Chhandamtu a ni tih pàwm te a ni. Hêng thú bûlpui (hnùtétù) hi zúiin, Isua'n Amah chu Nûnna Chhang, chàw pângngaia a inhlán thú a sawi ta zêl a. Thlâlêra Israelte an vâh chhûnga an rín ʔhín *manna* âiah, chatuan thlénga lungâwina kan nèih thèih nân, Isua'n Amah éitû ni tûrin min sâwm ta zâwk a ni.

Sàwiho Tûr: Engati nge Isua khân *Johana 6:54–66*-ah hian tèhkhínthú awmzenei A hmán kher lê? A thúsawi ngaithlàtûte khân Isua'n mìhring taksa tak ták chu êi tûrin A fûih niin an ngai em, nge, an beisei anga Isua a chêt tâk lòh vânga Amah kalsanna chhuânlahmah an hmáng vèl mai zâwk? I chhânna chu sawifiah la. Keini pawhin zîrtûrna khîrh deuhte kan hmachhâwn chângin, chutianga ti vè tûra thlêmna chu kan tawng vè ʔhín lo maw?

Ngàihtuàh Tèh: “Krista'n Amah hnâih leh, nakína A ropuina la ʔâwmpui tûr chungchâng tèhkhín thúa sawi nân, èi leh in chungchâng a hmáng a. Châw kan èi chu pùmah pâiʔawih a ni a, chú chuan kan taksa tân chàkna leh thàhrui a siam a. Chutiang bawkin, LALPA Isua thúte kan rína kan pàwm hian, kan thlarau nûnna lo niin, êng leh muâna te, beiseina leh lâwmna te leh, tîsà châwiin kan taksa tân chàkna a pê angin, chàkna min pè ʔhín a ni.”—Ellen G. White, *Lift Him Up*, p. 105.

IV. Chì Thúhmùn, Hmún Dangah (*Luka 8:4–15; Matthaia 11:15; Hebrai 2:1.*)

Luka bûa bûhchì thèhtu tèhkhínthûah khân, hmânlai húna bûh chí an thèh ʔhín dân chu târlan a ni. Chì thèhtûin a tùm chu, chì tam thei ang ber lei ʔhà hmúna tlâktîra, ʔhà taka ʔhântîr a nih laiin, chì ʔhenkhat erawh chu hmún ʔhà lo laiah a tlà lo thei sí lo a ni. ʔhenkhatin ràh an chhuàh vè ta lo kha thlâi chì thèhtû màwh pawh a ni lo. Thlâi

chíte kha chu an ìnang tlàng vék a, a tlâkna leilùng khân an ìnhân tûr a hríl mai zâwk a ni.

Hê tèkhín thû hian awmzè pahnih a nei a: 1) lei thà hmúna tạng tûrin min fùih phûr a, chû hmúna thlâi chì tlâ kha chuan ‘ràh tam tak a chhuàh’ a ni (*Luka 8:8*, NASB); 2) tèkhínthûa chì thèhtû ang khân, thlai chí khawi chu nge hmùingîl a, rahchhuàh dâwn kan hre mai lo chungin, Pathian Thû chu nasa takin kan thèh [puang dârh] tûr a ni (*vs. 11*). Beidâwng mai lo vin, chí chu kan thèh zêl mai tûr a ni.

Ngàihthuàh Tèh: Isua’n a tehkhín thú sawi chu, “Hriatna tûra béng nei chuan hré rawh se!” (*Matthaia 11:15*) tiin a titâwp a. Isua’n A zìrtûrna pawimawh zual khâr nân vawi 10 emaw lai chu uâr taka a sawi thû chhínchhiàh a ni (*Marka 7:16; Luka 14:35; Thúpuân 2:7, 11, 17, 29; 3:6, 13, 22*).

RÀHBÍ 3-NA—Nùna Bêl

Tìhdân Inkàwhmùhna: A hnuaiia lemchàn tâwi hi fiàh taka chhiar tûrin tlâwmngai thei pahnih sâwm la. An chhiâr hnûin ‘hnùtétui-aṭanga-chàw pângngai’ ìndàwt chhòh dân târlang tûrin member-te i sâwm dâwn nia.

BIBLE Zírlai Mithár: Bible mìn zirpui tûra i lo kal chu ka lâwm hlê mai, Bible thû ríl zâwka manthiam vê hi ka châk ṭhîn hlê a ni.

BIBLE Zìrtûrtu: Kei pawh hetah ka lo kal thei a ka lâwm khawp mai. Catholic chhûngkuaa seilian i ni bawk a, sàkâwlh chungchânga kan zírlai hmasa ber kan zír thei tûr hi i tûipui viauin ka ring e.

Zírlai Mithár: Sàkâwlh chhínchhiàhna maw? . . . A rî chu a va màk hmêl vê. Thíl dang hmángin bul kan ṭan thei zâwk dâwn lo’ m ni? Ka pîin min thîhsan hlim deuh hláwt a ni a, ka lungte hi a lêng riâu a sín maw le. Mahse tûnah hian vânah nuam takin a awm tàwh tìh ka hria a, han lungngaih êm êm tûr chu niin ka hre lêm lo.

Zìrtûrtu: Nì tèh nâng! I pî chu vânah a awm hlei nêm! Anî chu . .

Zirlai Mithár: Engtín â? Hrèhmùna awmin i ríng em ni? Mithianghlím a ni tih i hré lo a nih chû! (*Zirlai chuan a cigarettes a'n phàwrh a.*)

Zirtúrtu: Khawngàihin mei chu zù teh sùh â! Hrèhawm ka ti riâu thîn a nia. Chûbâkah, i taksa kha Pathian tempul a ni tih leh, chû tempul chu thà taka enkawl tûr i zâwk tih i inhré lo em ni le?

Zirlai Mithár: Ni maw, uh . . . I thusawi awmzia tak pawh ka man lo ve. Mahse, eng pawh ni se, helaia vawksâ nêna siam sandwich hi an éi vê rêng rêng teh. I pùm nuâm chiah lo pawh a lo ziâawm sáwt maithei a sîn.

Zirtúrtu: Uh . . . ka chák lo ve. Ka kal a hún tàwhin ka hria. Kan Bible zìr tûr chu hún dang atân remchâng kan la zawng leh mai zâwk dâwn nia.

Zirlai Mithár: Ka hré lo le. Ka chiâng chiáh lo nâin, Bible zirna nèih hi chu ka tùpui viau a sîn maw le.

RÀHBÍ 4-NA

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Helai thû hi, Bible zirpui tûr mi hrang hrang kan nèih a, a thúpui indàwt fel deuh zâwka chhèh thiâm thèih nân a ni.

Tihûr: Lehkha phêkah, Kòhhran Thúrin 28-te kha ziak chhuak la, nambar pe lêm lovin ziah kâr thlák nual ang che. Copy eng emaw zât siam la. Hnùtétui anga ngàih tûr chí thúpui panga thlang a, a zâwna arsî dàh zêl tûrin i ti dâwn nia. Chumi hnûah, member-te chu pahnih tê tê emaw, pâwl pâwl emawin thén la, Bible zirpuina nèih húna thúpui indàwt atâna thâ an tih ang tûrin remtîr ang che. In pâwlte chu Bible zirho pâwl dín tûra fûihin, an remchân dân ang anga Bible zirhona nei tûrin i ti bawk dâwn nia. An Bible thúpui thlântè kha indàwt fel taka rem tûrin hriattîr nawn leh ngêi ang che.

* * *

Châng Thlàn: *Isaia 43:10.*

Zírlaite Tân:

Hriat Tûr: Thlarau chhandamna atâna mimala thúhrétûa tạn a hlâwk viaw chhânte târlan.

Vèi Tûr: Krista ’n Amâ hnên lama midangte A hípna rílrû leh thiltùm sawifah.

Tìh Tûr: Pathian khawngaihna zârah, midangte Kristâ hnêna hruai thei tûr nûna nùn.

Thúpui Thèn:

I. Hriat Tûr: Mimal Nih Thiltùhthèihna

- A. Engati nge kâwppui te, thian te, leh thenawm te hi keimâhnâ Krista A lo nùn awmzia hruatpuina remchâng tak a nih?
- B. A tâna thúsawitu atân Pathianin engang mîte nge A lo hmán thín? Pathian thúsawi theitû nihna chu engin nge pê?
- C. Tuichúnychhuàha hmeichhia leh zirítte pawh khân, Kristaa an thíl hmùh midangte an hrilh chhán tûr eng tawngkam tluangtlam tak nge an hmán?

II. Vèi Tûr: Mîte Hmángaiha Hmángaih Thèih Nih

- A. Thútâk zawngtûte híp nân Krista ’n eng rílrû nge A pùt?
- B. Thúhríl emaw sawisêl emaw kher lova kan hmángaihhte kan hnèh thèih nân eng rílrû pú tûr nge kan nih?

III. Tìh Tûr: Thiltìh Tawngchhuakte

- A. Kan kawng ti-êngtu kan beisei chhán sawi thei tûra ìnpèih sâ nân enge kan tìh lâwk ngai?
- B. Kristâ hnên lama mîte híp an nih thèih nân kan chhùngte, thiante leh thenawmte hnêna kan thíl sawi eng ang chíte chu nge Thlarau Thianghlímin A hmán tângkai thèih ang?
- C. Pathian nêna kan ìnlaichinna lantûrna kawngah, kan thiltìh engang chíte chu nge thúsawi âia ríng zâwk thîn?

KHÁIKHÁWMNA: Kan nûna Pathianin danglamna A thlén midangten chík zâwka an bih thèih nâna sâwmna chu mimala thúhrétûa kan tanna hi a ni.

INZIRTÍRNA KÁLPHÚNG

RÀHBÍ 1-NA—Chàwhphûr

Thlarau Thànna Atâna Thú Bùlpui: *Ni tina Kristâ nêna inlaichinna kan nêih tak mai hi midangte hnêna kan sém vê tûr dik tak chu a ni.*

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Heta hàwn nâna tih-tûr hi in pàwl member-ten an nî tìn nùna Pathian hriatna an nêih, ataka midangte an chàntîr vê nâna an sâwtpui tûr a ni.

Hàwn Nâna Tih-tûr: Hêng zàwhnate hi zâwt ang che:

!Tûnkâr chhông hian Bible thútiâm enge inghàh nân i hmán deuh bîk?

!Engtiang kawng pawimawh deuh takin nge nangmâ nùnah danglamna thlén tûra Pathianin A tạnpui che?

!Tûnhnâi déuhah khân, eng tawngtai chhânna nge i tân awmzia han nei deuh bîk riâu?

!Tûnhnâi lăwka malsâwmna bîk i dăwn eng vâng khân nge i lăwm riâuva, Pathian i fâk ták hiâl?

!Isua nêna in inlaichinnaah eng thíl tak chuan nge danglamna lian tham deuh han thlén?

In pàwl member-te chu tûnhnâi deuh maia Pathian lam thíl tàwn an nêih, an tâna awmzenei deuh riâte sawi tûrin sâwm ang che.

Ngàihtuàh Têh: Midangte thíl tàwn chungchâng an ngàihthlâkin eng rílrû nge an lo pút tih in pàwl member-te chu zâwt ang che. Engtín nge chutiang thíl tàwn chuan thúhrétûa tạn áwlsamzia a entîr? *1 Petera 3:15*-ah chuan, Petera'n kan beisei chhán zàwhna chhâng tûra lo ìnpèih sâ fo tûrin thû min râwn a. Engtín nge kan thíl tàwn leh Pathiana beiseina kan nêih chu sawi chhuah dân kan lo zir lăwk thín thèih ang?

RÀHBÍ 2-NA—Dàpchuàh

ZÌRTÍRTÛTE PUÁL: Helai thû hi, Bible-a mîten an kiang vêla mîtea hû an nèih a, an ngâihdân te, an rínna leh an beisei chu midangte hnên an hrilh chhâwn chungchâng in pâwlten an lo bihchiân thèih nân a ni.

I. Isuâ Hnêna Awm Tàwh (*Tirhkòhte 4:13, 14.*)

Petera leh Johana-te chu an hnama sakhaw lam thúneitû sâng ber hmâah dintîr an ni a. An Sanhedrin rorêl pâwl zîngah chuan puithiam lal Anna leh Kaiafa bâkah, lehkhaziaktû te, upâte leh puithiam lal chhûngte pawh an awm a, tû thúnèihna hmánga keibai chu tidam ngê an nih hriat dùhin an chhâl a. Thlarau Thianghlíma khàtin, Petera'n thiâm takin a thiâmthû a sawi a. Petera thúsawi an hriat tâkah chuan, upaten thíl palí an tíhte Bible-in a târlang a.

Pakhatnaah, Petera leh Johana-te huaisenzia an *hmû* a. Petera leh Johana-te khân hriatfîrna thû sawi tûr nei lo se, khatiangin upaten an chhâng lo vang. Zirtîr pahnihte khân a nihna ang takin thíl an sawi a. An nùn atân hlâuhawm thei hial dâwn mah se, zàlênna thúchàh chu dùhthàwh leh rínawm takin an puâng zúi ta zêl a. A hmâ deuh lawka thlân aṭanga thàwhleh thû chu tím hauh lova puângin, chû chuan mipuiteah ngháwng lian tak a nei a, vântlâng hmûha tempul tuâl vêla mán an ni ta chungin, ‘an thú ngaithlâtu tam takin an ríng ta’ tho a ni (*vs. 4*). Zirtîr pahnihte man mai chu a chînfelna kawng awm chhùn, chanchin ṭha dàrh zêl tûr dàнна kawng awm chhùn niin a lang a. Sakhaw kal sual pâwl, tihdùhdàh, tân leh thihna hial tawng mai thei chu tûin nge han záwm dùh ang ni? Sadukai pâwlten zirtîrte mán chu mipuite rîkrâp leh tihzâmna tûr angah an ngai ngáwt nân, chû chuan a vâw lêt ta zâwk a, ‘mi sâng ngâ laiin an bèlhchhàh’ phàh ta zâwk a ni (*vs. 4*).

Pahnihnaah, rorêltûte khân Petera leh Johana-te kha an sakhaw zirtîrna sikula zír chhuak an ni lo va, Thúthlúng Hlúi thû lam zirna mûmal nei lo an ni tih an *hria*. Chutih laiin, Thlarau Thianghlím ṭawngfîr ang zêlin thû an sawi a, an thíl hriat chu hriat mâkmàwh a nih thû uâr takin an sawi. Hei hian mûmal taka Bible zira hriatna nèih hian pawimawhna a nei lo tih chu a kâwk lo va, an pawimawh

rêng a ni. Mahse Thlarau Thianghlím tihthianghlímna leh malsâwmsakna tel lo chuan keinî bèihna mai chu eng vak a ni lo va, Paula sawi dân takin ‘engmah lo mai’ a ni (*1 Korin 13:3*).

Pathumnaah, rorêltûten *mak an ti hlê*. Engtín nge hêng lehkhatiamna pawh nei lo leh, zìrna pawh nei sî lo vin, huaisen leh thúnei taka chutianga an sawi thèih? Chutianga thèihna chu khawi aṭanga an dawn nge ni?

A chhâna chu, Bible-in min hrilh angin, rorêltûte rílrúah a chiâng hlê sî a ni. Chû chuan rorêltûte chhâna palínaah min kâipui a. *Chiâng taka an hriat* tâk chu ‘Isuâ hnênah an awm tawh’ tih a ni (*Tirhkòhte 4:13*). Mosian Pathian dân a rawn kén chhùk khân a hmêl chu a lo êng a, LALPÂ nêh ìnbiakna an nei tih lantirtu a ni. Pathian nêna hún kan hmán dúnin, kan nùnah A mi awmpui nih lantirtu min hnùtchhiàh ṭhîn a. “An tihdama chu an búla dínghin an hmù bawk sî a, engtín mah a dodâl zâwngin an sawi thei sî lo,” (vs. 14). Engati nge hei hian rorêltûte kâ a hùpsak ni ang le? Petera khân a dérin thílmàk a tî làh a ni sî lo. Kebai làh kha keibai sâ rênga lo piang a ni bawk sî (*Tirhkòhte 3:2*). Petera leh Johana-ten an sakhaw zìrna sikula lût lo chungin, huaisen taka thû an sawi khân, an nùna Thlarau Thianghlím lo chênzia a entír a. Kebâi lo dam ta dínghin vê rân mai bawk sî khân, hnial ruâl lòhin zirtírte chu Isuâ hnênah an awm tawh tìn a târlang a ni.

Ngàihthuàh Tèh: Zirtírte chhâna leh rorêltûte rílrù awm tâk zêl dân khân, ‘Isuâ hnênah an awm tawh’ tih awmzia eng thíl nge kan hnênah an târlan? Pathian nêh hún eng emaw chén an hman dún hnûa Mosia hmêl lo êng tâ ang khân, kebâi chu tihdam a lo ni ta a, kan nùna Pathian lo chênzia aṭanga ‘Isuâ hnêna awm tàw’ kan nih entírna enge mîten an hmùh thèih tûr awm?

II. “Lo Kal La, I Hmû Ang” (*Johana 1:37–39* .)

Isuâ zirtírte thíltih Johana bung khàtnain a târlante zînga pakhat chu, Kristâ hnêna midangte hruai a ni. Khâ kha Amah Isuan Amâ hnên lama mîte A híp vâng a ni. Amah LALPA ngéiin Mosia hnêna

a sawi tâk angin, “LALPAN a mi thlâna chu Amâ kiangah A kâl hnâihtîr ang” tih ang kha a ni (*Nambar 16:5*, NKJV).

Isua’n zîrtîr a siam dân kha chhínchhiàh la. Andria leh Johana-ten hnênah pawh khân, “Enge in zàwn?” tiin a zâwt a nih kha (*Johana 1:38*, NKJV). Hetiang zàwhna tluâng tha tak mai hian hû neiin, mi a hîp riâu thei a ni. A zàwhna kàlhmáng pawh kha chhínchhiàh bawk la. Náwr lùihâ tel háuh sî lova, sâwmna dùhawm tak a ni lawi sî a. Khâ khân Isuân an chhâna hriat a châk tih pawh a kâwk bawk.

Isuâ’n Amâ nùn ngêi chu mîmal taka hriatsâk tûrin a sâwm a. An thíl tùipui zâwng A hriatsâk tâkah khân, chû chu remchângah lâin, an phûr lai ngêi chuan Amâ chênna hmúna kal a, hmù tûrin a sâwm ta nghâl a ni. Khâ sâwmna kha, Amâ nùn leh khawsâk dân, mahnî-inphatna nûna a nûnzia mahnî ngêia hmù leh hré tûra sâwmna a ni. Isua chu mî chiâu-âutu khawngaih thei tak a ni. Phúnânâwi háuh lovin Amâ nùn leh thîlung chu an lamah A háwng a, mi tinte chu A ngâihhlùtzia a lantîr zêl a. Bible-in min hrilh dân chuan, “An kal a, a chênna hmún chu an hmù a, chumi nî chuan a hnênah an awm reng a” (*Johana 1:39*) tih a ni. Khatianga mîmal taka ìnhmêlhriatna ang chî kha, Isua’n a rawngbâwlna thîlung taka tel dùhtîr nân a hmáng a ni.

Zirlai dang pawimawh tak chu hetah hian târlan a ni bawk a. Andria leh Johana-ten Isua an pán chhan chu Pathian Berâmno an zàwn vâng a ni. Hei hian a hmâ aṭangain zàwn an nei tawh tih leh, anmahnî fînna ngáwt chuan Baptistu Johana kiang vêla Isua awm ve chu a tû kha nge tih hriatna an nei mai lo tih a kâwk a. Baptistuin an hnêna Isua a kàwhmùh tâkah khân, an rîlrû a vèh riau mai a, Isua chu an zúi phâh ta rêng a ni.

Kan nî tìn nûna kan hnungzúitute hi an tam mai thîn a, an mît leh ngâihthuahna hmáng a min zúin, kan thíl sawi leh tihte chhínchhiàhin, an bûk tawn vêl thîn a ni. Baptistu Johana tih ang khân, Pathian Thlarau ngêi pawhin an thîlungah ‘Pathian Berâmno’ hriat thèihna min nèihtîr a. Anni chuan min hnâihin, tûte nge kan nih keimahni min zâwt chiáh sî lovin hriat an dùh sî a ni. Isuâ thîdân ang khân, an

thíl mamawh leh tùipui zâwng hriat túmin zàwghna fing takte kan zâwt thei a. Keini'n an chungah ngilnèihna kan lo lantîr thei a. Thílmàk ropui tak takte ti thîn Isua khân khâng zirtîr pahnihte hîp tûr khân eng thílmàk màh tih a nei lo tlát mai. A tih zâwng chu hàwihhâwmna, ngilnèih leh thàtchhuàhna mai a ni. Sâwmna sàtliàh anga lang, tângkai ta viau sî ang khân, keini pawhin mîte chu: 'Lo kal la, nangmah ngèiin han hmù vê tèh' tiin kan sâwm thei a ni.

Ngàihtuàh Tèh: Zirtîrten 'Lo kal la, i hmù ang' tih sâwmna chhânga lo kalin, Isua chu hmâichhànah an hmù ta ngei a, khatiang khân hmêlhriat thár chu an lo awm bèlh ta zêl mai a ni. Zirtîrten Krista nêna inlaichinna an lo nèihpui tâkah khân eng chona nge an hmachhàwn tâk? Isua'n zirtîr A siam dân khân entiang kawngtein nge mimal taka thúhrétûa kan tạn dân a tihdanglam?

RÀHBÍ 3-NA—Nùna Bél

ZIRTÎRTÛTE PUÁL: Helai hi nùn tihdanglam chu Pathian tâna thúhrétu thíltitheì nìh entîrna tûr a ni.

Nùna Thúhrétû Nihna: Pastor pakhat chuan camp an nèihnaa amah rawn pantu nù pakhat chanchin a sawi a, an nûpa kâr chhè tak thâwidam dân tûr a engto hlê a ni. Tihtakzéta tawngtâina nêna a hnuaiia thûte hi chîk taka ngaihtuah tûrin thúrâwn a pe ta a ni.

“Pâ awmpuinain Krista chu a hual pap reng a, chatuan dàih hmángaihna chuan khawvêl tâna malsâwmna ni lo tûr chu, A chungah a thlentîr rêng rêng lo. Chû chu A thlamuânna hnâr a ni a, kan tân pawh a ni e. An thîlunga Kristâ Thlarau chentîrtûte chu Kristaa awmte an ni a, Kristâ awmpuinain a huâl vêl avângin, mîten vuak túma an tín pawhin chhandamtu chungah a tlà zâwk hláuh thîn. An chungah thleng apiang Krista lâka mî a ni a, misual an do pawh a tûl lo, anni húmtu chu Krista a ni sî a. LALPAN a phâl lòh chuan thíl engmahin a khàwih thei lo, an chungah thlentîr A phâlte chu, 'Pathian hmángaitûte tâna an thàtna tûra engkimin a thàwhsak

thîn, ' Rome 8:28.'—Ellen G. White, *Malsawmna Tlâng*, pp. 68, 69.

A hnû nípuì laia pastor-in chû nû a hmùh leh tùm chuan, chanchin thìnlung khawih tak mai a hrilh a. A pasalin a chung a tìhdân apiang chu Krista chung a tlà hmasa, ani 'n a dawn leh chhâwn ang zêlin a pawm a, chutiang a tang chuan an nûpa kê khi ruâk tawh pawh chu an in pùm thà leh ta a ni. A pasal pawh chuan kòhhran a bêl thâr leh chauh ni lovin, a nû leh pête lam pawhin an thârthâwh leh a, chutiang chu Kristâ hnêna intùklùhna zâra amâ nûna danglamna thlengin a hrín vék a ni.

Ataka Hmâna: Kan chung a thil thleng rêng rêng hi Krista chung a tlà hmasa zéta, kan chung a sàwkhâwk vê lék A phâlte an ni tih kan hriatin engtín nge kan nùn a lo danglam thèih ang? Chutianga nùn lo danglamna chuan engtín nge kan kiang véla mîteah pawh a thà zâwnga ngháwng a nèih ang?

RÀHBÍ 4-NA

ZÌRTÌRTÛTE PUÁL: In pâwl member-ten kê lo awm tûr chhûngin a hnuaia mîte hi ataka an tihna tûrin fùih ang che.

1. Zirtâwp tlâi chhûng inkhâwma mimal testimoni sawina ruâhmàn la. In chhûngkaw member-te chu Pathian nêna an inlaichînna kawnga hmasâwnna an nêih te sawi thêuh tûrin sâwm ang che.

2. In thenawm khawvêngte nêna in inlaichînna tihthàt leh zual thèih dân tûr kawng hrang hrangte an thluâka tûh nghèh túmin bei ang che. Hêng ang: Ei tûr, pangpâr, huân thlâi sém/pêk emaw, nau awmsàk emaw, an chhûngzînga upa lamte thil eng emaw tihsàk emawte pawh in ngâih tuah thei ang chu.

* * *

Châng Thlàn: 2 *Timothea* 2:2.

Zirlaite Tân:

Hriat Tûr: Kristâ chanchin thà puân dàrh kawnga pâwl insiama a hùhova thàwh tlân hlâwk puaiawmna sawifiah.

Vèi Tûr: Kristâ tàksa pêng tinte hmángaihnaa inthlúng táwna lungrua taka thàwh tlân diâl diâl thítihthèihzia leh hlimawmzia hriat.

Tih Tûr: Thlarau hruai ang zêla mahnî chànvo thèuh thà taka ti zêl chungá, Thlarau Thianghlím chàkna leh tawngtainaa midangte nêna tanrua zêl.

Thúpui Thèn:

I. Hriat Tûr: Thàwk Tlâng Zêlin

- A. Kòhhran member dangte nêna thúhrétua tãno leh rawngbâwla thàwh tlân diâl diâl hlâwkpuaiawmna chu engte nge ni?
- B. Mahni maia thàwh hlâwk lòhna, a hùhova thàwh tlãnain a phùhrúk thèih sî chu engte nge ni ang?
- C. Tawngtaina leh Thlarau Thianghlím hnàthàwh zàra lungrua taka rawngbâwlna lo chhuak thítihthèihna ang chí chu engtín nge kòhhran hmasa húnah khân ataka lantîr a nih?

II. Vèi Tûr: Lungrua Taka Thàwhhona

- A. Engtín nge Kristâ tàksa pêngte chu a hùhova thàwh tlãnna zàra hmángaihnaa inthlún záwm tlân a nih?
- B. Engtín nge goal siam te, ruâhmànna nèih leh thàwhna éndik tlãnain thàwh zêlna túrah lungrua tlãnna a thlén thín?

III. Tih Tûr: Hmángaihna leh Thlarau Thianghlím-a Tanrualna

- A. Engtín nge Pentecos hmâ, lai leh hnù lama zirfírte tanrualna ang kha a taka kan chàn vê thèih ang?
- B. Inhmángaih tlâng leh thàwkho thà zâwk tûrin enge kan tih ngêi ngâi ang?

KHÂIKHÁWMNA: Thlarau Thianghlím hruainaa thàwhhona hnuaiáh, thúhretua tãn leh rawngbâwlna tûr goal siam, ruâhmàn leh éndikna

nèih chu, ɬawngɬaihona leh hmángaih taka midangte chêtna inɬawiâwm tlânna zârah kan ti thei ang.

INZIRTÎRNA KÂLPHÚNG

RÀHBÍ 1-NA—Chàwhphûr

Thlarau Ƨhànna Atâna Thú Bùlpui: *Chanchin Ƨha puân dârhnaah pâwla a pêng khat anga thàwh tlânna hi Kristâ taksa pêngte thàwh dân tûr dik tak chu a ni.*

ZIRTÎRTÛTE PUÁL: Heta hàwn nâna Tih-tûrin a tùm chu, a hùhova thàwh tlân ngàihhlùt a, thùhrétûa Ƨàn leh rawngbâwla chêtna kawngah member dangte pùihbâwmna, thlâwpna tel lo chuan a hlâwh-tlin thèih tak tak lo tih inkâwhhmùhna tûr a ni.

Hàwn Nâna Tih-tûr: In pâwl member-ten mahnî hmíng an ziah théuh nân ziahna hmanrua sêm la. Chutah an kùt lehlama ziak tûrin sâwm leh bawk la. An hmíng ziah chu han éntáwn vêl se, a khawi zâwk chu nge nâlh a, chhiâr nuâm zâwk? Chutah thil an ziah thínna kùt lam hmánga ziak nawn leh tûrin sâwm la, mahse an bân-rêk an chêt tûr a ni lo vang. Engang chéna thúi nge an ziah thèih lê?

Inénlêt leh Sawihona Atân: Hnà chànpual tûr insem tlân hmâ hi chuan midangte Ƨangkai vêna namnûl liam vêl mai hi a áwl thín. Chutah chêt zúi hlèihthèih a ni ta lo va, mahse nî tina ziah nâna kan hmán thín kan kùt pawh chêt thèih lòh a nih chuan a tih hlèihthèih lòh chu a ni mai. Kùt chuan ziak zêl tûrin bân-rêkin a chêt-tûr leh zungtangin pen a chèlh zêl pawh a ngai bawk. Hei hian taksa pêng tinte chu an thàwh tlân théuh leh, mamawhte kan in-châwm tlân tûlzia enge min hrilh? Chû chuan Kristâ taksa pêng tinten mahnî mawhphùrhna théuh Ƨha taka kan thàwh tlân kawngah enge kan zir chhuàh thèih ang?

RÀHBÍ 2-NA—Dàpchhuàh

ZIRTÎRTÛTE PUÁL: Helai hi in pâwl member-ten Bible-a mîten

a hùhova an thàwh tlân diâl diâlzia an hriat thèih nân hmáng tangkai ang che.

I. Kristâ Taksa (Efesi 4:15, 16.)

Bible-in Chiang taka a târlan chu, Kristâ taksa pêng tìn chu ‘inzáwmna tìnrêng thàwh zâra’ (vs. 16) ìnthlùnzáwm tlâng a ni tìh a ni. Mahmàwh hrang hrangte ìnphùhrù tlâng tûrin, Pathianin kòhhrana pêng hrang hrangte hi A ruâhmàn a. Thil pawimawh tak chu, *rem taka ìnchùktuah leh ìnzáwm khâwm* an nih cháuhin Krista’n an mamàwhte A phùhrûksak a, chû chuan thàn zêlna a thlén tìh hi a ni.

A lehlam zâwngin thlir chhín ta ila, kan bân-rêk ngáwt chuan no a kêng thei lo va, thil chhùt pawh a ti thei chuàng lo. Chû chu pêng tê zâwk kùt leh zùngtàngten an tìh thèih chu a ni lawi a. Mahse kùt leh bân-rêk chu a ìnzáwm sî lòh chuan, amah ngáwtin engmàh a chèlh thei chuang sî lo. Krista’n A kòhhran pêng tìn te mamawh chu a mal malin A phùhrûk sàk thei tho ang a, mahse mìhring taksa ang hian A kòhhran chu A ruâhmàn zâwk a, ìnzáwm leh ìnthlúng khâwm, A khawngaihna zâra an mamawhte phùhrûk chhâwng zêl tûr a ni. Thlarau chu keimahní chhûngah nêh leh ríl tak A thàwk a, Pathian famkimna lénzia tlùka nùng theiin min siam a, tichuan Kristâ taksa chu Amah châwimâwina tûr a ni. Krista’n thilpêk min pête zârah ‘Rinna leh Pathian Fapa hriatna kawngah chuan thùkhàt vua a, puitling a, Kristâ famkimna lénzia tlùka kan zâa kan lo awm’ (Efesi 4:13, *Message*) thlênga thàwk tlâng zêl tûr kan ni.

Ngàihtuàh Tèh: Engtín nge thútàk púm pui manthiamnain Pathian tâna ràhséng hnâ thàwk tûrin Kristâ taksa pêngte chu a buatsàih thín? A khawi lai angahte chuan nge thàwhho ngai zual deuh ang? Kòhhran member-te an thàwh tlân lòhvìn enge thlêng thín? Engtín nge Krista’n kan ke pên tìnah min vên zêl?

II. Rawngbâwlna leh Thúhrétu Nìh, Thèn 1: Hlâwhltlinna Thútiamte (Sâm 37.)

Sâm 37 hi thutiâm ro-bâwm a ni ber mai. Bible púm puia thutiâm ropui ber pakhat chu *châng 4, 5*-ah a chuâng a: “LALPÂ chungah chuan lâwm bawk rawh, tichuan i thìnlung dùhzâwnge chu A pê ang che; I awmdân tûr chu LALPÂ chungah nghàt la, Amah chu ríng la, Amâ`n A ti vék ang,” tih a ni. Hei hian thúhretûa tàn leh rawngbâwlna atân thutiâm tâwp nei lo chu min hlùi a ni.

Bible-a thutiâm tinte hi Pathian thílthlâwnpêk a ni. Thílthlâwnpêkte hian a dawngtu ang thovin, a petû chungchâng min hriattîr thîn. Hê thutiâm hian Pathian chungchâng enge mìn hriattîr le? A thíltihthèihzia leh chàkna ropui chu a puângchhuak a. Mìhríng chu enganga hausâ leh thíltihthei pawh lo ni ta se, chutiang takin thû a tiâm vê ngáwt thei lo. Tùm khat pawh, lalber zúrûiin âthlák takin a hmâa nula lâm hnênah a hausakna, “Eng pawh mi dîl apiang chu, ka lalram zât vê pawh ni se, ka pè zêl ang che,” (*Marka 6:23, NKJV*) pêk a tiâm ngáwt mai a. A lalthùthlêng, a lallukhúm, a nuâm tâwlna lawngte, dîl ta lo chuan, zâwlnei lung in tâng lû chu a dîl ta tlát mai zâwk a ni.

Mahse khâ lalber hlémhlê tak khân a hausakna pêk a tiâm kha, heta Pathian thíl mìn hlùi nê pawh a êk lo ve. Chutiang thutiâm mìhríng hmûia lo chhuak vête hi chu, a tiâm tûin hû a nèih ang chàuh a nih laiin, Pathian chàkna erawh chu mìhríng chàk lòhna nênh tèhkhín ruâl lòh niin, A thû vawnga, Amah rínchhántûte làkah engmah pêk phâl lòh rêng a nei dâwn lo. Mîten an thìnlung Isuâ hnêna an pêk dùhpui ngàwih ngáwihtû, keinî tân hian hê thutiâm hian beiseina min va siamsak nasa tehreng êm!

Ngàih tuah Têh: ‘Kan thìnlung dùhzâwnge chu Pathianin min pê ang’ tih hi enge a awmzia? Hê thutiâm bèhchhána lo huângtâu lútùkna ang chí chu engtín nge kan púmpèlh ang? Engtín nge hê thutiâm hi thúhretûa tàn leh rawngbâwlna atâna kan manthiam dân? *Sâm 37* sawi dânin, hê thutiâm hlàwhlínna hi enga ìnngghàt nge ni? Kristâ hnêna thlarau hruai tûra bèihna kawngah, eng thutiâm dangte nge *Sâm*-ah hian chuâng? Thutiâm lo famkimna tûra Pathian thutiâm chu enga ìnngghàt nge ni?

III. Thúhrétû leh Rawngbâwlna, Thèn 2: Hlâwhtlinna Thúpuite (*Sâm 37.*)

Thúhrétûa ʔan leh rawngbâwla a hùhova chhuàhna rêng rêngah, mimal tinte thlarauva khàh leh khàh lòhah hlâwhtlin leh hlâwhchham a inngàt thúi hlê a ni. Thúhrétûa hlâwk taka ʔanna hi inpêkna nùnah a inʔan a. Mimal tinte chu inpêkna nùn nei, an zirtîr thútàk hmánga tihthianghlim hmasak ni ngêi bawk se, Isua Kristaa Thútàk awm chu rílrûa pâi reng ni bawk tèh se. *Sâm 37* hi thútiâm robâwm ngáwt a ni lo va, inhlán thiànghlimna nèh dân pawh a ni bawk. Nùn thiànghlimna nùn dân tûr te a ni a, chû chu záwm leh zúi a nih pháwt chuan, Isuâ hnêna mîte hruai tûra bèihnaah chàkna thàhrui a nèihtîr dâwn a ni. Hêng thúpuite hi, ataka nùnpui a nih chuan, hê *Sâma* thútiâm hausa tak takte hi a púmhlûmin a chàntîr thei mai ang.

Chûng thúpui chu engte nge ni? Davida'n 'intihlungngàih lòh' hmángin bul a ʔan a. Intihlungngàih: lungkhâm, hlâuthâwng, zâm, hlâu. Hei hi a ngàih pawimawh êm avângin a hnû châng riat dangah pawh sawi nawn lehin: 'Intihlungngai dùh sùh—thíl tihusualah a tlâk ʔhîn' tih a chàh nawn chàmchî mai. Engati nge? Pathian rínna tlâkchhâmna a nih vâng a ni. Rínàwmna éi chhètu, tìʔawihtu, thlarau nùn châwm háuh lo thíl a ni. Tih lòh tûr a sawi zingah, *itsika àwt* te, thìnùr bânsan te, thìnrim hawisan leh thíl thà lo kalsan' tihte pawh a tel bawk.

Davida'n Pathian ngàitûte hnênah "I felzia chu êng angin a chhuahtîr ang a, i thiâm chanzia pawh chhûn lai ang maiin a êntîr ang," tiin a fùih a (*vs. 6, NKJV*), chû chu malsâwmna chàh zúi zêlna atâna a sawi zînga mi a ni. A dangte chu: 1) Amah chu ríng la; 2) thíl ʔhâ tí la; 3) "A rínàwmnain inçhâwm rawh (*vs. 3, NKJV*), 4) LALPÂ-ah châwl la, 5) Amah chu nghâk fân fân rawh (*vs. 7, NKJV*) tihte a ni. Chhèlna hi Thlarau ràh zînga pakhat niin, nèih hár berte zînga pakhat chu a ni hial maithei e. Nghâk fân fân thei hi kan tam luâ lo. Mahse nghàh hrâm thèih zâra malsâwmna chu, Pathian rínchhán tûr leh mahní bèihna rínchhán lo tûrin min zirtîr hi a ni. Pathian châwl tih chu

lo nghàh veng veng sàtliàh mai a ni lo. Isaia chuan misuaksualte tân chàwlhna rêng a awm lo a ti.

Sualin nùn chàwlhna leh muànna min ràwksàk thîn a. LALPAA chàwl tûr chuan râm chu dàhtui rihin, sual ațanga chàwlhna pèk a, ‘A rínawmnaa inchâwm’ (vs. 3, NKJV) rih tûr a ni. Israel zâimî chuan Pathian thútîamte zawngtûte chu thíl têthàma lungâwi tûrin a sâwm a. Hei hi a pawimawh viâu rêng a ni. Pathian ropuina ngáwt thlîr tûr kan ni a. Khawvêl hausàkna leh hmíngthànna ûma, khawvêl dinhmùn leh ropuina kan thlîr zâwk chhông hi chuan, rílrù sàkhàt takin Pathian rawng a bâwl thèih tàw h lòh thîn. Pathian chuan kan púm pui hian nèih mìn dùh a, chûtî a nih lòh chuan nèih lòh lâw lâw a ni mai. A laka rínawma ìnpèk púmhlùmna âia nêp chu rínawm chiáh lòhna a ni mai. Kan tihthèih sâng ber chu vânlam tâna thlarau hnèh tûra bèih hi a ni. Chutiang laka kan rílrû lapêng thei rêng rêng chu kan tân milem a ni a. A lehlamah, ‘Mi fel chuan mî a khawngaih a, a pe zâwk thîn,’ (vs. 21) tiin *Sâm* phuahtu chuan a sawi.

Mi fel chuan finna thû sawiin, rêldikna a zâwng thîn (vs. 31). Tûpawh hetiang thílte títû chu a ràhbî a tlêu ngai lo tih *Sâm* phuahtu chuan a sawi. Bote A huâng lama hruai kîr tûra kan bèih lai hian, beidawna leh thlêmna kârah pawh, Pathianin min chèh zêl dâwn tih chu thú thlàmuânpuiawm a va ni êm!

Ngàihtuàh Tèh: Thútàk chu Mimal a nih sî chuan, chû Thútàk keimahnî chhônga chêng tih chu enge a awmzia ni ta ang? Isuâ tâna ìnhlân thianghlím hmiáh tih hi enge a awmzia? *Sâm* 37 sawi dânin, chutiang ìnhlànna nùn nei tûr chuan, eng thílte nge kan púmpèl tûr ni ang? Ìnhlànna nùn nei thèih dân tûr tuâng hruai chu engte nge ni? Engtín nge chutiang tuâng hruai chu thúhretû nihna leh rawngbâwlinaah hlàwhtling taka kan nùnpui thèih ang?

RÀHBÍ 3-NA—Nùna Bêl

ZIRTIRTÛTE PUÁL: A hnuai sawiho tûr zàwnate hi thàwhhona chungchâng éndik nân hmáng ang che.

Nùnpui Atân:

1. Sakawrte hi tawlailîr hnûk tûra chhàwr tánnaah hian, a tuâi deuhte chu tlêma upa zâwkte nêh hnùh duntîr an ni thîn a, chutiang chuan rán chhàwr tûrte hi sâwi záwi an ni thîn a ni. Thû han pêk pawh khân, lo chhàwr záwi tâwhte kha chuan hriain, thúâwih takin an ti mai thîn a, a tuâi deuh zâwkte pawhin an lâk aṭanga lo zír chhâwngin, thû an âwih chhâwm vê ta mai thîn a ni.

Engtín nge chutiang déuh tho chu kôhhran rawngbâwlna kawngah pawh a nih vê? Kôhhran hnà thàwhna engang chî-ahte nge thàwktu senior zâwkte leh la zeikhàwr deuhte pawh ṭha taka an thàwh tlân diâl diâl thèih ang a, chanchin ṭhâ an puânho thèih ang?

2. Thàwhhona dùhawm tàkah chuan thiam thil chì hrang hrang neite kha ṭha takin an thàwk tlâng thîn. Entîrnân, VBS nèihna angahte pawh, hruaitu leh a puibâwmtûte chuan an thiâm leh zèina kawng hrang hrangte chu thiâm takin an hmáng tlângin, hlàwhṭling takin an thàwk thîn a ni. Chutiang chu kawng dang danga hmálâknahte pawh a ni tho mai. Nangmâ chàkna leh chàk lohna lai chu engachte nge ni a, engtín nge thiâmna dang neite nêh ṭha taka in thàwh tlân diâl diâl thèih ang?

RÀHBÍ 4-NA

ZIRTIRTÛTE PUÁL: A hnuaiia tihṭurte hi kêr lo awm tûr chhûnga ti tûrin fûih ang che:

1. Rawngbâwlna, ṭhàtchhuàhna, kùtthêmthiamna lam, rìmwâwi leh kawng dang dang, in pâwl member-ten an tuipei deuhte chu ziaak chhuakin, tihho túm teh u.

2. Kôhhrana rawngbâwlna ruâhmàn kal mêk leh ruâhmàn thár atân, a hùhova inhman ṭangkai theih nân chutiang indâpchhuahna chu hmáng ula. Chû pâwl chuan thiâmna inçhàwih deuh pawh an mamawh thei tih hriain, thiâm leh tuipei zâwng inang tlâng vék chu a fûh lo thei bawk a nia.

* * *

Châng Thlàn: *Matthaia 4:19.*

Zírlaite Tân:

Hriat Tûr: Chanchin thà puâng tûra Krista'n A zirfírte a buatsàih kawng A tihdân hrang hrangte târlan.

Vèi Tûr: Mimal leh a hùhova thúhrétûa tàn leh rawngbâwlna zawng zawngah inngaitlâwm taka Kristâ kàihhruaina leh tihdikna rínchán zêl.

Tih Tûr: Pâwnlam rawngbâwlna, mimal leh kòhhran rawngbâwlna atâna training nèihna thlír leh mahní tel vê ngêi.

Thúpui Thèn:

I. Hriat Tûr: Kristâ Zirfírna Hnuaiyah

- A. Engtín nge Krista'n A zirfírte kha rawngbâwlnaa zèina nei tûrin zirfír nân inkhàwhhmùhna te, thlír leh mahní ngêi tel vèna leh thàwhhonate chu A hmán thín?
- B. Tûnlai khawvêl thlàwhhmâa ràhséngtu tûr thàwktûte buatsàih nân chutiang tihdân hmáng chu zúi a nih?

II. Vèi Tûr: Min Zúi Rawh U

- A. Kristâ chanchin thà puânnaah hian hlàwhthlinna tûr kawng àwmchhùn chu eng thílte nge ni?
- B. Zirfírten ramhuai zâwl tlângvâl an tihdam thèih lònna aţang khân eng zirlai nge kan zir thèih ang? An hlàwhchham chhán enge Krista'n a sawi?
- C. Kristâ tâna kan thàwhnaah engín nge hlàwhchhàmna thlén thèi? Engtín nge hlàwhchhàmna chu chhiatpui âia, Kristâ taksa tihpuitlinna atân kan hman zâwk thèih ang?

III. Tih Tûr: A Taka Chêtna Hmáng Training

- A. Remchânna kan lâk tûr training engang chîte nge kan nèih thèih ang?
- B. Thúhrétûa tàn leh rawngbâwlna atâna a hmùn ngêia a taka thàwhna engang chí-ah nge kan inzír vê thèih ang?

KHÁIKHÂWMNA: Kristâ zirfírten ataka kàihhruaina, thlírna, mahní tel vèna leh thàwhhona hmáng rawngbâwl dân an zir ang khân,

chutiang tihdânte hmáng chuan keini pawhin mîte chu chhandamna rawng kan bâwlsak vê thei ang.

INZÏRTÏRNA KÀLPHÚNG

RÀHBÍ 1-NA—Chàwhphûr

Thlarau Thànna Atâna Thú Bùlpui: *Isua'n hriatna, thènthiamna leh training-na hmángin thúhrétu thàwk hlâwk tak ni thei tûrin min thuâm a ni.*

ZÏRTÏRTÛTE PUÁL: **Chanchin thà puân chhuàhna atâna hmànraw tûl leh tangkai in pàwl member-ten an hriat thèih nân a hnuaiâ tûhtûr hi hmáng ang che.**

Hàwn Nâna Tihûr: In pàwl thènah chuan hmanraw chi hrang eng emaw zât: bàkchèh, nàwhmâmna, tèhna, chàw chàwhpàwlhna, rawng hnàwihna leh thíl dang dang rawn keng la. Chutiang hmànraw hrang hrang hmánga thàwktûten an tùm an hlén dân chu sawiho ula. Mahnî hnàthàwhna tûr hmanraw mûmal nei lova hnàthawh a harsât dân tûr chu engang nge ni? Hmanraw mûmal nei lova hnâ an lo thàwh tàwh dân sawi châk an awm chuan sawitûr ang che.

In pàwlah hnàbîk eng emaw, hêng ang doctor, nurse, ukil, vântlâng rawngbâwltu, zirtirtu emawte an awm chuan, enge an hmanrua leh chumi tel lova thàwh a harsât dân tûr chu sawitûr la. Chûng hmanruate leh lo nèiha eizawna hmanraw danglamnate chu enge ni?

Ngàihtuàh Tèh: Thlarau chhandamna kawnga thàwktûte hmanrua chu eng thilte nge ni? Engtín nge chutiang hmarua chu an nèih a, an hmán thiâm tâk mai?

RÀHBÍ 2-NA—Dàpchhuàh

ZÏRTÏRTÛTE PUÁL: **Pathian hnâ thàwk tûra thuâm kan lo nih dân éndik nân hei hi i hmáng dân nia.**

**I. “Vânlam Thlîrin,” Thèn 1: Mìpui Sângnga Hràî Phêna
Thîl Awm (Matthaia 14:13–21; Marka 6:30–44; Luka 9:10–
17; Johana 6:1–14.)**

Mìpui sâng nga hrâina zârah Kristâ zîrtîrten nakín lama rawngbâwlna an nèih hûna an sâwtpui tûr zirlai zîr tûra mahnî ngêiin hmùh/thlîr thèihna remchâng an nei a. Khata thilmâk thléng ngau ngau chauh kha ni lovin, khâ dinhmùn aţang pawh khân keini leh annî pawhin zirlai pawimawh tak kan zîr thei dâwn a ni. Pakhâtnaah, khata thilmâk thléng kha Baptistu Johana lû tàn a nih hnû lawka thléng a ni. Bible sawidân chuan, khatiang thû Isua’ n a hriat khân thlâlêr hmún fianriâl lam a pan ta tih a ni. Isua chu, vân mi hlang hlák leh mihríng púmhlûm a ni kâwp a, chuvâng chuan sual ânchhê tâwp—thihna, A ngâihthiâm lòh zâwng tak a ni. Anî chu êng, núnna leh fêl thláp a ni.

A lehlamah, thihna chu thimna, buaina leh boralna a ni. Mahse Johana thihna chu mihríng taka a hmachhâwn vê a ngai a, sût tûr zâwngin eng màh a ti lo. Dùh sê chuan, a ţawngkam khat avâng pawhin a laichîn hnâi Johana lû, Heroda’ n a tànîr tâwch chu a invuah leh mai thei tho vang. Mihríngte lúngngâihna vâwrtâwp chu Amah ngêiin a tuâr vê a, hnêm tûra thuâm a nih zâwk thèih nân, awmzenei lo leh râwng taka ngûnhnâm ràwih a, laichîn hnâ chên tu a tuâr ta zâwk a ni.

Chûbâkah, Amah la thàwhpuitû tûrte chu martara thî tûra kòhte la niin, Pathian ngâihşakna nùn nèih thlangtûte chuan tihdùhdâhna an la tâwrh tûr thû a puân thèih nân, chû chu chhêl takin a tuâr ta zâwk a ni. Zîrtîrten zirlai an zîr tûr chu, Isua kha kan rîlrù sùkthlêk Siamtu a ni chungin, Amah ngêi pawhin chutiang rîlrû chu a pú vê tho tih h a ni. Mahse Isuâ tân chuan kan tâna awlsam ang hi engmâh a áwlsam vê lo. Mihríng pângngai ang léka lungngai thèi pawh a ni lo.

Pakhatnaah, Sâwmpahnihnte rawngbâwla an chhuàhna aţangin an lo kîr a, an kalnaa an thîl tâwnte Isuâ hnêna an thlén a ngai a. An chàuh hláwm êm avângin chàw éina hún pawh an nei lo. An mamawh chu hriain, an chàwlh leh èi thèihna tûr hmún fiânriâl chu

A zàwnpui ta zâwk a. Hetàh pawh han zirtîrte tân zirlai zir tûr dang a awm leh ta. Pâwl hruaitûte leh berâmpûte rêng rêng chuan an hnuaiia mîte ngàihşak leh lainàtin, rem an ruâtsak tûr a ni tih a entîr a. An mamawhte a hriatsak hmasâ a. Rímtáwng hlauhawm an nih khân, châwl tûr leh ìntihàrh thár tûrin hmâ a lâkpui ta vát a ni. Anmahni chu thúkháwchâng sawipuiin, an thíl tàwn an sawite a ngàihthlâksak a, chutianga an chêt chhuàhna tùiipui bâkah, A tâna thíl an tih chung a lâwmna chu a tùnghèhsak bawk.

Isuâ chàwlh vawihnihna. Hetah hi chuan mîpuiten himna hmún zawnga an zîk nuâk nuâkna kârah, zirtîrte chuan Isuâ thíl zirtîr anmahni ngeiin an hriatna tûr niin, khatianga mîpui rawn zîm buaitûte Isua'n a hmachhàwn dân a ni. Isua khân thìnrim taka lo tithei a nì tho.

Mahse chutianga tì lovin, Bible sawi dânin lainàtna nên a lo dáwngsáwng zâwk a. Khatianga hmángaihnaa thuâm a nihna khân a kiangvéla mîte mamawh dik tak hriat thèihna a nèihîr a. A hmùh dân chuan mîpuite chu vêngtu nei lo berâm rual ang an ni. Chutianga a nih tâkah chuan, rawn zîm buaitu anga én lovin, núnna chhang pêkna remchângah A hmáng ta hláuh zâwk a. An lâkah engmàh kàwmpui nei lovin: An nàtnate tihdamsakin, thíl tam tak A zirtîr a. Chutianga tîin, Isua'n a chhandam tûrte tâna khawngaih leh lainàt taka chêt dân tûr kàwhmùhin, hún harsá hnuaiiah pawh chutianga zâwngin A tì hrâm thîn a ni.

Ngàihtuàh Tèh: Johana thih chungchânga Isua tihdân khân, kan rílrù lam mamawhte min éndân enge min zirtîr? Hei hian kan rílrù lam hrisêlna leh Pathian tâna ìnpêk zàwh vék kêr ìnchàwih tâwka kalpui chungchâng enge min zirtîr? Engtín nge chutianga tihna chuan kan thàwhpuite leh midangte kêr kan tihdân tûr min hrilh? Hún harsâ leh buaithlâk laia kan chêt dân tûr hmáng enge Isuâ hnên aţangin kan zir thèih ang?

II. “Vânlam Thlîrin,” Thên 2: Isua, Nûnna Chhang

Khuâ a lo tlâi lam ta a, zirtîrte chuan Isuâ hnênah mîpuite tîntîr a hún tawh tih hriatîr an túm a. Hetah pawh hian kan tân zirlai pawimawh tak a awm, zirlai zâwkten an Zirtîrtû hnênah thíl tihîtûr kâwhhmùh an túm zâwk a, hetiangah hian mahnî hmún/nihna inhriat lòh mai hi a áwl hlê thîn rêng a ni. Inngaitlâwm takin Isuâ kè búlah kan thû ang a, eng kâihhruaina nge min pêk tih chu kan ngaichâng mai zâwk tûr a ni. Zirtîrte khân mîpuite rîltâmzia leh chàuh tàwh zia chu an hria a. Hún kal ta eng emaw chén kha anmahnî chêt hún a ni tih an thèihngihl a ang hlê mai. An mamawh tìn rêng Isua’ n A engtopuina khân, zirtîrte chu mi dangte mamawh engtopuina rîlrû pùttîr âwm tak a ni. Mahse anmahnî mîhrîng fînna dik lo chuan mîpuite chu tîntîr tûra hrilh tûrin a tûr zâwk sí a ni.

Isuâ chhânna khá chhínchhiàh la. Láinàtna an tlâkchhámnaah khân Isua’ n zirtîrte chu hrîn hrép thei chu a ni chungin, an chàk lohnaah zilh mai lovin, an thìn lúng sàknaah pawh a thín rím khúm mai chuâng lo. Zirtîrtu Ropui chuan chulai remchânna chu lâin, mahnî hmasialna tel lo rawngbâwl dân chu A kâwhhmùh a, A hmâa a tih tâk ang khân an mamawhna a phùhrûksak leh ta zâwk a ni. Zirtîrte chàk lohna leh hlâwhchhámna kêra, Isua’ n mîpui hmâa hêhhíl taka a siam lo kha khawngaihna nasa tak a ni. Chumi hmáng chuan zirlai awmzenei tak zirtîrin, kan mamawh zawng zawng chu Pathianin min phùhrûksàk dâwn tih hriatthiâmna a nèih tîr ta zâwk a ni.

Isua khân an kephàh hnuai lungte kha chhangah pawh A chàntîr thei a, dùh leh vân a tângin *manna* pawh A kò thlâ thei tho bawk. Mahse Isua’ n chutiang A ti sí lo. Amah leh annîho thàwhhona zirlai pawimawh tak zirtîr nân A hmáng leh ta hlâuh zâwk a. Chhangpêr pangâ leh sanghà pahnih hmánga zirlai zirtîr A tùm chu, Pathian hnàthàwhah hian, A hnêna kan rawn thlén hi hnà thàwh zàwhna khàwp a ni ngai dâwn lo. Mahse kan nèih ang angte, a tlêm chung pawha kan thàwh khâwm hian, kan talen leh thípêkte hi A rawngbâwl nân chuan nasa takin A tìpúng thei a ni.

Zirtîrte khân mîpui pungkhâwmte tamzia thlîrin leh, an thíl nèih tlêm thámzia hmûin an buai a. Mahse Isua, Nûnna Chhang erawh

chuan ‘vân lam a thlîr’ (*Matthaia 14:19*, NKJV) zâwk a. Khami hmáng khân zirfírte leh keinî pawhin kan thlîr ber zâwk tûr chu min kâwhhmùh leh ta a ni. Lei lam kan thlîr chuan Pathanin enge min tihsák dâwn kan hmù thei lo vang. Mahse vân lam hi thlîr reng zâwk ilang, Pathianin thíl min pêk tûr chu hmûin, A kùta thíl kan nèih chu kan hmù thèh lo thei ang.

Ngaihtuah Tèh: Chhândamna ngaia riltâm tuihâlte tâna Nûnna Chhang sem chhuahna hnâ kan thàwh mêk lai hian, mipui sâng nga hrâina khân eng beiseina nge min siamsak?

RÀHBÍ 3-NA—Nûna Bél

ZIRTI RÔTE PUÁL: A hnuaiia tihîr hi member-ten thiamna eng emaw tak an nèih a, midangte hnêna an sém vê thèih nâna tih a ni. Lehkha phêk rawng chì hnih i mamawh ang a, a hnuaiia thú hi chik taka ngaihtuah tûrin sâwm la, tichuan a dâwta tihîr hi i tihîr dâwn nia.

“Kristâ tihdân chauh kha mî rîlru hnèh thèih dân dik awm chhùn a ni. Chhandamtu chuan mîte thàtna dùhsák takin hnâ a thàwk a, chutin an rín a kâiphâh thîn a, tichuan annî chu, ‘Min zúi rawh u,’ tiin a sâwm ta thîn a ni.”—Ellen G. White, *Tihdam Rawngbâwlna*, p. 125.

Tihîr: Lehkha phêk rawng chì hnih chu sem chhuak la; lehkha rawng nei zâwkah chuan member-ten lainâtna, mamawh phùhrûkna leh mî ríngam nih kawnga tih an harsát vák lòh tûrte ziahtîr ang che. Phêk dangah chuan, member-te chuan eng thiamna ang chí nge nèih/zir ang châk ang chîte chu ziak leh thúng se la. (A nih lòh leh: In pâwl member-ten ríng taka an sawi chhuah ngam dâwn pháwt chuan, chutiang list pahnih ang chu chalkboard-ah ziak in chhiartîr thei tho bawk ang chu.)

In pâwl member thenkhatte chu an thíl thiam entîr tûr pawhin i sâwm thei bawk ang. Entîrnân, tûte emaw mî hmíng hrethei riâute

an awm chuan, chutianga an hriat theih riâu dân chu sawitîr la. Engang thiamna chi nge nêih an châk chu ziak zêl ula, chutiang atân chuan training nêih dân tûr in ruâhmàn dâwn nia.

RÀHBÍ 4-NA

ZIRTÎRTÛTE PUÂL: Hêng a hnuaiia mîte hi kêr lo awm tûr chhônga tì tûrin tûk ang che.

1. Thùhrétûa tạn, rawngbâwl leh thàtchhuàhna emaw rawngbâwl dân kawng dangte pawh ìnchhèr ìn dùhna tûr ang chu in hmâa tì tûrin sâwm ula. A tihdân chu lo ziak zêl ula, eng emaw chhông sawihona nei zúi ula, in tih dânte pawh ênpui tûr che uin in ngên dâwn nia.

2. Thiamna nêih in dùh ang chu zirtîr zúi tûr che uin, mi tû emaw zawng ula, kêr tina hún rei vak lo nêihpui leh fùih phûr thîn tûr che uin in ngên dâwn nia.

* * *

ZIRLAI 9-NA—Zirlai Kàihtâwi

June 2, 2012

Châng Thlàn: *Rome 10:15.*

Zírlaite Tân:

Hriat Tûr: Kristâ chanchin thà thêhdàrhnaah hian kòhhran member-te chu ìnhmáng thêuh tûr an nih chhán leh ìnhmán dân tûr târlan.

Vêi Tûr: Thlarau chhândamna tûra thàwhnaa ìnkûngkàihna thûk tak ìnnêihpui a nihdân hriatna nêih.

Tih Tûr: Chhôngkuaah, khawtlângah leh khawvêl zâu zâwk páwpha rawngbâwl tûra kòhna lo thléng, “Heta hi ka awm, mìn tîr ta che” (*Isaia 6:8*) tía lo chhân zêl.

Thúpui Thèn:

I. Hriat Tûr: LALPA Chanchin Puângin

- A. Engati nge thàwktu zeï leh ìnzirchhuak ngátte hian, zirna nei vê lêm lo mìmírte hi rawngbâwlpui atân an iâi déuh thín? Hruaina fawng vuantûte hian mìmírte hmálâk vênate an ríngámna tûrin enge tih thèih ang?

- B. Rawngbâwl tûra kòhhran member tinte buatsàih kawngah hruaitûin eng màwhphùrhna nge a nèih a, Thlarau Thianghlímin eng pawimawhna nge a nèih bawk?

II. Vèi Tûr: Inrémna Chhéerin

- A. Engtín nge thlarau chhàndamna atâna thàwhhona hian inrémna kawng sâtin, kòhhran tạnrualna a siam tşín?
- B. Kristâ tâna kòhhran member-te an thàwh tlân sàng sáng hian, eng rílrù pùthmáng chuan nge thûk taka ìnkûngkàihna kawng sât tşín?

III. Tìh Tûr: “Heta Hi Ka Awm E”

- A. Kòhhran hruaitûte emaw, nominating committee emaw aţanga rawngbâwl tûra kòhna lo kal chu engtianga chhâng tûr nge kan nih ang?
- B. I thèihna te, kùm leh rílrù sùkthlêk nêna ìnmil déuh thàwhna tûr chu eng chî nge ni? Rawngbâwl tûra kòhna eng chîte chuan nge ngàihmuâng zân lova siam che a, i ngàihvèn tho ngâi sî ang le?

KHÂIKHÂWMNA: Kòhhran member tinte hian, mûmal taka ìnzir, kàihhruai leh Thlarau Thianghlím malsâwmsakna nêna chuan thàwhna tûr hmún an nei thêuh mai a, chutiangah chuan thlarau thípêkte hmáng tângkaiin, rawngbâwlnaa ìnkûngkàihna nèih dân pawh thiâm thèih a ni.

INZIRTÍRNA KÁLPHÚNG

RÀHBÍ 1-NA—Dapchhuah

Thlarau Tşàna Atâna Thú Bùlpui: *‘Tşùthmùn rawngbâwltu’ nih ngáwt hi a tâwk lo. Thíl zirte ataka hmáng chhuaktu nihna aţang chauhin Kristâ àiàwhtu nih hlimna chu chên thèih a ni.*

ZIRTÍRTÛTE PUÁL: *‘Benga hriat’ leh ‘a taka tìh’ ngèi hi chu ìnkâr hlàt tak a ni tşín. Tûnkâr chhûng hian, member-te chêt chhuahna dâl tşintûte chu hmùchhuakin, thúhrétua tạn dân kalhmáng thûa an lo hriat tawhte chu, mîmal ìnpêkna nêna ataka hmáng ngèi tawh tûrin tạnpui ang che.*

Hawn Nâna Tihîr: September 20, 2004 khân, London khawpui chhimlam vêng kawthlêr lûn tak maiah chuan nû pakhat kùm 25 vêl mi chu nikhâw hre lo, nasa taka thí chhuakin a lêt reng mai a. Enthlâkna camera-a a landân chuan chulai vêlah chuan motor 12 emaw chauh chuan zâwi deuh hlêka tlânin chû nû chu an mêlh zuâi a, an tlân tlang zêl mai a ni.

New York khawpuih pawh, April 18, 2010 khân, pa pakhat kùm 32 vêl mi chuan, misualin chemtêa an vîh hmeichhe pakhat chu bâwihsâwm túmin a pán a, anî pawh chu misual chuan a lo vît vê leh tháwih mai a. Enthlâkna camera-a a landân chuan, chulai hmúnah chuan mi 25 emaw chu an lo kal a, pakhat chuan a cell phone-in thlâ a n la hrâm a—tûmàh chuan hliam tuâr chu ãnpui ta hêk lo, a thí chhuàh nâsàt avângin a thí ta mai a ni—A. G. Sulzberger and Mick Meenan, “Questions Surround a Delay in Help for a Dying Man,” *New York Times*, April 25, 2010.

Chutianga hmêlhriat lòh ãnpui mai hrêhna chu rîlrù lam zîrmîte chuan “bystander effect” an tí a ni.

Kùm 1973-a Princeton University-a rîlrù lam zîrmi, John Darley leh Daniel Batson-ten zirbîngna an nèih lâr takah chuan kòhhran chhûngah chutianga lam chu an bei a. Princeton Theological Seminary-a zîrlaite chu chutianga lama sermon buatsâih tûr leh, ataka sawi tûrin chulai hnâi vai in dangahte chuan an tîr chhuak a. Zîrlai ãhenkhat chu Samari Miṭṭha tehkhín thû sawi tûra tih an ni hlawm a. Zîrlaiten thusawi tûr chuan a mal malin chulai hmún chu an chhuàhsán a, an kalkawngah chuan mi pakhat “kawnga lo thál dêr, mangang taka lo rûm ãiàh ãiàh” chu an hmû ãhéuh a.

Zîrlaite zînga a tû chuân nge bâwihsâwma ãnpui âwm ber le? Thîl pawimawh tak chu a tû chu nge Samari Miṭṭha tehkhín thû sawi dâwn tih a ni ber chuâng lo. Chûbâkah, an tlâi deuh tàwḥ avângin an hmanhmawh a ngai tih hrîlh leh hrîlh lòh pawh a ni ber chuâng lo. Hún tlêm an la nei tih an hriattîr zînga zâa sawmrùk pathumte (63%) chu ãnpui ngai ãnpui tûrin an dîng chát hlawm a. Hún an nei tlêm tih an hriattîr zînga zâa sâwmte (10%) chiaḥ ãnpui tûrin an dîng thúng.

Ngàih tuah Tèh: Kùm 2002-a Adventist World Survey an nèihin a târlan angin, Adventist Kòhhran member zâa sawmlî (40%) âia tlêm chauhìn an chênna vèla mîte hnênan an rínna thû an hrilh thîn a ni. Kan hriatna leh rínna chêt chhuahpuina tûr hi “lo râl thlîr” déuh ngáwt hi kan chîng vè em?

Tih tûr: Rílrù chànchín zír mîte chuan ‘hriatna in chàwih lo’ hi rílrù awmdân emaw rínna emaw kàlh zâwng thíl chu ‘lo hnâwl bo’ déuh ngáwt tùmna angin an sawi. Tûnah entîrnân: “Nî e, Krista chuan A thúhrétúa ñang tûr chuan keini hi min ko a ni ang tih ka ríng. Mahse keimâ màwhphùrhna bîk a ni lo va; tûten emaw an tì thà thei zâwk ang,” lo ti ta ìla. In pàwl member-te nèn chuan, thúhrétúa ñanna tûr remchânna ‘kàl pèlh’ [liamtîr mai] tûra chhuânlam kan siam thèih âwmtè chu thàwhkhâwm teh u. [Entîrnân: “Ka hnâ bîk a ni lo.” “Chutiang thípèk ka dawng lo.” “Kei aia thiam leh thà zâwk an tam ang.” “Training nèih zét ka la ngai,” tih leh a dang dang.] Khârna atân pawh in vawng thà rih dâwn nia.

RÀHBÍ 2-NA—Dàp chhuàh

ZIRTÏRTÏTE PUÁL: Bible púm puiah hian, Pathianin ché chhuak tûrin mi hrang hrangte A kò thîn a. In pàwl member-te chuan hetiang kòhna hi Kristâ hnúngzúitûte tân namnûl liam mai thèih lòh, tìhmâkmàwh a ni tih an manthiam nân ñanpui ang che.

ZÌR ZÂUNA

I. A nih leh, Tû Màwhphùrhna Ngê? (*Exodus 18:13–26; Tìrhkòhte 6:1–8.*)

Hêng Bible thú pahni—Mosia leh Kristian Kòhhran hmasa kha, hún leh dìn hmún inhlàt takin a dâidang a. Chutihungin, hêng chanchin pahnihte hi kan chhiar chuan, an in zûlna pawh kan hmù thei tho ang. Tlêma kal thúi hrétin, keini kùm zâbí 21-na kòhhran chhûngkua nêna ngàih tuahin, engang chona thúhmunte nge awm hlawm ang?

Ngàih tuàh Tèh: Engati nge eng emaw châng a kan chung a màwphùrhna hlánte hi hlén chhuàh a khirh leh riâu thín? (Rínna tlákhám em ni? Thù lo deuh riáuva ìnhriatna vâng em ni? Keini ang thovin midangte pawhin ti thei tûra ngàihna vâng em ni? Midangtea phúrrit ngàh dùh lòh vâng em ni zâwk?) Pâwnlam rawngbâwlna changtûin midang kuta màwphùrhna hlán a dùh lòhna chu engang thílahte nge ni ang?

»*Exodus thàwnthû-ah khân, Mosiâ púzàwn thúrâwn kha chhínchhiàh la (vs. 19–23). Engtiang kawngtein nge khâ thúrâwn khân (vs. 20, training pêk/zirtîr; vs. 21, thiamna mìla màwphùrhna ìnpê; vs. 22, tanpuitu) thlarau lam chhûngzînga màwphùrhna ìnsemzâi hlâwkpuiawmzia chu a târlan?*

Kùm zàbí khàtna lai vèla Rome Lalram ìnàwp dân nghét bùr húnlai a ni chungin, Kristian Kòhhran hmasâte khân Krista'n chhûngkaw awmdân tûra A dùhthúsâm, rínna leh rawngbâwlana ìnpúm khat nihna kha a phúr chhuak thà hlê a ni (*Galatia 3:8*). Kristian sakhua khân, kòhhran chhûnga a hmei a pàte thliâr lovin an zàhthiam hlê a (*Rome 16:1, 2; Filipi 4:2, 3*), chutiang chu Juda dân leh hnam dang nùnah pawh a awm vè lo.

Ngàih tuàh Tèh: In kòhhran chhûngah khân, pâwnlam rawngbâwl leh chêt chhuàhna lam ruâhmànnaah, tûte emaw tlêma han hlàmchhiàh deuh te an awm thín em? Entûmân, thàlai te, hmeichhia te, leh a hnam leh chî zâwng pawhin én khûm deuh an awm em? Engtín nge kòhhran rawngbâwlna ruâhmàna mi chì hrang hrang lo awmna hian a tihchàk sáwt thín?

II. “Kristian Nùn Râlmuang Chín” Bâk (*Johana 4:36; Matthaia 7:17; Luka 6:43–45.*)

Kan rínna hian kan nî tìn ìnlaichinna leh chêtna kawngah ‘ràh’ a chhuàh zúi tàw h lòh chuan, ‘Kristian nùn râlmuang chhûng’ ìnhmùn hlâuhawmah kan awm tawh tihna a ni. *Matthaia 5:13*-a Kristâ

thusawi kha chhiarin, chutah 2 *Petera* 1:5–9 chhiar zâwmin, *châng* 8-na hi chik deuh ang che. Mahni rinna kawnga ‘âlna’ hlòh tawh, thàwk hlâwk lo leh rànhchhuah mang lo nih thlarau lam thía lanchhuahna chu engte nge ni ang?

Tih-tûr: Pathian rawngbâwlinaa an tel vê avânga an nùn lo danglam ta Bible-a mi an hriat theih hrang hrangte thàwh khâwm tûrin in pâwl member-te chu sâwm la. (A bùltan nân, *Hebrai 11*-a Paula’n rinna milian a sawite hi a sâwipuiawm thei ang.)

1. Pathian ruâhmànna ropuia lo râl thlîr mai nih dùh lo mi hrang hrangte chungah thlarau lam thíl lo thléng ta chu enge ni?
2. Engtín nge khâng mi a hmei a pête nùn khân rinna chu thu puârpawlêng mai ni lovin, mahnî pawha ataka nùnpuì chí a ni tih târlang? A lehlamah, engtín nge chûng mîte nùn chuan an rinna chu a târlan thín?
3. Engtín nge rinna leh rinnaa chàwhphûr chêtna chu thliâr hràn hlèih thèih a ni lo tih lantîr?

RÀHBÍ 3-NA—Nùna Bél

ZIRTÏRTÛTE PUÁL: In pâwl member-ten a chung aţanga an thíl hriatte an kiang vèla mîte hnêna an hrilh thiam thèih nân tanpui la. Engtín nge Seventh-day Adventis-ten thúhrétûa ţang tûra ríngtù tinte an châwm chhòh leh buatsâihna kawngah bitùm nei lehzual tûra an tih ang?

Ngàihtuah Tèh: Seventh-day Adventist historian, George Knight chuan kùm 2000 khân Toronto, Canada-a General Conference palaite hnênah, kòhhran rawngbâwlina kal lai tiţhuanàwp tûra Setana’n a bèih dân ngàihruatna a sawi a. Tihian a ti, “Tûnah Setana chu lo ni ta ilang, pastorte leh hruaitûte hi kòhhran hnathàwh bùlpui berah ka ţantîr ang. Thúhril rawngbâwlina te, Bible zîrpuina te, kòhhran thlarau hnèhna te, leh kòhhran rorêl leh thútlúkna siam zawng zawng hi pastor-in a chang tûr a ni tih ngàihdân min nèihtîrtu hi amah Setana chu a ni.”—George Knight, “If I Were the Devil,” *Adventist Review*, January 4, 2001, pp. 8–15.

Ngàih tuah Tûr:

❶ Engtiang kawngin nge hetiang zâwnga pastor ðinhmùn sawina ang hi kan kòhhranah a dik?

❷ Pastor leh tirkòhte chauh hi thlarau mantu ni anga ngàihna nuai bo tûra kòhhranin hmâ a lâk dân tûr kawng hrang hrangte chu ziak chhuak teh u.

❸ Setana lo ni ta lang, kòhhran member-te chu, thlarau hnèhtu nihna âia, biak in ìnkhâwm vèla thlirtu lékfanga ðantîr tûrin engtin nge hmâ i lâk ang?

Ngàih tuah Tèh: Kan kòhhran chhûnga thàlaite chu rínnaa puitling leh, mahnîa zùng kâi tûrin engtin nge ðan kan lâkpui ang? North America chhûnga kùm 10 chhûng zirbîngna an neiha an hmùhchhuah dân chuan, thíl pawimawh zual pathumte chu: 1) rínna a taka nùnpuina; 2) Rínna midangte hnèna hrilh chhâwn; leh 3) Mîte tâna rawngbâwlna inhmán a ni.

»In kòhhran chhûnga thàlaite tâna program duante chik takin ngaihtuah la. Thúhrétua ðan leh mîte tâna rawngbâwlsak lam hi in ngai pawimawh tâwk em? Engati nge chutiang chu, hêng ang: 'kòhhran leh sikul lama sakhaw thíl ìnzirtîrna bulfûk zâwk nèih (hei hi nambar 5-na a ni),' 'Adventist thúrînte ríngghèh leh zual (hei hi nambar 8-na a ni); leh 'Chhûngkaw boruak ðuhawm leh ìnthlâwpna (hei hi nambar 10-na a ni.) aia a chungnùn zâwk?

»Seventh-day Adventist Kòhhran hian Pathian thú kàlpui dân leh rínna thú-ah sawitûr tam tak a nei. Mahse atak nùntáwng âiin, hriatna, rínna chungchâng ngàihruatna hi kan sawi hnem zâwk thîn em? Thíl fínfiàh kan tùm âi hian engtin nge Pathian thútàk a taka nùnpui lamah kan ramðàn thèih ang?

RÀHBÍ 4-NA

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Thúhrétua ðan chungchâng chu kan hré fû pawh a ni mahnâ, mahse a taka kan tih sí lòh chuan kan vèla

mîte tân sâwtpuina tûr a awm chuâng sî lo. Hetiang lamah hian in pâwl member-te chuan ãn an lâk thà thèih nân ãnpui ang che.

Tih-tûr: Helai thú hi chik takin ngaihtuah zúi teh: “Khawvêl hmâa Krista târlan nâna Vânin a lo ruat chu, LALPÂ rinawmna kan puân chhuahna hi a ni. . . Mahse keimahnî nuntáwng ngêi puân chhuah hi a sâwtpuiawm ber zâwk a ni.”—Ellen G. White, *Chàtuân Nghàhfâk*, p. 330.

In pâwl member-te chu pâwl hnihah thénin, kêr lo awm tûr chhông ngêia an piãnthàr thú hrilh an dùh tûrte sawipui tûrin sâwm la. Chutiang chuan ìntih chhâwkin, mahnî piãnthàr chanchin chu sawi thêuh tûrin ti ang che. Chutah lo kal khâwm lehin, Pathianin an nùn A kâihhruai dân sawi dân tûr thâa an ngàih chu sawiho leh ni se. Enge harsâ a, engtín nge an thíl tàwn chu tih awlsam deuh dân tûr ni ang?

Inénlêtna: *Efesi 6: 19, 20* chhiarin, chutah in pâwlten thúhrétua ãng tûra hársàtna an nêihthe chu ênho leh ula. Chutiang chona hmachhâwn a, engang boruak hnuaiah pawh, Pathian tâna huaisen taka ‘ãawng chhuak’ tûra ãawngtâina hlân dùh an awm chuan sâwm ang che.

* * *

Châng Thlàn: *Johana 14:15.*

Zírlaite Tân:

Hriat Tûr: Pathian hmángaihna thù pàwmawm taka sawi tûrin engang mimal thíl tàwn ang chí nge nèih ngai chu târlan.

Vèi Tûr: Pathian hmángaihna lama thintlúng hàwn—hê hmángaihna hi min chàwktho tu, thintlung tinêm a, midangte hmángaihna min nèihtîrtu, Pathian kan hriatna an hnêna min puântîr dùhtû chu a ni.

Tih Tûr: Hmángaih rawngbâwlnaa Krista'n kan tân A nûnna a hlân anga, hmángaihnaa thúâwihna nêna Kristâ rawng bâwl zêl.

Thúpui Thèn:

I. Hriat Tûr: Hmángaihna Mìn Túrtu

- A. Engati nge sual inhriatna leh tih tûr rêng a nihna hi thúhrétu ni tûra min chàwkphûrtu thâ a nih lòh?
- B. Engtín nge thiam lòhna leh sual bâwih a tanga chhànchhuah nih a, mìhlím dik tak nih leh Pathian fâ nih thlamuânna chu, thintlunga khatliam Pathian thàtna hrétû nihna a nih?

II. Vèi Tûr: Hmángaihna Chàwkthotu

- A. Krista'n min hmángaihin, min páwm tih ríng a, A inhlánnaa châm zui zêl chu A hnêna thintlúng hlân nân a pawimawh?
- B. Engtín nge A mì hmángaihna chuan Amah hmángaih lêtna a chàwhthàwh thín?
- C. Engati nge thúhrétu dik nih nân hmángaihna chu a pawimawh hmasàk?

III. Tih Tûr: Hmángaihnaa Thúâwihna

- A. Hmángaihna dawngtu kan nih a kan hmángaih lêtin, engtín nge midangte nêna kan inlaichînna a lo danglam thín?
- B. Engati nge hmángaihna dikin thúâwihnaa a hruai a, engtín nge hmángaihnaa thù kan âwihna chuan Pathian nêna hmángaiha kan inlaichînna a lantîr?

KHÁIKHÂWMNA: Kristâ hmángaih rawngbâwlnain Pathian nêna hmángaih taka inlaichînna min nèihtîr a, chû chu Pathian hmángaihna

hrétû kan nihna lungphûm, midangte rawngbâwlsakna kan lantîr thîn chu a ni.

INZÏRTÏRNA KÀLPHÚNG

RÀHBÍ 1-NA—CHÀWHPHÛR

Thlarau Thànna Atâna Thú Bùlpui: *Tiâm nei lo, enkim huap zova Pathianin A thîlsiamte A hmángaihna hi kan tân rínna leh thúhrétûa ànna bulpui ber a ni. Hê chunglam hmángaihna lantîr hi Kristâ âiawhtu kan nihna awmzia chu a ni .*

ZÏRTÏRÏTÛTE PUÁL: **Kan hríng nùna thíl hrang hrangte hian kan taksa leh thlarau nùn thléngin a ngháwng kual thei hlê thîn. Tûnkâr chhûng hian in pâwl member-te chuan thúhrétûa ànna hrisêl leh hrisêl vak lo a taka an thliâr hràn thiamna tûrin ãanpui ang che.**

Hàwn Nâna Tihîr: Hei hi Science hmánga thíl finfiáh an tùm tawh zîngah chuan a råwngrâ ber hiala sawi a ni. Kùm zàbí 13-na lai vêlah khân, ‘Holy Roman Empire’ an tíha rorêltu, Frederick II chuan Eden Huâna Adama leh Evi-te hnêna Pathianin ãawng A pêk kha enge ni ang tih hriat túmin a bei chiâm mai a. A enchhîntîr dân chuan, nausên pianghlím hi mihríng ãawng hre phâk rêng rêng lovin an khúng hrang a, chutiang chuan ‘a tíra mihríng ãawng hman’ khân an lo ãawng mai tûrah a ngai a ni. Chutiang chuan lalber chuan énhhínna mak tak chu a kâlpui ta a ni. Nausên pianghlím eng emaw zât chu an nû leh pête hnên ațanga chhûhsàkin, enkawltu ãawng, kuáh leh infiâmpui khâpsak tlátte chu enkawltîr an ni a. Chûng nausênte chuan mihríng kûta dèh awmzia an hriat lòh nân eng hmanruâ emaw bîk chauha dèh thèih an ni.

Frederick chuan a tíra ‘Mihring ãawng’ chu enge ni a, enge ni lo tih pawh a finfiáh thei ta chuâng lo.

Chûng nausênte chu mûmal taka hrâi, buâl leh thàwmhnâw hâktîr an ni thúh nân, ãawng thei ruâl an nih hmâin an thî ta vék a ni. Enge a chhán? Tûnlai thiamna hmánga a chhan ni âwma an ngàih tâk ber chu hmángaihna, mihríng khâwih leh âw hmánga lantîr tlâk

chhamna chu a ni ber.—Daniel G. Amen, *Change Your Brain, Change Your Life* (New York: Three Rivers Press, 1998), pp. 73.

Ngàih tuàh Tèh: Engati nge mihring mamawh bùlpui ber chu hmángaihna dàwn leh pêk chhuah bawk chu ni béra i ngàih? Mìn Siamtû nungchang nêna ìnkàihhnàwihna nei thíl a nih vâng a ni thei a ngem? Chhiar tûr: *Zefania 3:17; Luka 13:34; Thúpuân 3:20*, ngàihruatna thíl hi chhínchhiàh deuh bík la. Hriat sên ruâl lòh thílthihtheihna nei, keinî tâna hlásàk nuam ti, arpui anga mahni thlà hnuai min àwp khâwm dùhtu, kan thìnlúnga lùh châka kík reng chu engtín nge kan tih dàwn? Hê Pathian hmángaihna chungchuâng tak, khawvêl hnêna kan lanfír tûr hi ngàih tuah nân hún tlêm tal hmáng ang che.

RÀHBÍ 2-NA—Dàpchuàh

ZÌRTÍRTÛTE PUÁL: In pàwl member-te chu, LALPAN hmángaihnaa kan chhân lét A dùhzia târlan thei Bible chângte zàwnpui ang che.

ZÌR ZÂUNA

I. “Hmángaihnaa Inlùmlèt” (Rome 5:6–8; 1 Johana 4:7–21.)

Agape tih hi Grik thúmálpakhat, Thúthlúng Thár ziaktúten Pathianin mihringte A hmángaihna chungchuâng tak, mahnî-hmasialna tel lo sawi nâna an hmán thín a ni. Mahse chutiang ngàihdân chu, Kristian kòhhran hual veltu Pathian hre lo hnamte zîngah chuan an hmáng ngai lo hlê mai. Annî ngàihdân chuan ‘zàhngaihna’ leh ‘khawngaihna’ tih angte chu ‘nungchang thàt lòhna’ anga ngaiin, chutiang nausên hmeichhiate pawh an lo piân hlìmin an pàih chhuak nghâl mai a; an ríndân chuan an pathiante pawhin mihringte tànpuì tûrin a sawisa thín niin an ring.

Chutiang thíl ngàih tuah chuan Kristiante *agape* hmángaihna chu hnam thíl bomb puak ná tak angin an ngai a. An pathian hmasial takte ang lo takin, Kristiante chuan Chung Pathian, mihringte nêna inlaichinna dùhawm tak nèih dùh a rawn zàwng thín chu niin an

ríng thúng a. Chû chauh nì lovin, chû Pathian chuan Amahin a hmángaih anga ìnhmángaih tlâng tûrin A beisei bawk!

Kùm zàbí hnihna laia Kristian ziaktu lâr tak, Tertullian-a chuan Kristiante ìnhmángaihna chuan sakhaw dang biate pawh a híp tiin a sawi a: “An hmángaih rawngbâwlna thiltih ropui tak avâng chuan mi tamtakin Kristian chhínchhiàhna an pû a. ‘En ta che u, an ìnhmángaih tlân êm hi,’ tiin an sawi thîn.”—*Apology*, chap. 39.

Emperor Julian-a méuh pawh khân, Kristian kòhhran thian a ni lo chungin, AD 362 khân hetiangin a lo sawi, “zàhna nei lo Galili mîte hian, anmahni retheite chauh nì lovin, kan mî leh sâte pawh zù tanpui a maw le.”—Rodney Stark, *The Rise of Christianity: Sociologist Reconsiders History* (Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1996), p. 84.

Tihthû: *1 Johana 4:7–11* chhiarin, mahnî hnam thil leh sakhuaanaa rùh êm êmten hetiang a an sawi ngaithlâ angin in pâwl member-te chu ngàihruat tûrin sâwm la. Chutiang an chhâna chu enge ni ang a, engvâng nge ni?

Ngàihthuàh Tèh: Engtín nge hetiang a hnamzè awmdân chiang zâwka hriatna hian, Kristian hmasâten an nihna leh thùhrétûa tannaah *agape* hmángaihna an lo châwi vâwng hlê kha i manthiam zuâl ang?

II. “Hriatna Satliàh Mai Nì Lo” (*2 Korin 5:14–21*.)

“Hmángaihna” tih hian, a thú tòbul a zìrin kàwh hrang hrang a nei thei nual mai. Chutichu Kristian thùhrétûa tanna tiphûrtu hmángaihna nihphúng chu enge ni? *2 Korin 5:14–21* chhiar la, Kristian hmángaihna nihna hrang hrang chu chhínchhiàh ang che.

a. *Dolêt hlèihthèih loh* (“Kristâ hmángaihna chuan min túr lui a ni” [*vs. 14, NIV*]). *Túr lui* tih hi ‘*náwr, ngiat, ti lo thei lova siam* tih te pawh a kâwk thei âwm e. Dùhthlân tûr lêm kan nei vák lo tih te pawh a kâwk thei. Paula khân ‘Kristâ hmángaihna chuan eng

emawti zâwngin min *tìlùi* a tihna niin i ngai em? Ni ta lo se, kan nùna Kristâ hmángaihna thàwh dân chutiàng tawngkam hmánga Paula'n a hman chhán chu enge ni ang?

b. *A siamthâ* (“Thíl hlúite chu an ral a, a thár chu a lo thléng ta!” [vss. 16, 17, NIV]).

c. Mahnî maia lo thleng a ni lo, *hlén tûr thíl bîk* a nei tel tlát, (“Chutichuan Kristâ âia palaite kan ni” [vs. 20, NIV]).

Ellen G. White thusawi hi ngaihtuah teh: “A àlhtûr tel lovin mei a chhêm nùn réng thèih lòh ang hian, pâwnlam thíltiha lang chhuak lovin hmángaihna a awm thei lo.”—*Testimonies for the Church*, vol. 1, p. 695.

III. “Tichhètûte” (*Rome 3:19–20; 1 Johana 4:18.*)

Thíl tichhán rilrû hi a pawimawh em? Khawvêl mifing lâr tak tak, không ang—Niccolò Machiavelli a tanga Johana Stuart Mill thlengin—pawimawh lo angin an sawi. Thíltih ràh tak mai hi a pawimawh a, a tichhán rilrû emaw, thíltih tak kha a thianghlím leh thianghlím lòh pawh a ni ber lo an ti. Enge i ngàihdân?

Matthaia 23:25–27-a Krista'n an vervêkna a sawidân kha chhiar la. Hetah hian Krista'n thíl dik kan *tí* a nih pháwt chuan kan tichhán rilrû lamin pawimawhna a nei lo a ti lo tlát mai. Thianghlím taka nùng tûrin min ko va, chutah chuan kan rilrû leh kan thíltih inzawmna nei lo a ni ngai lo. Engati nge hei hi A tân pawimawh viau nia i ngàih?

Ngàih tuah Tèh: *Filipi 1:15–18* chhiar la. Engati nge Paula khân a tichhán rilrû chu a dik lo chungin, a la lâwm cheu tih sawi nia i rín? Tihna rilrû hi a pawimawh lo a tihna em ni? Engvâng nge? Engtín nge Paula thusawi leh *Matthaia 23*-a Kristâ thusawi nêi i sawirem tâk ang?

» ‘Tichhètu’ engte nge Bible hian kan tihna rilrû leh hmángaihnaa Pathian kan chhânlêtna hruai kâwi theia a sawi? *Entîrnân, hlàuhna* búknaa tèhtlín kan ni ngai dâwn lo (*Rome*

3:19, 20); *Pathian hmâa bawhchhia nih inhriatna (Rome 3:10–19 chhiar la); chàpona leh a kàlpui îtsíkna, uâanna leh dinhmùn sâng chàn dùhna (Filipi 1:15-17; Johana 12:43).*

Tihât: Bawhchhiatna, hlauhna leh chàponate hian eng inântlâna nge an nêih? Mahnî lam ngáwt inthlîrtîrin, mahnî mamawh te, dùhâwng te, leh engto thîlte ngáwt min ngàihtuahtîr thîn. Ziahna remchângah thúhrétúa ãanna thúpui pahnih: “Mahnî-phûrnaa” tih leh “Hmángaihna-phûrna” tih ziak la. An pahnih danglamna chu chîk taka ngàihtuahtîr sâwm ang che. Rawngbâwl nâna tihdân tûr kan thlânah, engtín nge mì tinin chànvo an nêih thèih ang? Kan beisei chu eng ni? Farisaiten rawngbâwl na an ngàihdân Krista’n diâu lo taka a khákna chungchâng *Matthaia 23:13-15*-ah eng kan sawi bèh tâk ang?

RÀHBÍ 3-NA—Nûna Bél

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Kan rínna midangte hnêna hrilh chhâwn chungchângah eng thîl lâkah nge mahnî kan invên ang? Bible kâihhruaina zúi zêl thèih dân tûr hmáng sawihona kâihruai ang che.

Chàwkphûrtu Ropui Pasarih. Mipui hnêna bungraw fâkna tihdân tûr ngàihtuahtîr chutiang lama mithiam pakhat chuan thîl leitûte dùhâwng zîrna a nei a. Chutiang zâwhna lo chhângtu pakhat chuan, thîl hràlh leh lei chungchângah “chàwkphûrtu ropui pasarih” zînga a khawi emaw ber chu a tel zêl ang, chûng chu: àwhna te, hlauhna te, tîsual nia inhriatna te, thínrimna te, thîlin a huâm zînga tel vê nih châkna te, chhandamna te leh infâkdèrna.—Joe Greenfield, “Use One of These 7 Great Motivators to Ensure Online Marketing Success!” (<http://ezinearticles.com/?Use-One-of-These-7-Great-Motivators-to-Ensure-Online-Marketing-Success!>)

Tihât: Setana pawh hian chutiang kawngte tho chu a zúi vê zêl a, rîlrù lama mahnî kan chàk lònna hmáng hian kan phûrna min tihchhiatsak túmin min bèi thîn. ‘Thîl fâkna’ tihdân, Kristâ hmêlmâin

Krista kan hmángaihna leh thúhrétúa kan òanna tihchhiat túma a bèih dân sawiho ula. Thuchah laipui chu engte nge ni ang?

“Tìhtûr Dang Pakhat”: German sociologist, Max Weber khân kùm 1905-a a lehkhabu ziah, *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism* tihah hetiang òawngkam hi a chhér chhuak pèk a “Hnàthàwh chungchânga Puritan ngàihdân”. Martin Luther àtanga John Calvin leh a hnù lam thlénga Pathian thù àtanga ngàihdân an lâk, Kristiannain ‘thàwhrím’ hi nùnphúng òh àpàngngai rêng anga an ngàih dân chu a chhúi a ni.

Ngàih tuah Tûr:

❶ Pathian hmángaihnaa chàwhphûr nih âiin, ‘Protestant hnàthàwh ngàihdân’ ang zâwk chuan thúhretû ni tûrin kan chhuak zâwk òh in em? Rím taka rei òk thàwhna zâra hnâ chu hlén tûr angin kan inngai em? Thúhrétúa òan leh rawngbâwlna kawngah a hnâ hrim hrim ngàih tuaha thàwhnaah eng hlàuhawm nge awm thei? Zirtûra siamna âiin ‘thlarau hnèhna’ hrim hrim ngàih thúpui zâwk chângte kan lo nei vê reng lo maw? Thlarau Thianghlím hnàthàwhthe hi kan lo namnûl thei em? Engtín nge chutianga tihna chuan, kan tùm anga kan hlàwh tlin lòh chângin beidawwna mìn thlén òh in?

Ellen G. White chuan tihian a ziaik: “Pathian chuan vântirhkòhte hnènah Chanchin òh thúchàh leh hmángaih rawngbâwlna hnâ zawng zawng hi A lo pe maithei baw. . . Nimahsela, A hmángaihna tâwp nei lo chuan, Amah thàwhpuitúa mìn siam chu A thlang ta zâwk a ni.”—*Krista Pánna Kâilâwn*, p. 71.

❷ Engtín nge a chungá thúswi hi i dàwnsàwn? Thàwhrím hrim hrim thúhrétúa òang òh in te tân, engtín nge tui vâwt bucket khata chhîpa inlèih an sawi ang mai a nih thèih?

RÀHBÍ 4-NA

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Kan rínna leh thúhrétúa òanna lungphûm, Kristâ hnên lama hruai nân hmán i tùm dân nia.

Dùhthúsâm khawvêlah hi chuan kan ìnpêkna chu Kristâ ìnhlána leh min hmángaihna kan chhâna aṭanga lo chhuak chu a ni ngêi ang. Pathian Lehkhatu khawvêlah leh, kan tàwn vê ngêiah hi chuan, thíl dang dang min dípđâl theia pui hi a tam hlê mai. Kan dùhna leh phûrna rílru chingchívêl tak kârah hian, chûng ìnsùih hnâwk chu kan phêl thei a ngem? A ngai rêng em? Ngê, kan chàk lònna leh thèihna tlêmzia kan hriat a, Siamtu hmángaihna kùt ropuia kan hlán mai chu a tâwk zâwk?

Tihṭûr: *Sâm 51:1–13* thû, Davida’ n Bathsheba-i laka a uirêna sual a sím leh hnûa a phuah hi chhiarin class titâwp ula. Davida khân Pathianin thíl a lo hmùhtûr fo tawh thín: thíl ṭhâ te, thíl chhia te leh thíl dùhawm lo takte chu a hre tawh a. Chutah Davida chuan ìnngaitlâwm taka ìnpêin, Pathian zâhngaihna chu a rínchhán a. Ṭawngṭaina anga ngâiin chhiar ula. Châng *10–13* thû hi chîk zual ang che u. Engtiang kawngtein nge hêng thú tlêm tê hian vawiina kan zirlai thútlângpui chu a fûn khâwm?

* * *

ZIRLAI 11-NA—Zirlai Kàihtâwi

June 16, 2012

Châng Thlàn: *Marka 6:30.*

Zirlaite Tân:

Hriat Tûr: Kòhhran mì nâwlpui hnêna thúhrêtûa ṭàn leh rawngbâwla chêt dân rànhchhuahte report pêk hlâwkpuaiwmna tlângpui târlan.

Vèi Tûr: Pathian hnâ thàwhna zâra thìnlunga lâwmnain ṭhànemngàihna leh phûrna a thlén midangte chantîr vê zêl.

Tih Tûr: Thàwh chhuàhna rànhchhuahte kòhhran hnêna hriattîr tûr leh, hmalam hún atâna sengkhâwmna hnâ ruâhmàn leh endikna kawnga sâwtpui nân, ðik taka report pêk.

Thúpui Ṭhèn:

I. Hriat Tûr: Rànhchhuahte Report Pêk

A. Engtín nge thúhrêtûa ṭàn leh rawngbâwla chhuàhna rànhchhuahte report pêknain kòhhranin Pathian a châwimawina a ṭànpui thín?

- B. Engati nge report pèk hi hmalam húna ràh sengkhawmna atân a pawimawh?
- C. Engtín nge report pèkna hian kòhhran chu ɬawngɬai leh [Pathian] fàk tlâng túra a híp khâwm ɬín?

II. Vèi Tûr: Lâwmna Chang Tlângin

- A. Kòhhran hmasa hnêna tìrhkòhte report pèk a hùhova an lo dawnsawn dân chu enge ni?
- B. Engati nge sengkhawm lâwmawmna kòhhran púm puiin ìnchànpuì tlân hi a pawimawh?

III. Tìh Tûr: Thàwhdân Sawiin

- A. Thàwk chhuak ngáwt ni lovin, ‘va thàwh vèl dân’ kòhhran chhúngkaw member dangte hnêna sawi hian engtín nge hlâwkna kan lo têt vè ɬín?
- B. Tûnhnâi deuh lâwka Pathian tâna i chêt chhuàhna aɬanga ɬíl i zìr chhuàh eng chu nge i member ûnate hnêna hrìlh vè tûr i nèih?

KHÁIKHÂWMNA: Râhséng kawnga Pathian dùhdân enge tía kan zàwn mèk laia kan thàwh dân report pèkna hian, mahní ìnhmáng vè túra midangte chàwkphûrin, hmalam hún atâna ruâhmànna siam leh, A tâna kan thàwh chhuahnain Pathian a châwimâwina kawngah a sâwtpuiawm ɬín.

INZIRTÎRNA KÂLPHÚNG

RÂHBÍ 1-NA—Chàwhphûr

Thlarau ɬhànna Atâna Thú Bùlpui: *Thúhrétúa kan ɬanna leh rawngbâwla kan chhuàhna chungchâng report pèk hi chanchin ɬhà thúchàh ang êma pawimawh chu a ni lo nâin, mihring suala bo tawhte chhandam nâna Pathian ruâhmànna kal zêl chu a târlang a. Kòhhran hún kal zêla Pathian lo chêtna târlan hi ɬíl pawimawh tak a ni.*

ZIRTÎRTÛTE PUÁL: Tûnkâr zirlai hian kòhhran hmasa húna ìnbiakpàwhna nèihdân hmáng min énpuiin, hruaina fawng vuantúte leh mímír kâra awmzia a nèih dân chu a uâr bîk deuh bawk. Zírhona nei túra i ìnbuatsâih laiin, tûnlai húna

hmánráw chì hrang hrang tam tâkzia pawh târlang tel ang che.

Inbiakpàwhna hmanraw chì tìnrêng awmna khawvêlah kan chêng a. Êng kal chàk dân tlùka chanchin thèhdàrh thèihna húna kan chêng ta hi a hlâwkpuiawm hlê a ni. Kùm 2010-a Haiti ram lîrngîng na takin a sâwi chhiat tùm khân, chhiat tâwkte tanpui tûra ngénna thû khân khawvêl a dêng chhuak nghâl thuai a. Tanpuina tûr thîlpêk chi hrang hrangte pawh kha, thútháwn hmángin a lo thléng ta chùr chùr mai a ni.

Mahse tûnlai thiamna changkângin thíl min pêk bèlh laiin, a la kiâm tho bawk a. Chanchin thár puânchhuahnaa Haiti a lan chuan, chulam chu kan hawi mai a, an chhuàh zúi tâk lovah chuan kan tînsan chu a ni vèleh nghâl deuh mai. Tûnlai hian Haiti chhiatna chungchâng a lang zúi ta méuh lo. Heta tâng hian enge kan hriat thèih? Buai-manganna pawh hi ngàih sàk zúi reng a ni chuâng lo tih hi a ni.

Ngàih tuàh Tèh: In pàwl member-te chuan khawvêl púm puia hársát buaina thléng chanchin an hriatin engangin nge an dàwnsàwn thín zâwt la. Khawvêl bárakhàih tak tak thílthléngte méuh pawh rílrûa a châm zúi hlèihthèih lòh chuan, chhandamna chanchin thá pawh hian enge a án ang? Sawiho teh u.

RÀHBÍ 2-NA—Dàpchhuàh

ZÌRTÌRTÛTE PUÁL: Helai thû hi kòhhran hmasa húna rawngbâwltu hmasâten rínna chhûngkaw lo tâng zêla an rawngbâwlna report an pêk a tanga phûrna an nèih thû a ni dân a. Zìrtírte kha Isuâ thàwhlehna khân chàkna thàhrui nèihtûrin, Tìrhchhuahna Thúpêk Ropui chona leh, Thlarau Thianghlím tìhchàkna nèn an che ta a ni.

ZÌR ZÂUNA

I. Mei Thár (*Luka 24:36–49; Tìrhkòhte 21:19–25.*)

Nìlainí zirlai khân thíl kan rín chhán emaw tih chhán emawte min thlûr pui a. Chhandamna chanchin an puân tîrhna kha thíl danglam deuh tak thléngin a tichàk zual tih kan hria ang a. Hê lehkhabu tâwp lamah hian, Luka chuan zirfîr beidawng mangang tak takten Chhandamtu khénbèh an hnêna lo inlâr leh ta an hmùh thû vêl a sawi a.

Luka sawi dânin, “Pathian Lehkathû an hriatthiam thèih nân an thìnlung A tîfing ta” (*Luka 24:45*) tih a ni—A lo kalna tûr te, thihna leh thàwhlehna leh vânlâwn tûr chungchâng a ni. Thlân ațanga thàwhlehna thlèn hnû kha chuan, Isua’n zirfîrte rilrûah thíl némkâi rêh thei lo a awm ta a. Khatiang hnuaiah kha chuan, engtín nge mahnî nîtin khawsakna thíl mai mai buaipui a, thihna hnêhtu, an Chhandamtu chanchin mak ropui tak chu an puân lòh thèih ang ni? Ellen White sawidânin, khatiang Chhandamtu tholehin an hnêna Amâ awmdân tûr hrilhlâwkna thûte zirfîrte hnêna A’n hrilhfiah khân, “An hnathàwh tûr leh thàwh dân tûrte chu an lo manthiam ƣan ta a, an hnêna kawltîra awm thútàk thûte chu khawvêla puâng tûr an nihziate pawh an lo hmù thei ta a ni. Kristâ nûna thíl lo thléng te, A thihna te, thàwhlehna te, hêng thíl, hrilhlâwknaten an lo sawi dânte, Chhandamna ruâhmànna thúrûk te, sual ngaihdamna Kristâ thílthitheihnate chu hriatpuitûte an lo nih tâk avângin khawvêl mîte hnênah pawh an puâng chhuak vê tûr a lo ni ta.”— *Tîrhkòhte Thiltih*, p. 27.

Ngâihtuàh Têh: Kristâ hnathàwh leh rawngbâwlna an lo manthiam tâkah khân chhandamna chanchin ƣà puâng tûrin zirfîrten phûrna an lo nei ta. Hei hian Isuâ chungchâng hriata, Isua chu tunge a nih a, eng thíl ti tûra lo kal nge a nih manthiam pawimawhzia enge mìn hrilh?

II. Tîrchhuàhna Thúpêk Ropui (*Matthaia 28:18–20; 1 Korin 9:19–23.*)

Hê thúpêk ropui chungchângah hian lehkhabu ziah a tam ta hlê mai a, Isua’n a hmei a pa, puitling leh naupang chénin, Amah

hriatna zâra chhandamna chang tûra mîte hruai tûrin min kò thêuh a ni. Hê hnâ thàwk tûr hian Kristâ zirtîr zawng zawngte kòh an ni vék. Hê tîrhna thúpêk hi kan nùnpui a, a taka kan hlén chuan mîten an lo hre mai dawn a. Thâwm nasa tak nèih a ni ang.

Chanchin ṭha [rawngbâwlna] report pêk hi mahnî lam chàpouanna tûr a ni lo. Dik takin, Níngâni zirlai lama chiâng taka târlan chu, Pathian hnàthàwhna chungchâng report pêk hi, Amah chu châwimawi leh fâk a nih theihna tûr a ni. Engati nge chutiang a nih? Chû chu ìntîrhchhuahna thúpêk nihphúng leh kaldân tûr rêng a nih vâng a ni ang.

“Kristianna hi khawvêl púm huap sakhaw dîng hmasa ber anga ngàih a ni a. Milembe sakhuate hian ramthím rawngbâwl tûra ṭhànmengàihna leh chêtna an nei ngai méuh lo. Ram khàt emaw huap niin, hnam dangte chu an sakhuaa lâk lùh lam an engto tehchiam ngai lo. Chanchin Ṭha thúpêk erawh hi chuan ramrí a kham lo va, khawvêl hnam tîn, chì tînte chu ûnau member zîngah an telin, an tel thei thêuh a ni.”—*The SDA Bible Commentry*, vol. 5, p. 557.

Hetianga ramrí bîk chín nei lova rínna puân dârh zêlna hi khawvêl màktîh lo ni tawhin, tûnlai pawh hian a la ni ta zêl a ni.

Ngàih tuàh Têh: Chanchin Ṭhà thúpêk hi a nihna ang taka kâlpui a nih chuan, ìnpúm khatna thîltîhthèihna leh khawvêl kèhdârh tawha hmángaihna chu a târlang ṭhîn. Rínna chungchâng midangte hnêna hrilh thûah, engtín nge kan rínna láipui hian chanchin puannaah ngháwng a nèih? Kan khawsàk phúng bèhchhânin, mîten Kristian sakhaw chungchâng enge an sawi ṭhín?

III. Thlarau Hnathàwh (*Tîrhkòhte 1:8; 11:15.*)

Thlarau Thianghlím kha zirtîr hmasâte hnathàwhnaah a ṭangkai hlê mai. Thlarau leihbuakna khân anni chu, mihring tlù tawhte chhandamna atân hmanraw ṭangkai takah a siam a ni.

Petera’ n Thlarau chêtna thû chu *Tîrhkòhte 11:1–18*-ah a sawi a. Hetah hian Petera chuan Gentail ríngtûte chu rínna huânga an tel

thù ngáwt sawi ber lo vin, Pathian chêtna chungchâng chu a sawi ber zâwk a ni. Pathian chuan an hnênah thílthlâwnpêk A pè miâu mai a, chuvângin Petera'n a lo tidanglam ngáwt thei lo (vs. 17).

Tirhkòhte-ah hian Thlarau chuan ríngtûte chu thúnkhàtin (*Tirhkòhte* 2:4), sím a, bapisma changte chung a lo chên (*Tirhkòhte* 15:8), kòhhrana hruaitûte kâihruaiin, kawng A kâwhhmùh a ni (vs. 28). Hei hi *Tirhkòhte* bûa Thlarau lo chêtna kawng khat chu a ni. Ríngtu hmasâte chêtna report khân thíl thár, an nùnah leh rawng an bâwlsakte nùna thílthithei taka thàwk eng emaw a târlang a. Pathian chuan anmahniáh leh anmahni hmángin A thàwk zúi zêl a ni.

Ngàih tuàh Têh: Tûnlai khawvêlah hian Pathian lo chêtzia entîrna chu engtiang kawngtein nge kan hmùh thèih? Engtín nge kan report pèkah hian hlâwkna tûr thíl a awm ngêi tih kan chiân thèih ang? Mahni-inhampuârna ang chi report pèknaah hian eng hlâuhawm nge awm a, Pathian tâna kan chêt vèna tê thàm ngáwt kan lo changchâwi réng thèih ang?

RÀHBÍ 3-NA—Nùna Bél

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Helai hian khawvêl hnêna report kan pèk inéndikna tûr lam a hawi a. Pathian hnàthàwh thâte khawvêl hnêna hriattîr tûr kan nih laiin, Kristian nùn kalphúng tûr lam chu thúpuia nei tûrin kaihruai ang che.

Ngàih tuàh Tûr:

❶ Isua'n Amâ nùn leh hnàthàwh A zirtîrte hnêna hrilhfiah chu a ngàih pawimawh sî chuan (*Luka* 24:45), engati nge tûnlai mi thenkhat hian Bible hrilhlâwkna an hlàmchhiáh déuh mai sî le? Engtín nge chutiang tih hrèhna chuan chanchin tha puân dàrhna a ngháwng thín?

❷ Pathian hi kan nùna thàwk zúi zêl lo lo ni dâwn ta se, engtín nge khawvêla A chêtna kan hriat thèih tâk ang? Rawngbâwltu hmasâte khân an mimal nùn leh midange nùna Pathian hruaina leh hnàthàwh

lo thlêngte an sawi fo thîn. A khawi chu nge pawimawh zâwk a, engvâng nge: keimâ nùn ngêia Pathian hnathàwh chungchâng report nge, kòhhran nùna A thàwh zân report zâwk chu?

Thúhrétû Nih Nâna Zawhna:

① Engtín nge mi zàkzúm leh ìnkiltàwih mûin chanchin thà thúchàh a puân vê tâk ang? Pathian tîrhna thúpêk hlén kawnga a tih tûr pathúm emaw târlansak teh.

② Tûnkâr zirlai hian, tîrhkòh hmasate report pêk ang khân, Pathian tîrh nihna chu mi zawng zawngin an lâwm thêuh lêm lo tih a lang. Thênkhatten Pathian chêtna anga an ngàih lo pawm vê chiah sí lote tân kòhhran hian engtín nge tòn a lâkpui ang? Rawngbâwla chêt dân tûra ngàih dân ìnkàlh hi engtianga tih tûr nge? Engtín nge ríng thárte a ngáwng thín?

RÀHBÍ 4-NA

ZIRTIRTÛTE PUÁL: Tûnkâr zirlai hian thúhrétûa tòn leh rawngbâwla chhuàhna report pêk thín hi Kohhran hlàwh tlin zúi zêlna atân apawimawh tih min hriat nàwntûr a. Tûnlai khawvêl changkânga kòhhran lian deuh zâwkte chêt dân tûr hmángchâng hriatna atân a hnuai a tih tûr hi buatsàih a ni. A thû hi in pàwlah sawiho teh u.

Tih Tûr:

Tûnlai Kristian sakhaw ngàih dân angah chuan ‘kòhhran lian tak tak’ tih ang hi chu sawi uar a hár. Kòhhran thang mêkte chuan kòhhran lian zâwkte an zât vê lòh avângin Pathian dùhzâwng an ti méuh em ni tih zàwhnate an nei hial mai.

Thênkhat chuan, Kristâ hmíng lamtûte nih chuan, hêng malsâwmna chi hrang hrang—in leh lo, car, sîlh leh fên leh mi hnèhthèihna te nei riâu tûrah an inngai. Rawngbâwlna atâna pàwl òh hrang hrangte pawhin, thlarau tam zâwk seng thèih nâna mipuia ìnzàwrhna hmanraw changkâng nèih lamte pawh an sawi nasa hlê. A hnuai a mîte hi ngàih tuahin, sawiho ula, in pàwmpui nge pàwmpui lêm lo. A chhan in sawi bawc dân nia.

1. Kòhhran hian mípui hmâa intârlanna ang chí rêng rêng hi tih lòh tûr a ni a, chû âi chuan in tin tlâwh chhuak a, mimala bèihna hi kan uâr zâwk tûr a ni.
2. Kòhhran hian tûnlai thiâmna tinrêng hi kan hmángin, member-te leh khawvêl hnêna thúchâh puân nân kan hmáng vê zêl tûr a ni.
3. Kòhhran hian ìnpuâng zâr váka bèihpui thlâk hi kan púmpêl h tûr a ni. Chanchin ðhâ hian chuti taka tuâm mâwi chiâm a mamawh lo.
4. Tûnlai thiamnate fîmkhúr taka hmángin, kòhhran hian a nihna ðik tak a târlang tûr a ni. Chutianga tûin, member-ten kòhhranah lungâwi tâwkna neiin, ríng thárte pawhin kòhhran hnâthâwh leh chîndân chu an ngaisâng zâwk ang.

* * *

ZIRLAI 12-NA—Zirlai Kàihtâwi

June 23, 2012

Châng Thlàn: *Thúfingte 25:12.*

Zírlaite Tân:

Hriat Tûr: Pathianin ðhàn zêlna atâna thíl min ngiatte hrereng chungin, mahnî rawngbâwlna râhchhuahte éndik a ngâih ðhín dân sawifiah.

Vèi Tûr: Vântirhkhòh pathum thúchâhte puâng tûra kòhhran kòh a nihnaa hunte khûnzia hriatna nèih.

Tih Tûr: Pathian thíl ngiatte leh rorêlna lo thléng tûr ênga thlarau hnèh tûra bèihna inénlêt.

Thúpui ðhèn:

I. Hriat Tûr: Engvânga Endik Ngai?

- A. Rorêlna lo thléng tûr êngah, Pathianin A mîte eng thíl tihsak tûrin nge A ngén?
- B. Engati nge kòhhran tân a member pùn dân leh rawngbâwlna ðhàn zêl dân éndikna nèih hi a pawimawh?
- C. Engati nge kan nî tin khawsàk phúnga thlarau lam thíla ðhàn zêl dân inéndik leh, kòhhran pùndân târlangtu thílte éndik ðhín chu a ngâih?

II. Vèi Tûr: Hún Urhsûn

- A. Engtín nge vântirhkòh pathum thúchàhten thlarau lam thúnùnna leh kòhhran ÷hanna inén tùra phûrna a nèihfîr?
- B. Kòhhran member ÷henkhat, pâwnlam rawngbâwlna leh rawngbâwlna kawng dang danga thàwkte tân, rawngbâwlna inénpuì leh infùih a, thú lâwmawm inhrilh thín hi a sâwt riâu?

III. Tih Tûr: Infùih Phûr Tlângin

- A. Vântirhkòh pathum thúchàh puâng tûrin enge kan tih mêk a, engtín nge kan hnàthàwh chu a hlàwhtling tih kan hriat thèih?
- B. Chanchin ÷hà puân nâna thíl tûl tak, thlarau lama inçhâwmna kawngah engtín nge kan inçhâwm tlân thèih ang?

KHÂIKHÂWMNA: Kan khawvêl chanchin tâwpna húna vântirhkòh pathum thúchàhin a puân, Pathian thíl ngiat êngah Pathian tâna kan thàwhna chu kan éndik ÷hín a ngai a ni.

INZIRTÎRNA KÂLPHÚNG

RÂHBÍ 1-NA—Chàwhphûr

Thlarau ÷hanna Atâna Thú Bùlpui: *Thúhrétua kan ÷anna leh pâwnlam rawngbâwla kan chêtna endikna nèih hi thàwk sâwt tùra kawng ÷ik zàwhna a ni.*

ZÌRTÎRTÛTE PUÂL: Nangmâ ÷awngkâuchhèhin a hnuaià thàwnthû hi sawi la. Hê thàwnthûin a tùm chu, thlarau hnèhnaa hmâ kan lâkna hi inéndik fo a ngai tih member-ten an hriatna tûr a ni.

Africa rama thingtlâng khaw pakhatah hian Kristian kòhhran a ÷íng ÷an vê deuh chauh a la ni a. Khuua mîte chuan Kristâ hnèna inhlánna neiin, thlarau lam thíla hmasâwn zêlna tûrte zírín, phûr taka Pathian nêna lêngdûn ÷hînin, chàk pawh an chàk ÷hà hlê mai. Chutianga an hmâlâkna kawng khat chu ÷awngtâina hlán a ni a, chutianga chu ríngtû an nih tîr a tangin an chîng viau a ni. A chènna in kiang vèla hním sâng pui pui chuan an ÷awngtâi tàihmâk leh

tàihmâk lòh chu a hril hlê mai bawk a. Ní khat chu an zînga pakhat chuan an thenawm pa ƣawngƣaina hmún hnîmin a khùh lûk a hmùh chuan a rilrû a nuâm zân lo táwp mai.

A ƣian pà chu lénchilhin, a hnênah, “Unaupa, engkim a ƣà vék em?” tiin a zâwt a.

Ani chuan a ngàihna hré vak lo chung chuan, “Engati nge chutiangte min zàwh a?” a ti a.

“Ngâwi teh, ûnaupa, i ƣawngƣaina hmúnah hnîm a ƣo duàh riâu a lâwm maw le,” tiin a chhâng a.

Ngàihtuàh Tèh: Tûnlai khawvêlah chuan, mi tlêm tê chauh hian mimal ƣawngƣai nùn hi an sawi chhuak ngam âwm e. Chuti chungin, tûn kâra kan zîr tâk angin, Pathian chuan kan rawngbâwlna hi êndik ƣhîn tûrin min ngên a. Engati nge mi tam zâwk hian êndik nih hi an ngam lòh ƣhîn?

RÀHBÍ 2-NA—Dàpchhuàh

ZÌRTÏRTÏTE PUÁL: Tîrhkòh Paula leh kòhhran hmasa hûna hruaitûte khân kòhhran ƣháng chàk tak mai ƣhàwh chàk dân êndikna tûr an duâng a. Helai hi Paula’n ìndik nâna kàihhruaina a siam leh Kristâ zîrtîrna ƣhenkhat pawhin an hmán êndik nân a ni.

ZÌR ZÂUNA

I. Hruaitu ƣhâ Tlêm (1 *Timothea* 3:1–13.)

Thúthlúng Thár Kristianna lansàrh riâuana chu, Thúthlúng Hlúi hún ang lo takin, mìtin huap zo a nihna kha a ni. Thúthlúng Thár lamah chuan, rawngbâwlna chu Isua Krista ríngtûa inchhâl zawng zawngten an kàlpui ƣhéuh mai. *Matthaia 11:25–30*-ah Isua’n a hmei a pà phúrît phúrte chu A hnên pana, Amaha châwl tûrin a fûih a. Chutiang rilrû tho chu tîrhkòhte rawngbâwlnaah pawh hmùh a ni. Mî zawng zawng chu rawngbâwlna leh ìnpâwlhona tel tûrin an lâwm vék a, mahse hruaitûte erawh chuan ìn *welcome* liam puât bâk an tih a ngai.

1 Timothea 3:1–13-ah, hruaitûte chu puitlîng a nih finfiàh tawh leh nungchang dùhawm pû an nih a ngai tih kan hmû a. Kòhhran Pathian biak ìnkhwam te, pâwnlam rawngbâwlna te, mî ƣànpui leh

mimal thilpêk dawn hmán ƣangkaiƣui tũr ƣawh an kaihhruai a ngai ƣhĩn. Kòhhran hruai kawnga tlinna tũr Paula sawiah hi chuan Thũthlũng Hlũi hũna chhũngkaw inthlãchhãwng chhũi ang kha a ngai vè lo. Paula'n a ngaih thũƣui chu nungchang mãwi leh hmãng hria, thianghlĩm lam a ni. Chutiang ang mĩte chu hruaitũ nih tĩng anga ngaih a ni.

Paula'n kòhhran hruaitũte awmdãn tũr tẽhfũng khatianga a siam khãn chhãn dang ƣawh a nei maithei bawk. *The SDA Bible Commentary* sawidãnin: “Kristian kòhhran hruaitũte hi, ƣawn lam mĩte ang thianghlĩm chuãng lo ni ta se, mĩ hũƣna a nei nẽƣ viau ang.”—vol. 7, ƣ. 299.

Ngaihthuàh Tẽh: Paula'n endikna a ruãhmãn dãn kha, chanchin ƣha rawngbãwlna Timothea kova nghã kha lungphũm nghèt tak chungã dín a nẽih thẽih nãn a ni. Kòhhran hruai berte an bãwllhlãw h emaw hmãng hre lo emaw an nihin enge thlẽng ƣhĩn?

II. Isuã Thĩl Tih (*Hebrai 10:24, 25; Johana 8:1–11.*)

Thãwhtãnnĩ zĩrlai khãn fĩmkhũr taka éndikna nei tũrin min fũih a, Kristaa inthichãk táwn chu thũƣui ber a ni tũr a ni. Tĩrhkòh Paula kha mimal leh ƣãwlte tihngghèt tũrin a chhuak fò ƣhĩn a, fãkna lai tũr a hmũh chu hlãh lovin a sawi chhuak zẽl bawk ƣhĩn. Efesi ringtũte hnẽnah ƣawh tihian a ziaƣ: “Chutichuan, dik lõhna ngamthlẽmna angin, fĩng vervẽka mihrĩng bũm chàwƣin, zĩrĩrna thlĩ tinrẽnga lehlam lehlama vàwrh leh lén lén naupang kan ni tawh lo vang a, hmãngaihnaa thũdik tak sawiin, engkimah Amahah kan ƣhãng lian thei zãwk ang,” (*Efesi 1:15, 16, NKJV*). Paula'n mithianghlĩmte chu a thẽihna apiangah a fãk ƣhĩn a. Thlarau ràh ƣawh hmũh tũmin a mẽlh deuh nghãl zẽl a, thĩl ƣha tĩ tũra mithianghlĩmte fũih phũr dãn tũr a zawng reng ƣhĩn.

Khatianga chãwm ƣuitlin dãn kha Paula'n Isua hnẽn aƣanga a zĩr a ni ngẽi ang. A hũn laia sakhaw hruaitũten an hnãwhchhuah leh éndawng tuar, endikna ƣaltlang tàwhte kha Krista'n a ngãihsak êm êm ƣhĩn a. Hmeichhè ƣakhat a uirê lai an man chungchãngah ƣawh, Ellen White chuan tihian a ziaƣ a, “Isua chu a han hawi vèl a,

hmeichhè mualpho, khûr zàwih zàwih leh, mìhríng khawngaihna tlachham tak, hotu rual, méng tûr ngunte chu a hmû a. Nùn thianghlím famkim neitu méuh pawh chu, a thíl hmùhte avâng chuan a ìp vè châwih châwih mai a. Engvânga hê thúbuai hi a hnêna rawn thlén nge an nih A hré vék a. A kianga awmte zawng zawng thínlung chu A hmù tlang vék a, an nungchang leh an lo nùn tawh dân zawng zawngte A hré fâi vék bawk. Dikna kengkàwhtu atâna ruatte ngêi chuan, an hùm sual siam Isua'n A dâi thèih nân, hê hmeichhia hi sualah an hruai lût a ni. An zàwhna hre lo ni âwm takin Isua a kûn a, lei lam A én reng a, A kùt zúngin lei vaivùtah chuan a ziak ta a.”—*Chatuan Nghàhfhâk*, p. 461.

Isua'n khâ hmeichhè hêktûte chu mìhríngte thèih bâkin a ‘bûk’ a, an thínlung chhiarsàkin, A thíl hmùh chu mìtìn hmùh tûrin lei vaivùtah chuan A ziak chhuak ta a ni.

Ngàih tuàh Tèh: Isuâ hún laia Farisaite khân Amah an phih-àwh thèih nân hmeichhia kha a hnênah an rawn hruai a ni. Hmeichhè thàtna tûr an dùh a ni lo va, dik tak chuan suala hruai lûtû an ni zâwk. Tawngkam dang chuan, khâ hmeichhè tlin lohna kha an ruâhmàn tihpuitlín nân hmán an túm zâwk a ni. Engtín nge mîte emaw, rawngbâwlna emaw pawh, thíl thà lo tih túmna tel hauh lova éndík kan ni tih kan chiân thèih ang?

III. A Ràh Endik (1 Samuel 16:7; Matthaia 7:15–19.)

Nílainí zirlai khân thíl khìrh angreng tak min énpui a, chu chu mimal thlarau lam thàn dân éndik a ni. Mìhríng tlù tawh, kùm sâng rùk lai sualnain a tìkháw lòh tawh, thíl sual àwn reng kan ni théuh.

Pathian tel lo chuan, keini rêl vête hi chu dik lo, famkim lo niin, midangte thlarau dinhmun éndiksak tûr pheih chuan tling lo hulhual kan ni ang; mahse chutichungin, chutiang ti tûra kòh kan ni tho sî a ni. Tûnah, *Matthaia 7:15*-ah Isua'n zâwlnei suak, ‘chinghniâ berâm vun sìn, chinghné kóhám ni sîte’ kan fiàh dân tûr kàihhruaina min pê a. Tlâng chung a thúsawi ropui tak khâr nân tûmah sawisêl leh an chung a rorêlsak lo tûra min tihna nêh pawh inkàll a ang thei

hial mahnâ. Mîte chungâ rorêlna tel lovin, an rành fiàh chu a thèih dâwn em ni? An nùn thingkûnga rành lo thang lian zêl chu kan thlîr tûr a ni.

Engtîn nge an rành lo thlîr leh rorêlsak chu a danglam? *The SDA Bible Commentary* chuan, Isua'n A thusawi ngaithlâtûte chu midangte rêlsak lo tûra a tih khân, A sawi tùm chu 'mî rîlrù chhûng awmdân' a ni ber a; an thîl tih dik leh dik lòh lam kha a sawi ber a ni lo. Mîte rîlrù chhûng awmdân rêlsak tûr chuan Pathian chiaah a tling a, Amah chiaah chu ngàih tuahna rîl ber thlênga chhiar theitu a nih vâng a ni."—Volume 5, pp. 354, 355.

Isua'n mîpuite hnênah mi dik lote chu an thîl sawi a tang te, an thîltihte leh nundân a tangin an hre fiàh kêlh thei ang tih A sawi a. Mahse A thusawi ngaithlâtûte chu midang thîlung rêl tûrin A ti ngâi rêng rêng lo a ni.

Ngàih tuah Têh: Isua'n rawng A bâwl chhûng khân, engtik húnah nge midangte sualna uâlâu taka A zilhhâu thín? Engang boruak hnuaiah nge mîte nuna thîl dùhawm lo târlansak tûr ni ang? Chu chu engtianga tih tûr nge ni ang? Isua' tih thín dân khân eng chhânna nge min pêk?

RÀHBÍ 3-NA—Nuna Bêl

ZIRTÏRTÛTE PUÁL: Engtiangin nge kan mîmal nùn êndikna hi kan tih thín? A hnuaia zàwhnate hi in pâwl member-ten an chhân laiin, Pathian thîl an paltlang tàwh hrerenga chhâng tûrin fùih ang che.

Ngàih tuah Tûr:

❶ Engtiang kawngtein nge Pathianin min êndik thín? Rawngbâwl tûra kan tlinna chu eng hmángin nge min têh thín?

❷ *Matthaia 7:21–23* chhiar la. Isua'n a hriatte leh hriat lòhte thliârna chu enge ni? Engtîn nge hê châng manthiam tûrin *Matthaia 7* thú tòbul hriatthiamnain min tanpui ang?

Nùnpuì Atâna Zàwhnate:

❶ In tualchhông kòhhran member-te Pathian nêna thlarau lama lêngdûn a, an thàn zêlna tûr ruâhmànna siam tûra tih lo ni ta lang, khawi laiah nge bûl i tán ang? Engtín nge kòhhran tûn dìnhmùn i éndik ang?

❷ Kòhhranin thlarau hnèh rawngbâwlna a ruâhmànna kâihruai tûrin Thlarau Thianghlîmin eng pawimawhna nge a nèih? Rawngbâwlna tûr goal leh tùm endikna kawngah Thlarau Thianghlîmin eng chàvo nge a chành thín?

Thúhrétû Nihna Atân:

❶ Engati nge ríngtu thênkhatten rawngbâwlnaa baptisma chang zât hi thúpui bera an nèih laiin, thênkhatten chutianga an ngàih lêm sí lòh? Kòhhran leh pâwl tháng lo, ngâi-àwh chàwr chàwr angte hi engangin nge kan én déuh thín? Chanchin thà thúpêk an pàwm dânah ngàihdânte kan lo siam thuai mai thîn em?

❷ Chanchin thà puân nâna nangmâ mimal goal siam chu enge ni? Engati nge chutiang goal siam chu a châng châng inéndik záu h záu h a ngàih thín? Engtín nge chutianga éndikna chu ríl rù tuâng taka kan tih thèih ang?

RÀHBÍ 4-NA

ZIRTIRTÛTE PUÁL: In pâwl member-te nê n sawiho teh u: Midangte chungá rorêlna kan nèih laia fîmkhúr viau tûr kan ni laiin, mahnî chungá rorêlna hi engtín nge ni vê tâ ang?

* * *

Châng Thlàn: *Luka 13:18, 19.*

Zirlaite Tân:

Hriat Tûr: Rawngbâwlna hi zirtîr nihna leh thúrâwn petu nihna hmánga midangte hnêna thíl inhlán chhâwn zêl, bânsan thèih lòh a nihna chhán sawifiah.

Vèi Tûr: Ríngthártea thàn zêlna leh puitlinna thléntu inpâwlhona leh rawng inbâwlsakna châwm nùn zêl a, hnúngtàwllh leh tâte huânga lâwitîr leh tûra va zàwn chhuàh.

Tih Tûr: Mâhni thiamzâwng hmánga rawngbâwlnaa inhmáng tûra mîte thúrâwnpêk leh zirtîra siam.

Thúpui Thèn:

I. Hriat Tûr: Chatuana Rawngbâwlna

- A. Engati nge chanchin thâ kan puânna leh kòhhran thànna hi thàwh zàwh tih awm ngai lo anga ngai thàhngemngai zúi zêl tûr kan nih ang?
- B. Engtín nge Krista'n min zirtîr anga midangte chu zirtîra kan siam? Engtín nge túmlâwk rênga midangte chu kan nihna anga rawngbâwlna kawng zàwh tûra thúrâwn kan pêk thín?

II. Vèi Tûr: Châwm Lian leh Inrempuiin

- A. Ríng thártea neitù rilrû tùh leh inpâwlhona châwmnùn nân engang rilrù pùt hmáng nge pawimawh thín?
- B. Kristâ taksaa inpâwlhona hrânsan leh an rilrù dang pú leh tâte nêna inrelehna kawng zawng tûrin engang rilrù pùthmáng nge pawimawh thín?

III. Tih Tûr: Zirtîra Siam

- A. Engtín nge ríng thárte hi inthianna nghèt tak nèihpui tûr leh, kan inpâwlhona nuam ti tûrin kan tạnpui tâk ang?
- B. Ríng thárte chu rawngbâwlnaa inhmáng tûrin engtín nge tạn kan lâkpui ang? Pathian lalrama thàwktu an nihna chànvo dik tak an hriat thèih nân engtín nge kan tạnpui ang?

KHÂIKHÂWMNA: Pathian fâte kan nih chhûng chu, A lalram châwisângin, A fâte rawng kan bâwlsak ang a, A thàtna kan hriat ang zawng zawng chu midangte hnênah kan hrilh zêl ang.

INZIRTÎRNA KÂLPHÚNG

RÀHBÍ 1-NA—Chàwphûr

Thlarau Thànna Atâna Thú Bùlpui: *Kristiante lungphû chu Pathian nêna mimal taka hmángaihnaa inlaichinna thûk tak nêna a phû reng a. Pathian nêna lêndúnna hrîsêl leh phûr chuan dam chhûngin bote zàwnchhuah máwlh a engto dâwn a ni.*

ZÏRTÏRTÛTE PUÁL: **A hnuaiâ thàwnthû hi mahni tawngkâuchhêhin hrîlh la. A thíl sawi tùm pawimawh tak chu, eng emaw châng chuan rawngbâwl hi hàr riâu chângte a awm a, mahse Pathian chàkna rínchhânin kan bei zúi zêl tho tûr a ni.**

Sabbath chàwnù tlâi khat chu kôhhran thàlaite chu Kristâ tâna thûhrétû ni tûra an tuâlchhûng vêla chhuak tûrin an inhâwrkhâwm a. Kôhhran chuan lehkha sem chhuah tûr chi hrang hrang a lei lâwk nuâl bawk a. Chêt dân tûr inkâwhhmùhna rei vak lo an nêih hnûin, pâwl kaihruaitu inruat thêuhin mahni chuâna tûr motor-ah an lût sang sang a, Pathian lalram tâna chì thâ thêh tûr chuan an chhuak ta a ni.

Khawpui tuâm chhuak tûrin kil tìn ațanga bèiin, mìhrîng an tàw h apiangte hnênah chuan an sém chhuak ta chûr chûr mai a ni. A tîrah chuan thàlai thênkhat chu an tîm deuh a, mahse an han sêm tâk zêlah chuan nuâm tîin an phûr ta phiân a, an hmêlhriat háuh lòhte pawh thû an sàwipui ngam ta zêl a. Chutiang chu a taka chêtchhuaha thíl awmdân chu a ni thîn.

Thàlai zînga pakhat chuan kawng ìtànna laia car dîng laia chuâng hnênah a lehkha kén chu a lo pê a. Chû pâ chuan hlím taka núi vâv vâv chungin a lo dâwnsàk a. Chutah a meitâlh (lighter) phàwrhin lehkha chu a hâl zúi ta nghâl mai a. Kawngah chuan pàihin, núi bawk bawk chungin a tlân ta dáih mai a ni.

Ngàih tuah Têh: Lehkhasem hâlsaktuin khati taka khâ thalai a hmùhsitna khân eng ngháwng nge a nêih ang? Khâ thílthlêng khân rawngbâwl tûra kôh kan nihna khawvêl nihphúng enge mìn hriattîr?

Pâwl hruaitû lo ni ta lang, khatiang thîl ang deuh tawngtu thalai leh upa zâwk deuh pawh ni se, eng fùihna thû nge i pêk ang?

RÀHBÍ 2-NA—Dàpchhuàh

ZÌRTÌRTÛTE PUÁL: Isuâ nùn kha chu rawngbâwl reng nùn a ni ber. Chu chu entawn tûr min hnùtchhiàh chu a ni. Anî nùn kha chu tí leh tí lo kâra inkhâp thlû ang a ni vê lo. Midangte tâna rawngbâwlsak zêl kha a nùnpúng chu a ni mai.

ZÌR ZÂUNA

I. Kàlphúng Thár (*Johana 4:7–30; Matthaia 28:18–20.*)

Sunday zirlai khân rawngbâwlna chu inkàwhhmùhna a nih dân a sawi a. Chutah chuan sual hawisan a Pathian hnêna inpêkna nùn nei tûra inkàihhruai a lo ni a. Lalram tâna thàwh chu Kristian nùn kòh nihna ropui tak chu a ni (*Matthaia 28:18–20*). Chutiang a nih avâng chuan, inpêkna thûk tak pawh a ngai rêng a ni.

Tuichhúnchhuàh kianga Samari hmeichhè hnêna Isua'n 'Nùna tui' pêk dân kawng A zâwng ang khân, a hnêna thúsawi tûr pawhin an hnamziaa thiang lo leh Judate leh Samari mîte kâra ìnhuatna awmte (*Lalte 17:23–29; Ezra 4*) pawh A hre tel vék tho a ni. *The SDA Bible Commentry* sawidânin, “Judate leh Samari mîte kâra hnâm ìnhuatna awm chu a nasat êm avângin, a thèih chén chénah ìnbiak leh chén ho ang chî chu an púmpèlh hrâm zêl thîn a ni.”—vol. 5, p. 938.

Ngàihthuàh Tèh: Engang thîl buaithlâk hnuaiyah pawh chhandamna thúchâh chu puân zêl pawimawhzia enge Isuâ chêtân khân min hrîlh? Samari hmeichhè hnêna thû sawi tûrin, Isua'n hnam dân a thianglo an tih ang enge A sùt tlang tâk? Khâ hmeichhia kha chanchin dùhawm vak lo nei a ni chungin, Isua'n rawngbâwlna A nêihşak thona aţang khân eng zirlai nge kan zir tûr awm?

II. Ríl Taka Inpâwlhona (*Tirhkòhte 2:42.*)

Thàwhţánni zirlai lamah khân Kristian inpâwlhona hi Pathianin ríngthárte rínnaa A sàwhngghèna a ni tih kan zir a. Hemi chungchâng

sawi nâna *Tirhkòhte* 2:42-a a ziaktûin *koinonia* tih ÷awngkam a hmán awmzia chu, inñawm tlâng, ÷angrual, inpâwlho, thàwktlâng, chàvo chang tlâng, inhùho tlâng, inhlâwm khâwm tlâng, inûnau tlâng tihmate a ni. *Koinonia* chu ÷anrualna Thlarau Thianghlímin bul A tán leh A kâihhruai zêl a ni.

Tirhkòhte bûa târlan ríngthárte kha thìnlung taka Pathian hnêna inpê leh rawng inbâwlsak zêl anga sawi an ni. An éiin an ín tlâng a. Chàwhlúi kílho ang tùka inpâwlhona dùhawm awm tak tak chuang dâwn em ni? Isua khân misualte chàwhlúi A kílpuí (*Luka 15:2*) avânga sawisêl a ni. Heta thíl kan hriat tûr chu, ríngtûte khân rawngbâwlina eng emaw bàwhzúi dùh vânga an inbiakpâwhna leh thíl inñawm tlân kha hún eng emawti chhûng han bânsan an nei lo tih hi a ni.

Ngàihtuàh Têh: Sabbath sikul huâng chhûng hi rawngbâwlina hmún pawimawh tak a ni. Engtín nge member-ten inngâihisak leh inçhâwmpuitlinna an dâwnna hmúna kan siam ang? Thútak zirhona a nih bâkah, eng thíl dang atân nge Sabbath sikul hi dín a nih? Chàwlhkâr tluâna Setana kút tuâr reng nih hnûin, engtín nge Sabbath sikula lo kalte hi kan inçhâwmpuitlin zêl ang?

III. Hlén Tûr Hrérengin (*Matthaia 28:18–20.*)

Tûnkâr zirlai hian member bo tâte huâng lama hruai lùh bâkah, tûmàhin kan inpâwlhona an chhuàhsan lòh nâna member zawng zawngte vàwnhim thûin tlâng a kâwm a. Member thárin min rawn záwm hian, phûrna thár eng emaw takte kan nei ÷hîn. Member nghèt sâte chuan hei hi Pathianin kòhhran mal A sawm tih fiahna angah ngaiin, rawngbâwl tûra kòh a nihna pawh hlén thà hlêin an ngai ÷hîn. Member thárte chu phûr taka rawngbâwl tûra tàhlùh leh rawngbâwl zêl tûra buatsâih te an ni a. Kòhhran ÷háng laiah chuan chutiang chu a awm deuh châwk a. Hei hian lungâwi tâwkna siamin, zâu zâwka rawngbâwl zêlna min hlàmchhiàhtîr mai a ngen? Khawvêl zawng zawnga chanchin ÷hà puâng zo tûra kan inçhâw chung hian, kòhhran chhûng ngáwt hi thúpui berah kan lo nei reng thei lo'ng maw?

An lehkhabu ziah mi chó tak, *The Externally Focused Church* tihah, a ziaktu Rick Rusaw leh Eric Swanson-te chuan tihian an ziaak:

“Kòhhran chhùnglam ngáwt ngàihтуаhtúte chuan mîte hi kòhhran chhùnga séng lùh thúpua neiin, chhùnglamah an ché deuh ber bawk a. . . . Hetiang kòhhranahte hi chuan member-te hi biak in khat khatin an lâwi a. An thíl tih chu a pawimawh hlê nân, kòhhran hrisêlna atân chuan a tâwk sî lo. Chibaibûkna, zirîrna, leh mimal ìnpêkna ang chîte hi, pâwnlam chêt chhuahna neih nâna thíl tûl hmasa, chhùnglam ìntihngghèh nân chuan a ẵngkai ngiâng rêng a ni. Mahse, mî zawng zawngte leh kan sum leh pài zawng zawng chu kan kòhhran chhùng ngáwta kan hmáng zo a nih ngát chuan, thlarau riauvin lang pawh ni se, kìm lo chu a awm tlát sî a ni.”—*The Externally Focused Church* (Loveland, Colo.: Group Publishing, 2004), p. 16.

Ngàihтуаh Tèh: *Matthaia 28:18–20*-a kan hmùh anga chanchin thà ìntìrchhuahna thupêk ropui chu in tuâlchhùng kòhhranin a hlén thàt zâwk thèihna tûr leh, kòhhran chhùnga thíl thléng ngáwta ìnhambuai lo tûrin engtin nge i ẵnpui thèih ang?

RÀHBÍ 3-NA—Nùna Bél

ZÌRTÌRTÚTE PUÂL: **Kan mimal nunte ìnéndikna tûr kha engangin nge kan kàlpui? A hnuaia zàwhnate hi member-ten an chhân laiin, mimal taka Pathian nêna ìntàwnna an nèih bèhchhána chhâng tûrin fùih ang che.**

Ngàihтуаh Tûr:

❶ Kòhhran thenkhat chuan ríng thárte kòhhran ìnpâwlhona leh hnà thawhna lama tàhlùh dân fel tak zam sâ an nei a. Chutiangah chuan eng thílte nge tel ngêi tûr ni ang? Eng thílte nge tel lo tûr?

❷ *Galatia 6:2* chhiar la. Kristâ taksa pêngte chuan member dangte tân enge an tihsàk tûr? Engvâng nge? Hetianga ìnngàihsakna hian engtiang kawng bîk deuh takin nge kòhhran hnàthàw h a tìhchàk thín?

Nùnpuì Atâna Zàwhnate:

❶ *Hebrai 10:25* chhiar la. Hê châng hian ríngtu chhôngkua anga inhmùh khâwm thuai a ngàih thû a sawi a. Member òhenkhatte erawh chuan mahnî tualchhông kòhhrana inkhâwm âi chuan TV leh Computer hmánga Pathian biakna nèih chu sâwtpui zâwkin an insawi vê thúng. Biak ina inkhâwmna lam an hàwi thèihna tûrin engtín nge òan i lâkpui ang?

❷ Kòhhran òhenkhat chu mahnî inpâwlho lét lét an chín avângin ‘pâwnlam mîte’ tân chuan han tel vê ngamna ruâl a ni lo. Engtín nge chutiàng inbâwk hrân lét lét tih ang chu tuâlchhông kòhhranah nuaibo thèih dân tûr ni ang?

❸ Engtín nge ín Sabbath Sikul pâwl khân member bo tâte zàwnchhuah lamah in lo râmòan vê thèih ang? Huâng lama hruai lùh lehna tûrin, òawngòaina hian eng pawimawhna nge a nèih?

❹ Engtín nge tualchhông Sabbath Sikul khân khawvêl púm rawngbâwl na in thlâwp? Khawvêl púm huap rawngbâwl na hi Sabbath Sikul thúpui pakhat chu a ni rêng a ni.

Thúhrétu Nihna Atân:

❶ Thúhrétu nih hi ‘thíl bàwlhhlâwh’ tak a ni thei. Chutianga kan inhmánin, kan nùn chu harsatna tak nei tû emawte nêna in thlúnzâwm tlát thei a ni. Hársatna tlâkbuakten keimahnî min kán kâi òan m êk laiin, engtín nge an tân rawng kan bâuwsak zúi zêl thèih ang?

❷ Kòhhran rawngbâwl bèihpui thlâknaah hian, upa lamte hian—súm leh pâi bàkah—eng thíl hmángin nge òan an lo lâkpui vê thèih ang? Engtín nge tualchhông kòhhran hian chhônglam leh pâwnlam rawngbâwl na atân anni chu an hmán òangkai thèih ang?

RÀHBÍ 4-NA

ZIRTIRTÛTE PUÁL: In pâwl member pakhat chu *Hebrai 11:21* chhiar tûrin sâwm la. Hê khârnain a tùm ber chu kan damchhông húna rawngbâwl tûra kòhna pàwm chungchâng a ni. Jakoba kha nùn buaithlâk vê tak, tihusual pawh nei rem

rúm a ni a, mahse Pathianin ngaidamin, mal A sâwm a, midangte malsâwmna hmanrua ni tûrin chàkna Apê a ni. Isua lo kal leh hmâ hian kan lo thí dâwn a nih pawh a, Pathian tâna ìnhmáng zo thák nih lam sawi uâr ang che!

Hebrai 11:21-in thílthlénng a sawi hi *Genesis 48*-a thlénng a ni. Jakoba kha pa upa tak, mìtdel leh chàk lo tak a ni. Thíl tam tak paltlang tawhin Pathian kùta thíl zìr pawh a ngàh tawh hlê. Thí tûra a ìnbuatsàih thlénngin, a chhûngkaw tâna rawngbâwlna chu a chhúnzáwm zêl a. Josefã fâte pahnih: Manasea leh Efraima-te mal a sâwm a, a thih dâwn t̄ep thlengin Pathian chu chibai a bûk a ni.

1. Jakoba kha engang nùnin nge a nùn? Eng emawti laia Pathian chung a rínawmna a tlâkchhamna khân, kan chung a Pathian khawngaihna nasàtzia enge min hriatfîr?
2. Amâ sualna leh pâ nih a tlin lònna vângin engang takin nge Jakoba chhûngten an tàwrh phàh?
3. Eng thílin nge chatuan atân a nùn thlâk danglam ta? Enge Pathianin A tihsàk (*Gen. 32:26–28*)?